

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU
SPORZĄDZONE ZGODNIE Z POLSKIMI STANDARDAMI
RACHUNKOWOŚCI

Spis treści

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego	4
1. Wstęp	4
2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU	5
3. Kursy wymiany złotego w stosunku do euro	5
4. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości w roku obrotowym	5
5. Zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego	5
6. Korekty błędów lat ubiegłych	6
7. Znaczące zdarzenia, które wystąpiły po dniu bilansowym i nie zostały uwzględnione w sprawozdaniu finansowym	6
8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych ujęte w sprawozdaniu finansowym okresu sprawozdawczego ..	6
9. Znaczące zdarzenia dotyczące okresu sprawozdawczego mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji bilansowych oraz wyniku finansowego.....	6
10. Organy zarządzające i nadzorujące PZU	7
11. Wynagrodzenie firmy audytorskiej przeprowadzającej badania sprawozdań finansowych	9
12. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości	9
13. Wskazanie, objaśnienie i kwantyfikacja istotnych różnic pomiędzy PSR i MSSF	24
Bilans i pozycje pozabilansowe	27
Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	30
Ogólny rachunek zysków i strat	31
Zestawienie zmian w kapitale własnym	33
Rachunek przepływów pieniężnych	35
Techniczne rachunki ubezpieczeń – działalność bezpośrednia	37
Techniczne rachunki ubezpieczeń – reasekuracja czynna	56
Opinia aktuarusza	66
Dodatkowe informacje i objaśnienia	67
1. Wartości niematerialne i prawne	67
2. Lokaty	70
3. Należności	110
4. Inne składniki aktywów	115
5. Rozliczenia międzyokresowe	118
6. Zmiany odpisów aktualizujących	120
7. Kapitały własne	122
8. Zobowiązania podporządkowane	125
9. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	125
10. Oszacowane regresy, odzyski i dotacje	129
11. Pozostałe rezerwy	129
12. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	133

13. Rozliczenia międzyokresowe	139
14. Wypłacalność zakładu ubezpieczeń	139
15. Pozycje pozabilansowe	140
16. Składki w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	141
17. Składki zarobione brutto.....	142
18. Rozliczenia z tytułu reasekuracji.....	143
19. Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	144
20. Dane uzupełniające do technicznego rachunku ubezpieczeń	146
21. Informacje o przebiegu procesów likwidacji szkód.....	149
22. Koszty działalności ubezpieczeniowej	149
23. Pozostałe przychody operacyjne	151
24. Pozostałe koszty operacyjne	152
25. Przychody i koszty odsetkowe.....	152
26. Podatek dochodowy	153
27. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	155
28. Informacja dodatkowa do rachunku przepływów pieniężnych	155
29. Pozostałe informacje i objaśnienia.....	156
30. Sprawy sporne.....	157
31. Zatrudnienie	160
32. Umowy o badanie oraz przegląd sprawozdań finansowych.....	160
33. Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	161

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

1. Wstęp

Podstawowe dane o Spółce

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna („PZU”, „Spółka”) posiada siedzibę w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności - ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603).

PZU jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („Grupa PZU”) i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Okres objęty jednostkowym sprawozdaniem finansowym

Jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzono za okres 12 miesięcy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

Format jednostkowego sprawozdania finansowego

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za 2017 rok zawiera dane finansowe zaprezentowane w układzie określonym w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 18 października 2005 roku w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1927 z późn. zm., „rozporządzenie o sprawozdaniach finansowych w prospekcie”).

Założenie kontynuacji działalności

Jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

Na dzień podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Jednostka prezentacyjna

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym, o ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty wykazane są w tysiącach złotych.

Działalność zaniechana

W 2017 roku ani w 2016 roku PZU nie zaniechał prowadzenia jakiegokolwiek rodzaju działalności.

Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność PZU nie podlega znacznej sezonowości lub cykliczności.

2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU

Dane z bilansu	31 grudnia 2017 tys. zł	31 grudnia 2016 tys. zł	31 grudnia 2017 tys. EUR	31 grudnia 2016 tys. EUR
Aktywa	42 388 360	37 317 082	10 162 881	8 435 145
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	20 703	19 519
Kapitał własny, razem	13 583 288	12 117 464	3 256 680	2 739 029
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/ EUR)	15,73	14,03	3,77	3,17

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat	31 grudnia 2017 tys. zł	31 grudnia 2016 tys. zł	31 grudnia 2017 tys. EUR	31 grudnia 2016 tys. EUR
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	12 433 216	10 682 014	2 929 115	2 441 213
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 218 037	536 523	286 955	122 614
Wynik netto na działalności inwestycyjnej ¹⁾	1 973 255	1 877 884	464 875	429 162
Zysk (strata) netto	2 433 874	1 573 269	573 391	359 547
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	2,82	1,82	0,66	0,42

¹⁾ Uwzględniono pozycję „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

Dane ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	1 stycznia – 31 grudnia 2017 tys. zł	1 stycznia – 31 grudnia 2016 tys. zł	1 stycznia – 31 grudnia 2017 tys. EUR	1 stycznia – 31 grudnia 2016 tys. EUR
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 598 640	722 484	376 620	165 113
Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej	(2 677 895)	2 171 920	(630 880)	496 359
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	980 763	(1 844 350)	231 056	(421 498)
Przepływy pieniężne netto, razem	(98 492)	1 050 054	(23 204)	239 974

3. Kursy wymiany złotego w stosunku do euro

W sprawozdaniu finansowym przyjęto następujące kursy walutowe (także w celu prezentacji wybranych danych finansowych):

EUR / PLN	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Kurs średni	4,2447	4,3757	4,1709	4,4240
Kurs najwyższy w okresie	4,4157	4,5035	nd.	nd.
Kurs najniższy w okresie	4,1709	4,2355	nd.	nd.

Kursy te są:

- dla pozycji bilansu – kursami średnimi NBP na dzień bilansowy;
- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kursami wyliczonymi jako średnia arytmetyczna z kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego z miesięcy danego okresu.

4. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości w roku obrotowym

W 2017 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

5. Zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego

W 2017 roku dokonano następującej zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego:

w wyniku przeprowadzenia ostatecznego rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank SA („Alior Bank”), a także wprowadzenia odpowiednich korekt do danych finansowych Alior Banku w celu ich uspołnienienia do zasad rachunkowości stosowanych przez PZU, nastąpiło obniżenie wyceny Alior Banku w księgach PZU o 101 548 tys. zł na 31 grudnia 2016 roku.

Efekt wpływu powyższej zmiany na dane porównywalne w bilansie zaprezentowano poniżej:

Bilans	31 grudnia 2016 <i>Dane historyczne</i>	Zmiana	31 grudnia 2016 <i>Dane porównywalne w sprawozdaniu finansowym</i>
Aktywa II.2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	9 274 657	(101 548)	9 173 109
Pasywa I. 3 Kapitał z aktualizacji wyceny	5 650 527	(81 866)	5 568 661
Ogólny Rachunek Zysków i Strat XIII Udział w zyskach (stratach) jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(47 626)	(19 682)	(67 308)

6. Korekty błędów lat ubiegłych

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekt błędów lat ubiegłych.

7. Znaczące zdarzenia, które wystąpiły po dniu bilansowym i nie zostały uwzględnione w sprawozdaniu finansowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia, które nie zostały uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych ujęte w sprawozdaniu finansowym okresu sprawozdawczego

Do dnia podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego nie wystąpiły znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

9. Znaczące zdarzenia dotyczące okresu sprawozdawczego mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji bilansowych oraz wyniku finansowego

9.1 Nabycie akcji Banku Pekao SA („Pekao”)

Zagadnienie opisano w punkcie 2.4.2 Dodatkowych informacji i objaśnień.

9.2 Emisja obligacji podporządkowanych

Zagadnienie opisano w punkcie 8 Dodatkowych informacji i objaśnień.

9.3 Dywidenda z Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA („PZU Życie”)

28 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU Życie podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za rok obrotowy 2016 w kwocie 1 434 346 tys. zł w następujący sposób:

- przeznaczenie na dywidendę kwoty 1 429 346 tys. zł;
- przeznaczenie na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych kwoty 5 000 tys. zł.

Dzień dywidendy ustalono na 28 czerwca 2017 roku, a wypłaty dokonano 17 października 2017 roku. Kwota ta zwiększyła przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych.

9.4 Wypłacone dywidendy

Zagadnienie opisano w punkcie 7.2 Dodatkowych informacji i objaśnień.

10. Organy zarządzające i nadzorujące PZU

10.1 Zarząd PZU

Od 1 stycznia 2017 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Michał Krupiński – Prezes Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Andrzej Jaworski – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU.

22 marca 2017 roku Rada Nadzorcza PZU odwołała z dniem 22 marca 2017 roku Michała Krupińskiego z funkcji Prezesa Zarządu PZU i ze składu Zarządu PZU.

23 marca 2017 roku Rada Nadzorcza PZU oddelegowała Członka Rady Nadzorczej PZU Marcina Chludzińskiego do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PZU, do czasu powołania Prezesa Zarządu PZU.

13 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza PZU powołała z dniem 13 kwietnia 2017 roku Pawła Surówkę w skład Zarządu PZU i powierzyła mu pełnienie funkcji Prezesa Zarządu PZU. Powołanie nastąpiło na okres wspólnej kadencji, która rozpoczęła się 1 lipca 2015 roku i obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Pierwszym pełnym rokiem obrotowym kadencji był rok 2016.

29 maja 2017 roku Andrzej Jaworski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu PZU. Mandat wygasł z chwilą rezygnacji.

12 czerwca 2017 roku Rada Nadzorcza PZU powołała z dniem 13 czerwca 2017 roku Małgorzatę Sadurską w skład Zarządu PZU i powierzyła jej pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU.

Od 13 czerwca 2017 roku do dnia podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego w skład Zarządu PZU wchodził:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

10.2 Rada Nadzorcza PZU

Od 1 stycznia 2017 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Paweł Kaczmarek – Przewodniczący Rady;
- Marcin Gargas – Wiceprzewodniczący Rady;
- Maciej Zaborowski – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady (w okresie 23 marca – 12 kwietnia 2017 roku oddelegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu PZU);
- Eligiusz Krześniak – Członek Rady;
- Alojzy Nowak – Członek Rady;
- Jerzy Paluchniak – Członek Rady;
- Piotr Paszko – Członek Rady;
- Radosław Potrzeszcz – Członek Rady.

8 lutego 2017 roku Eligiusz Krześniak złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU z dniem 8 lutego 2017 roku.

8 lutego 2017 roku NWZ PZU odwołało ze składu Rady Nadzorczej PZU Marcina Gargasa, Piotra Paszkę i Radosława Potrzeszcza. Tego samego dnia NWZ powołało w skład Rady Nadzorczej PZU Bogusława Banaszaka, Pawła Góreckiego, Agatę Górnicką i Łukasza Świerzewskiego.

14 marca 2017 roku Paweł Kaczmarek i Maciej Zaborowski złożyli rezygnacje z funkcji pełnionych w prezydium Rady Nadzorczej PZU oraz, z tym samym dniem, Paweł Górecki objął funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU, Łukasz Świerzewski Wiceprzewodniczącego, a Alojzy Nowak Sekretarza.

12 kwietnia 2017 roku Łukasz Świerzewski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU z dniem 12 kwietnia 2017 roku.

12 kwietnia 2017 roku Minister Rozwoju i Finansów działając w imieniu Skarbu Państwa odwołał ze składu Rady Nadzorczej PZU Jerzego Paluchniaka i jednocześnie, tego samego dnia powołał Anetę Fałek na Członka Rady Nadzorczej PZU.

12 kwietnia 2017 roku NWZ PZU odwołało ze składu Rady Nadzorczej PZU Pawła Kaczmarka. Tego samego dnia NWZ powołało w skład Rady Nadzorczej PZU Katarzynę Lewandowską i Roberta Śnitko. 13 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza powierzyła pełnienie funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU Katarzynie Lewandowskiej, a Wiceprzewodniczącego – Anecie Fałek.

8 stycznia 2018 roku Aneta Fałek złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU z dniem 8 stycznia 2018 roku.

8 stycznia 2018 roku Prezes Rady Ministrów działając w imieniu Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej powołał Pana Macieja Łopińskiego na Członka Rady Nadzorczej PZU.

9 stycznia 2018 roku zmarł Bogusław Banaszak, który pełnił funkcję Członka Rady Nadzorczej PZU.

9 stycznia 2018 roku Maciej Łopiński objął funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU, a Paweł Górecki Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej PZU.

9 marca 2018 roku NWZ PZU powołało w skład Rady Nadzorczej PZU Roberta Jastrzębskiego.

Od 9 marca 2018 roku do dnia podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Maciej Łopiński – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Katarzyna Lewandowska – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

10.3 Dyrektorzy Grupy PZU

Oprócz Członków Zarządu kluczowym personelem kierowniczym w Grupie PZU są także Dyrektorzy Grupy, którzy wchodzi także w skład Zarządu PZU Życie.

Od 1 stycznia 2017 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Tomasz Karusewicz;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Sławomir Niemierka;
- Roman Pałac;
- Paweł Surówka.

15 marca 2017 roku na stanowisko Dyrektora Grupy PZU powołano Dorotę Macieję.

Od 13 kwietnia 2017 roku Paweł Surówka, a od 31 października 2017 roku Sławomir Niemierka przestali pełnić funkcję Dyrektora Grupy PZU.

Od 1 listopada 2017 roku do dnia podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Tomasz Karusewicz;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Dorota Macieja;
- Roman Pałac.

11. Wynagrodzenie firmy audytorskiej przeprowadzającej badania sprawozdań finansowych

Zgodnie z zapisami punktu 12.a podpunkt b części „B. Dodatkowe Noty Objasniające” załącznika nr 3 do rozporządzenia o sprawozdaniach finansowych w prospekcie, informacje o wynagrodzeniu firmy audytorskiej przeprowadzającej badania sprawozdań finansowych umieszczono w punkcie 32.1 Dodatkowych informacji i objaśnień.

12. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości

W myśl art. 45 ust. 1a ustawy o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 395, „ustawa o rachunkowości”), sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej („MSSF”).

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU sporządzono zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości („PSR”), określonymi w ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- rozporządzeniu Ministra Finansów z 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 roku, poz. 562 „rozporządzenie w sprawie rachunkowości ubezpieczycieli”);
- rozporządzeniu Ministra Finansów z 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 277).

Inne ważne akty prawne mające zastosowanie do jednostkowego sprawozdania finansowego obejmują ustawę z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1170 z późn. zm., „ustawa o działalności ubezpieczeniowej”).

W sprawach nieuregulowanych ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości i/lub MSSF.

12.1 Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych, które mogą być powiązane z tymi aktywami i obejmują nabyte przez PZU, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby PZU.

Wartości niematerialne i prawne obejmują w szczególności: oprogramowanie komputerowe, autorskie prawa majątkowe, licencje oraz koncesje.

Wartości niematerialne i prawne wyceniane są wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne amortyzowane są przy zastosowaniu metody liniowej przez przewidywany okres użytkowania, zgodnie z planem amortyzacji przyjętym przez PZU, który odpowiada ich szacowanemu okresowi użyteczności ekonomicznej, przy zastosowaniu rocznych stawek amortyzacji od 20% do 50%.

W uzasadnionych przypadkach, po indywidualnej analizie, dopuszcza się stosowanie innej stawki amortyzacji adekwatnej do przewidywanego okresu użytkowania danego składnika wartości niematerialnych. W związku z podjętą decyzją dotyczącą planowanego okresu użytkowania systemu produktowego Platforma Everest w PZU przez okres 10 lat, przyjęto dla niego roczną stawkę amortyzacji 10%.

Wartości niematerialne i prawne o wartości jednostkowej nieprzekraczającej 3 500 zł zaliczane są do kosztów w miesiącu oddania ich do używania.

12.2 Lokaty

12.2.1. Lokaty w nieruchomości

Lokaty w nieruchomości obejmują: grunty własne, prawa wieczystego użytkowania gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze prawa do lokalu użytkowego, inwestycje budowlane oraz zaliczki na poczet inwestycji budowlanych.

Lokaty w nieruchomości są wyceniane wg cen nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem przeszacowania dokonanego na podstawie odrębnych przepisów (ostatnie takie przeszacowanie przeprowadzono 1 stycznia 1995 roku, a jego skutki odniesiono na kapitał z aktualizacji wyceny), pomniejszonej o wartość naliczonego na dzień bilansowy umorzenia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Nieruchomości amortyzowane są przy zastosowaniu metody liniowej przez przewidywany okres użytkowania, zgodnie z planem amortyzacji przyjętym przez PZU, który odpowiada ich szacowanemu okresowi użyteczności ekonomicznej, przy zastosowaniu rocznych stawek amortyzacji dla kluczowych składników danej kategorii, przedstawionych poniżej. W uzasadnionych przypadkach PZU może ustalać indywidualnie stawki amortyzacji zgodnie z obowiązującym planem amortyzacji. Grunty własne oraz inwestycje budowlane i zaliczki na poczet inwestycji nie podlegają amortyzacji.

Kategoria aktywów	Stawka amortyzacji
Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	2,5%
Budynki i budowle	1,5 – 10%

12.2.2. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych

Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych wyceniane są metodą praw własności.

Metoda praw własności polega na wycenie akcji lub udziałów w jednostce podporządkowanej w cenie ich nabycia powiększonej lub pomniejszonej o, przypadające na rzecz PZU, zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego jednostki podporządkowanej, jakie nastąpiły od dnia objęcia kontroli, uzyskania współkontroli lub znaczącego wpływu do dnia bilansowego, przy czym udział w zwiększeniach lub zmniejszeniach kapitału własnego jednostki podporządkowanej koryguje się o:

- odpis wartości firmy (dokonywany metodą liniową przez okres do dwudziestu lat);
- odpis różnicy w wycenie aktywów netto według ich wartości godziwych i wartości księgowych przypadających na dany okres sprawozdawczy.

Różnice w wycenie aktywów netto według ich wartości godziwych i wartości księgowych obejmują głównie zidentyfikowane w trakcie procesu alokacji ceny nabycia wartości niematerialne i prawne oraz inne przeszacowania, takie jak m.in.:

- znaki towarowe – amortyzowane metodą liniową najczęściej przez okres identyczny z okresem amortyzacji wartości firmy;
- ubezpieczenia - przyszłe zyski z zakupionego portfela umów ubezpieczenia (ang. value in force) - amortyzowane przez okres obowiązywania umów ubezpieczenia;
- inne przeszacowania do wartości godziwych tych składników aktywów i zobowiązań jednostek podporządkowanych, które nie były wyceniane w wartości godziwej;

- ujęcie wpływu podatku odroczonego na aktywa netto jednostki podporządkowanej wynikającego ze wskazanych powyżej różnic.

Skutki wyceny akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych metodą praw własności ujmuje się w następujący sposób:

- przeszacowania akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych do wartości powyżej ceny nabycia ujmowane są w kapitale z aktualizacji wyceny;
- przeszacowania akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych do wartości poniżej ceny ich nabycia ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Trwała utrata wartości

Na koniec każdego roku obrotowego oraz każdorazowo, gdy istnieją przesłanki, że mogło dojść do utraty wartości, akcje i udziały jednostek podporządkowanych oraz wartość firmy poddaje się testom na utratę wartości. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości rozpoznawane są w rachunku zysków i strat.

Test na utratę wartości firmy oparty jest na porównaniu wartości odzyskiwanej poszczególnej jednostki lub ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne z jej wartością bilansową. W sytuacji, gdy wartość użytkowa, wyrażona jako wartość bieżąca oczekiwanych przyszłych korzyści ekonomicznych netto, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych jest niższa od wartości bilansowej tworzy się odpis aktualizujący, który zalicza się do rachunku zysków i strat. Dla jednostek notowanych na aktywnym rynku wartość odzyskiwaną szacuje się w oparciu o wartość godziwą.

Ustalenie wartości odzyskiwanej poszczególnej jednostki lub ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne wymaga profesjonalnego osądu i oceny przyjętych założeń między innymi: roli gospodarczej jednostki, stopy dyskontowej, stopy wolnej od ryzyka, współczynnika beta, aktywności rynku, na którym notowane są jednostki oraz prognozowanych przepływów pieniężnych.

12.2.3. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe są klasyfikowane w momencie nabycia do następujących kategorii:

- aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu;
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności;
- pożyczki udzielone i należności własne;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w bilansie w momencie, gdy PZU staje się stroną wiążącego kontraktu, z którego wynika, iż ponosi ryzyko i staje się beneficjentem korzyści związanych z instrumentem finansowym. W przypadku transakcji zawieranych na zorganizowanym rynku, nabycie bądź sprzedaż aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się w księgach w dacie zawarcia transakcji.

Instrumenty finansowe ujmowane są początkowo wg wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub wystawienia danego instrumentu finansowego. Wartością godziwą instrumentu finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest zwykle jego cena transakcyjna, o ile charakter instrumentu finansowego nie wskazuje, że jest inaczej.

W przypadku instrumentów finansowych przynoszących przychody odsetkowe, odsetki naliczane są począwszy od następnego dnia po dniu rozliczenia transakcji.

W wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych uwzględniane są naliczone na dzień bilansowy odsetki, zgodnie z warunkami emisji z uwzględnieniem pełnej wartości odsetek kupionych, ale nie rozliczonych, a także odsetek przyznanych, ale nie wypłaconych.

Rozchód instrumentów finansowych ustala się wg zasady „pierwsze weszło – pierwsze wyszło” (ang. FIFO).

Wartości godziwe instrumentów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych.

Wyjątek stanowią akcje i udziały, których wartości godziwej nie można wiarygodnie oszacować. W tej sytuacji wyceniane są one wg kosztu nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu

Do instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z krótkoterminowych zmian cen oraz wahań innych czynników rynkowych albo krótkiego czasu trwania nabytego instrumentu, a także instrumenty pochodne, o ile nie zostały one uznane za instrumenty zabezpieczające.

Do instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się również zobowiązania do dostarczenia pożyczonych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych, w przypadku zawarcia przez jednostkę umowy sprzedaży krótkiej.

Aktywa finansowe zaliczone przez jednostkę do przeznaczonych do obrotu nie są przekwalifikowywane do innych kategorii.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wycenia się wg wartości godziwej.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości godziwej na dzień zawarcia transakcji i w późniejszych okresach wycenia się w wartości godziwej.

Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (forward) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. „interest rate swap”) określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stawki z krzywych OIS (ang. „overnight indexed swaps”) uwzględniających walutę, w której denominowany jest depozyt zabezpieczający dla danego instrumentu.

Instrumenty pochodne wykazuje się w bilansie w pozycji „Pozostałe lokaty” aktywów lub w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów.

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie będących instrumentami zabezpieczającymi ujmowane są w rachunku zysków i strat okresu sprawozdawczego.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności zalicza się aktywa finansowe niezakwalifikowane do pożyczek udzielonych i należności własnych, dla których zawarte kontrakty ustalają termin wymagalności spłaty wartości nominalnej oraz określają prawo do otrzymania w ustalonych terminach korzyści ekonomicznych, na przykład odsetek, w stałej lub możliwej do ustalenia kwocie, pod warunkiem, że PZU zamierza i może utrzymać te aktywa do czasu, gdy staną się one wymagalne (w szczególności dłużne papiery wartościowe).

Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na subiektywnej ocenie Zarządu PZU, który dokonując analizy określa swój zamiar i możliwości utrzymywania tych instrumentów finansowych do terminu wymagalności. Ocena ta jest oparta na analizie sytuacji majątkowej i finansowej oraz dopasowania aktywów i zobowiązań PZU.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są na dzień bilansowy wg skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Pożyczki udzielone i należności własne

Do pożyczek udzielonych i należności własnych zalicza się, niezależnie od terminu ich zapadalności (zapłaty), aktywa finansowe powstałe na skutek wydania bezpośrednio drugiej stronie kontraktu środków pieniężnych.

Do pożyczek zalicza się także transakcje typu buy-sell-back oraz lokaty terminowe w instytucjach kredytowych bez względu na okres zapadalności lokaty.

Pożyczki udzielone, w tym lokaty terminowe i należności własne, wykazuje się wg skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Otrzymane oraz naliczone odsetki od lokat terminowych w instytucjach kredytowych przypadające na okres sprawozdawczy wykazuje się w pozycji „Przychody z lokat terminowych w instytucjach kredytowych” ogólnego rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się aktywa niezaklasyfikowane do opisanych powyżej kategorii tj.:

- instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu;
- aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności;
- pożyczek udzielonych i należności własnych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są wg wartości godziwej, a gdy jej ustalenie w sposób wiarygodny nie jest możliwe – według ceny nabycia z uwzględnieniem trwałej utraty wartości.

Różnica pomiędzy wartością godziwą aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży a ich ceną nabycia, a w przypadku instrumentów dłużnych – skorygowaną ceną nabycia, odnoszona jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

Skutki przeszacowania instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży do skorygowanej ceny nabycia wykazywane są w rachunku zysków i strat.

W przypadku wystąpienia trwałej utraty wartości instrumentów dostępnych do sprzedaży, rozpoznane uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny straty z wyceny odnosi się w ciężar ogólnego rachunku zysków i strat.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywów, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego ujmuje się w ogólnym rachunku zysków i strat.

Należności depozytowe od cedentów

Należności depozytowe od cedentów obejmują depozyty szkodowe i składkowe zatrzymane przez zakłady ubezpieczeń, którym PZU udziela pokrycia reasekuracyjnego. Stanowią one część płatności należnych PZU, ale zatrzymanych jako zabezpieczenie przyszłych roszczeń z tytułu odszkodowań.

Należności depozytowe od cedentów wyceniane są w kwocie wymaganej zapłaty, określanej zgodnie z warunkami umowy reasekuracji, uwzględniającej, w przypadku gdy depozyt stanowi instrument finansowy, również wycenę tego instrumentu oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Transakcje nabycia i sprzedaży instrumentów finansowych, których treść ekonomiczna jest odmienna od treści prawnej transakcji

W ocenie PZU transakcje warunkowego zakupu z przyrzeczeniem odsprzedaży oraz transakcje warunkowej sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu nie oznaczają transferu praw i obowiązków związanych z danym instrumentem finansowym, stosowana jest zatem klasyfikacja ww. transakcji odpowiednio jako pożyczki lub zobowiązania. Transakcje te wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia.

Trwała utrata wartości aktywów finansowych

Ocenę, czy występują obiektywne dowody trwałej utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, przeprowadza się na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

W przypadku wystąpienia obiektywnych dowodów trwałej utraty wartości wynikających ze zdarzeń zaistniałych po pierwotnym ujęciu składników aktywów finansowych i powodujących zmniejszenie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dokonuje się stosownych odpisów w ciężar kosztów bieżącego okresu. Nie ujmuje się oczekiwanych strat z tytułu trwałej utraty wartości w wyniku przyszłych zdarzeń, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

Do obiektywnych dowodów trwałej utraty wartości zalicza się informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie albo zaleganie ze spłaceniem odsetek lub nominału;

- przyznanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych, wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym przypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- wysokie prawdopodobieństwo likwidacji, upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe emitenta;
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu ich początkowego ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
  - negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie (np. zwiększona ilość opóźnionych płatności) lub
  - niekorzystne zmiany sytuacji gospodarczej w danej branży, regionie itp., które wpływają na pogorszenie zdolności płatniczej dłużników;
- znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy poniżej kosztu nabycia;
- niekorzystne zmiany środowiska technologicznego, rynkowego, gospodarczego, prawnego lub innego, w którym działa emitent instrumentów kapitałowych, które wskazują na możliwość nieodzyskania kosztów inwestycji w ten instrument kapitałowy.

W przypadku wystąpienia dowodów trwałej utraty wartości instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, straty rozpoznane uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny odnosi się w ciężar rachunku zysków i strat.

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i pożyczek ustala się w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu (pierwotnej efektywnej stopy procentowej).

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości instrumentów kapitałowych notowanych na rynkach regulowanych, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych otwartych i certyfikatów funduszy inwestycyjnych zamkniętych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży dokonywane są jeżeli spełniony jest choć jeden z dwóch warunków:

- ujemna różnica pomiędzy wartością bieżącą a wartością nabycia, lub wartością zaktualizowaną (o wcześniej dokonany odpis z tytułu utraty wartości) stanowi co najmniej 30% wartości nabycia, względnie wartości zaktualizowanej;
- wartość aktywa na koniec każdego z 12 kolejnych miesięcy była niższa od wartości nabycia względnie wartości zaktualizowanej (o wcześniej dokonany odpis z tytułu utraty wartości).

Odpisu nie dokonuje się, jeżeli uznaje się, że zdarzenia, o których mowa powyżej są odwracalne w okresie 6 miesięcy od daty bilansowej lub istnieją inne przesłanki wskazujące na przejściowy charakter tych spadków.

Lokaty zagraniczne

Lokaty zagraniczne to lokaty umiejscowione poza granicami Polski.

Umiejscowienie lokat określa: w przypadku aktywów notowanych na rynkach regulowanych – kraj ich emitenta, w przypadku innych lokat – miejsce ich realizacji, co oznacza w szczególności:

- dla dłużnych papierów wartościowych, pożyczek i należności oraz innych instrumentów finansowych o zagwarantowanej stopie dochodu – kraj siedziby emitenta, kraj pożyczkobiorcy, kraj dłużnika;
- dla akcji, udziałów oraz innych instrumentów finansowych dających prawo do udziału w kapitale - siedziba tej spółki;
- dla jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych lub w innych funduszach wspólnego lokowania - kraj siedziby zarządzającego danym funduszem.

12.3 Należności

Należności ewidencjonuje się w wartości ustalonej przy ich powstaniu. Na dzień bilansowy należności wykazuje się w kwocie wymaganej zapłaty po pomniejszeniu o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy na należności nieściągalne

lub wątpliwe tworzy się w oparciu o analizę sytuacji majątkowej i finansowej dłużników, analizę struktury wiekowej należności oraz historii ściągalności należności, oceniając w ten sposób stopień prawdopodobieństwa zapłaty.

12.3.1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich obejmują należności od ubezpieczających z tytułu składek opłacanych ratalnie oraz składek zaległych, należności od pośredników ubezpieczeniowych, tj. brokerów ubezpieczeniowych, agentów i innych pośredników oraz inne należności.

Należności od ubezpieczających

PZU dokonuje przeglądu należności od ubezpieczających w celu stwierdzenia czy nie istnieją przesłanki wskazujące na możliwość trwałej utraty ich wartości.

W zakresie, w którym nie dokonano oszacowania w drodze oceny indywidualnej przeprowadza się jako ocenę zbiorczą trwałej utraty wartości należności, w wyniku której zostaje oszacowany odpis ogólny.

Odpis ogólny jest szacowany na podstawie przyjętego modelu oceny trwałej utraty wartości należności indywidualnie nieznaczących. W modelu odpis ustala się w drodze łącznej oceny trwałej utraty wartości należności od ubezpieczających grupowanych według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego.

Dla należności zapadłych sporządzana jest struktura wiekowa, w zależności od czasu przeterminowania. Należności zapadłe obniża się o wartość należności objętych odpisem celowym. Odpis ogólny oblicza się w poszczególnych przedziałach przeterminowania na podstawie wskaźników nieściągalności należności zapadłych ustalonych na podstawie analizy historycznej.

Dla należności niewymagalnych ustalana jest wartość należności, która prawdopodobnie stanie się wymagalna na podstawie historycznej analizy odsetka należności niespłacanych w terminie. Ustalona w ten sposób kwota należności obniżana jest o wartość należności objętych odpisem celowym. Od pozostałej kwoty należności tworzony jest odpis w wysokości wskaźnika nieściągalności należności zapadłych dla najkrótszego okresu przeterminowania.

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich zalicza się do pozostałych kosztów technicznych.

12.3.2. Należności z tytułu reasekuracji

Należności z tytułu reasekuracji obejmują należności z tytułu rozrachunków z cedentami, reasekuratorami oraz brokerami reasekuracyjnymi wynikające z reasekuracji czynnej oraz reasekuracji biernej i retrocesji. Należności te dotyczą w szczególności udziału reasekuratorów w wypłaconych przez ubezpieczyciela odszkodowaniach i świadczeniach, prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów.

Opisy aktualizujące wartość należności z tytułu reasekuracji zalicza się do pozostałych kosztów technicznych.

12.3.3. Inne należności

Do innych należności zalicza się m.in. należności z tytułu należnych dywidend, należności od budżetu oraz należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego.

Odpisy aktualizujące wartość innych należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

12.4 Rzeczowe składniki aktywów

Rzeczowe składniki aktywów obejmują rzeczowe aktywa trwałe z wyłączeniem nieruchomości, zakwalifikowanych do lokat, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby PZU.

Zalicza się do nich w szczególności:

- maszyny, urządzenia, środki transportu, sprzęt informatyczny i inne;
- ulepszenia w obcych środkach trwałych.

Rzeczowe składniki aktywów wykazywane są wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe umorzenie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Rzeczowe składniki aktywów amortyzuje się od

pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany składnik przyjęto do użytkowania przy zastosowaniu metody liniowej przez przewidywany okres użytkowania, zgodnie z planem amortyzacji przyjętym przez PZU, który odpowiada ich szacowanemu okresowi użyteczności ekonomicznej, przy zastosowaniu rocznych stawek amortyzacji dla kluczowych składników danej kategorii, przedstawionych poniżej. W uzasadnionych przypadkach PZU może ustalać indywidualnie stawki amortyzacji zgodnie z obowiązującym planem amortyzacji.

Kategoria aktywów	Stawka amortyzacji dla kluczowych składników danej kategorii
Maszyny i urządzenia techniczne	10% - 40%
Środki transportu	14% - 33%
Sprzęt informatyczny	20% - 40%
Pozostałe aktywa trwałe	7% - 20%

Rzeczowe składniki aktywów o wartości jednostkowej nieprzekraczającej 3 500 zł zaliczane są do kosztów w miesiącu oddania ich do używania.

12.5 Środki pieniężne

Środki pieniężne obejmują głównie środki pieniężne w kasie oraz na bieżących rachunkach bankowych, a ponadto weksle, czeki obce, środki pieniężne w drodze.

Środki pieniężne wykazywane są w wartości nominalnej.

12.6 Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Do rozliczeń międzyokresowych zaliczane są poniesione i zarachowane koszty dotyczące w całości lub w części okresów przypadających po dniu bilansowym i obejmują w szczególności koszty związane ze składkami ubezpieczeniowymi, które zostaną zarobione w okresach późniejszych (tj. między innymi koszty akwizycji, koszty opłat obowiązkowych, o ile mogą wywierać istotny wpływ na sprawozdanie finansowe).

W przypadku ubezpieczeń majątkowych odraczaniu w czasie podlegają prowizje akwizycyjne oraz część pośrednich kosztów akwizycji związanych z zawieraniem i odnawianiem polis ubezpieczeniowych w szczególności koszty działań związane bezpośrednio z procesami sprzedażowymi, które nie mogą zostać zakwalifikowane jako bezpośrednie koszty akwizycji, przede wszystkim koszty działań związanych z: procesami zawierania umów i underwritingu w jednostkach sprzedażowych (wyodrębnianych na podstawie ankiet czasu pracy), automatycznym i manualnym wprowadzaniem polis do systemów produkcyjnych (ewidencja sprzedaży) oraz funkcjonowaniem contact center w zakresie sprzedaży polis.

12.6.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są po skompensowaniu z rezerwą z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

12.6.2. Czynne rozliczenia międzyokresowe

Koszty (w tym m.in.: koszty informatyczne, opłat obowiązkowych ponoszonych zgodnie z wymogami przepisów prawa itp.) są rozliczane stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń, o ile mogą one wywierać istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Do rozliczeń międzyokresowych zaliczane są między innymi zarachowane przychody z tytułu reasekuracji wynikające ze zdarzeń gospodarczych zaistniałych do dnia bilansowego, a których rozliczenie zgodnie z warunkami umownymi nastąpi w przyszłości.

12.6.3. Bierno rozliczenia międzyokresowe

Do biernych rozliczeń międzyokresowych zaliczane są koszty oraz nakłady inwestycyjne dotyczące bieżącego okresu sprawozdawczego ponoszone w okresie następnym, które nie ujęto jako zobowiązania lub rezerwy, w tym w szczególności z tytułu kosztów akwizycji, opłat obowiązkowych oraz reasekuracji biernej.

Rozliczenia międzyokresowe z tytułu reasekuracji obejmują zarachowane koszty wynikające ze zdarzeń gospodarczych zaistniałych do dnia bilansowego, a których rozliczenie zgodnie z warunkami umownymi nastąpi w przyszłości.

12.6.4. Przychody przyszłych okresów

W ramach przychodów przyszłych okresów ujmowane są między innymi odroczone prowizje reasekuracyjne rozliczane wspólnie do składki zarobionej na udziale reasekuratorów.

12.7 Kapitały własne

12.7.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy ujmowany jest w księgach rachunkowych w wartości nominalnej i zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.

12.7.2. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest i podlega dystrybucji zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1577, „KSH”) oraz statutu PZU.

Kapitał zapasowy tworzy się z podziału zysku netto lat ubiegłych i przenoszonej części kapitału z aktualizacji wyceny w momencie rozliczenia zbycia lub likwidacji uprzednio przeszacowanych środków trwałych.

12.7.3. Kapitał z aktualizacji wyceny

W pozycji ujmowane są skutki:

- przeszacowania wartości akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych (wyłącznie powyżej ceny nabycia) po uwzględnieniu korespondującej zmiany aktywów lub rezerwy z tytułu podatku odroczonego;
- przeszacowania lokat zaklasyfikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży (powyżej i poniżej ceny nabycia, a w przypadku dłużnych instrumentów finansowych skorygowanej ceny nabycia) po uwzględnieniu korespondującej zmiany aktywów lub rezerwy z tytułu podatku odroczonego;
- przeszacowania wartości środków trwałych dokonywanego zgodnie z właściwymi przepisami. Ostatnie takie przeszacowanie środków trwałych przeprowadzono na 1 stycznia 1995 roku.

12.7.4. Zysk (strata) z lat ubiegłych

Pozycja ta obejmuje zysk netto (stratę netto) lat ubiegłych, w tym wynik finansowy netto wynikający ze zmian zasad rachunkowości, który(a) nie został(a) podzielony (pokryta) przez Walne Zgromadzenie.

12.8 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzy się na pokrycie bieżących i przyszłych roszczeń oraz kosztów, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji czynnej. Rezerwy tworzone są z zachowaniem zasady ostrożności. W przypadku, gdy posiadane informacje nie pozwalają na ustalenie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z reasekuracji czynnej według metod, o których mowa poniżej, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są tworzone w wysokości udokumentowanej przez cedentów.

12.8.1. Rezerwa składek

Rezerwa składek przeznaczona jest na pokrycie kosztów mogących powstać po końcu okresu sprawozdawczego, a wynikających z umów ubezpieczenia zawartych przed końcem okresu sprawozdawczego.

Rezerwę składek tworzy się jako składkę przypisaną przypadającą na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu na jaki składka została przypisana. Rezerwę składek ustala się na koniec każdego okresu sprawozdawczego metodą indywidualną, z dokładnością do jednego dnia.

Dla grup ubezpieczeń, dla których stwierdzono nierównomierny rozkład ryzyka w czasie, rezerwę składek tworzy się w wysokości zależnej od rozkładu tego ryzyka w czasie w oparciu o rozkłady statystyczne.

Udział reasekuratorów w rezerwie składek ustala się w wysokości zgodnej z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych, w wysokości proporcjonalnej do ochrony reasekuracyjnej przypadającej na okresy po końcu danego okresu sprawozdawczego.

12.8.2. Rezerwy na ryzyka niewygasłe

Rezerwę na ryzyka niewygasłe tworzy się jako uzupełnienie rezerwy składek, na pokrycie przyszłych odszkodowań, świadczeń i kosztów w odniesieniu do umów ubezpieczenia, które nie wygasają z ostatnim dniem okresu sprawozdawczego.

Kalkulację rezerwy na ryzyka niewygasłe przeprowadza się dla grup ubezpieczeń na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Ogólną kwotę rezerwy na ryzyka niewygasłe ustala się dla tych grup, dla których wskaźnik szkodowości bieżącego roku jest większy niż 100%, jako różnicę pomiędzy iloczynem rezerwy składek i wskaźnika szkodowości bieżącego roku obrotowego, a rezerwą składek - dotyczącymi tego samego okresu ubezpieczenia. Udział reasekuratorów w rezerwie na ryzyka niewygasłe ustala się w wysokości zgodnej z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

12.8.3. Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia obejmuje:

- rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia za szkody i wypadki zaistniałe i zgłoszone do końca okresu sprawozdawczego (zawierającą w sobie część rezerwy na skapitalizowaną wartość rent);
- rezerwę na szkody i wypadki zaistniałe do końca okresu sprawozdawczego i niezgłoszone (zawierającą w sobie część rezerwy na skapitalizowaną wartość rent);
- rezerwę na koszty likwidacji szkód.

Wszystkie powyższe rezerwy za wyjątkiem części dotyczącej rezerwy na skapitalizowaną wartość rent ujmują się w wartości nominalnej, tj. bez ich dyskontowania.

Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent podlega dyskontowaniu.

Rezerwa na szkody zgłoszone i niewypłacone

Rezerwę na szkody zgłoszone niezlikwidowane i zlikwidowane niewypłacone („RBNP”, Reported But Not Paid, lub „I rezerwa”) ustala się w wysokości określonej metodą indywidualną przez komórki likwidacji szkód lub też, jeśli posiadane informacje nie pozwalają na ocenę wysokości rezerwy, w wysokości średniej szkody ustalonej metodą aktuarialną. Utworzona rezerwa uwzględnia udział własny ubezpieczonego, oczekiwany wzrost cen towarów i usług naprawczych i nie może przekraczać sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej. Rezerwę aktualizuje się niezwłocznie po uzyskaniu informacji mających wpływ na jej wysokość, metodą indywidualnej oceny lub szacunku szkód i świadczeń.

Rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone

Rezerwę na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone („IBNR”, Incurred But Not Reported, lub „II rezerwa”) tworzy się na szkody i świadczenia nie zgłoszone do dnia bilansowego, na który tworzona jest rezerwa. IBNR wylicza się przy wykorzystaniu metod analizy trójkątów szkód: uogólnionej metody Chain Ladder, a w przypadku niewielkiej liczby lub wartości szkód - metody Bornhuettera-Fergusona w podziale na lata, w których powstały szkody. Podstawą do wyliczeń są roczne trójkąty zarówno szkód wypłaconych, jak i szkód zgłoszonych. Przy ustalaniu rezerwy uwzględniana jest niepewność związana z zadośćuczynieniami w szkodach osobowych. W przypadku tego typu roszczeń zmiany w otoczeniu prawnym i nieugruntowane orzecznictwo mogą wpływać na ostateczną wartość wypłaconych świadczeń.

Rezerwa na koszty likwidacji szkód

Rezerwa na koszty likwidacji szkód jest ustalana na koniec każdego okresu sprawozdawczego jako suma rezerwy na bezpośrednie i pośrednie koszty likwidacji szkód.

Rezerwę na bezpośrednie koszty likwidacji dla szkód zgłoszonych ustala się indywidualnie dla każdej szkody, zaś dla szkód zaistniałych i niezgłoszonych - przy wykorzystaniu uogólnionej metody Chain Ladder (na podstawie analizy trójkątów kosztów, w podziale na lata, w których powstały szkody).

Rezerwę na pośrednie koszty likwidacji szkód tworzy się metodą aktuarialną jako iloczyn wskaźnika udziału pośrednich kosztów likwidacji w wypłaconych odszkodowaniach oraz bezpośrednich kosztach likwidacji szkód i sumy rezerwy na

szkody zgłoszone i niewypłacone, rezerwy na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone oraz rezerwy na bezpośrednie koszty likwidacji szkód.

Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent

Rezerwa na skapitalizowaną wartość renty wyliczana jest indywidualnie, jako wartość obecna renty (dożywotniej lub czasowej), płatnej z góry.

Dla rent dożywotnich okres, przez jaki renta będzie wypłacana ustala się na podstawie tablic trwania życia publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny. Dodatkowo, przy ustalaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent uwzględnia się koszt przyszłej ich obsługi w wysokości 3% wartości wypłacanych świadczeń.

Przy wyliczaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent, przyszły wzrost średniej renty szacuje się na podstawie danych historycznych z uwzględnieniem innych informacji mogących mieć wpływ na przyszły wzrost rent (przykładowo wzrost świadomości ubezpieczeniowej, zmiany legislacyjne, itp.).

Zarówno na 31 grudnia 2017 roku, jak i na 31 grudnia 2016 roku dla wszystkich rent przyjęto stopę techniczną w wysokości 3,6% oraz stopę wzrostu rent w wysokości 3,9%, oszacowaną w oparciu o prognozy inflacji oraz wzrostu wynagrodzeń.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego metodami aktuarialnymi tworzona jest również rezerwa na skapitalizowaną wartość rent, ze szkód zaistniałych po 31 grudnia 1990 roku i do dnia bilansowego nieujawnionych jako renty (IBNR rentowy).

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego ustala się wysokość dodatkowej rezerwy przeznaczonej na pokrycie kosztów wynikających z podwyższania świadczeń rentowych pochodzących z tzw. starego portfela. Doszacowania dokonuje się dla tych rentobiorców, dla których wyliczono analogiczną rezerwę na koniec 1997 roku a świadczenie na koniec okresu sprawozdawczego jest niższe niż określony procent obecnej wartości średnich wynagrodzeń w latach 1960-1990. Dla różnicy pomiędzy świadczeniami satysfakcjonującymi, a świadczeniami faktycznymi obliczana jest, zgodnie z obowiązującymi zasadami, skapitalizowana wartość rent.

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych

Udział reasekuratorów w rezerwach na niewypłacone odszkodowania i świadczenia ustalany jest w wysokości zgodnej z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

12.8.4. Rezerwa na wyrównanie szkodowości (ryzyka)

Rezerwę na wyrównanie szkodowości (ryzyka) tworzy się w wysokości mającej zapewnić wyrównanie przyszłych wahań współczynnika szkodowości na udziale własnym, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rachunkowości ubezpieczycieli.

12.8.5. Rezerwa na premie i rabaty (rezerwa na udział w zysku)

Rezerwa tworzona jest dla umów ubezpieczenia przewidujących powiększanie przyszłych świadczeń, w tym również wypłatę udziału ubezpieczonych w zysku.

Wysokość rezerwy na koniec danego okresu ustalana jest na podstawie aktualnie przewidywanej ostatecznej kwoty zwiększenia świadczenia (lub zmniejszenia składki), wprost proporcjonalnie do składki zarobionej na koniec danego okresu.

12.8.6. Oszacowane regresy i odzyski

Ustalając wartość przyszłych wypłat odszkodowań i świadczeń PZU szacuje metodami aktuarialnymi wartość przewidywanych, przyszłych zwrotów kosztów na skutek przejścia roszczeń wobec osób trzecich (regresy), praw własności do ubezpieczonego majątku (odzyski) oraz dotacji na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym ze szkód spowodowanych przez suszę, należnych Spółce zgodnie z postanowieniami ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 2047, z późn. zm.). Przy szacowaniu wielkości regresów, odzysków i dotacji uwzględnia się koszty windykacji regresów i odzysków oraz koszty związane z pozyskaniem dotacji.

Podstawą ustalenia przyszłych regresów i odzysków są roczne trójkąty otrzymanych regresów i odzysków. Wartość przyszłych regresów i odzysków wyliczana jest przy wykorzystaniu uogólnionej metody Chain Ladder, w podziale na lata, w których powstały szkody.

Przy szacowaniu wartości przyszłych zwrotów kosztów na skutek przejścia roszczeń wobec osób trzecich oraz praw własności do ubezpieczonego majątku, udział sumy otrzymanych i oszacowanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału otrzymanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody, bezpośrednio poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń.

12.9 Pozostałe rezerwy

W pozycji „Pozostałe rezerwy” wykazuje się rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe koszty wynikające z przeszłych zdarzeń, których kwota lub termin zapłaty są niepewne, ale których kwotę można w wiarygodny sposób oszacować. W szczególności tworzy się rezerwy na odprawy emerytalne, na niewykorzystane urlopy, na straty z transakcji gospodarczych w toku, udzielone poręczenia i gwarancje, straty z tytułu toczących się postępowań i roszczeń stron trzecich.

W pozycji „Pozostałe rezerwy” wykazuje się również rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego, po skompensowaniu z aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Koszty utworzenia rezerw zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów technicznych na udziale własnym, pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów administracyjnych, zależnie od rodzaju przyszłego zobowiązania.

12.9.1. Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe

Na mocy przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 108 z późn. zm., Kodeks pracy”) pracownicy PZU są uprawnieni do otrzymania odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia w momencie przejścia odpowiednio na emeryturę lub na rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Koszty odpraw emerytalnych i rentowych oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Zyski i straty aktuarialne rozpoznaje się w całości w okresie, w którym wystąpiły.

12.9.2. Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy ustala się stosując metodę zobowiązań w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników a stanem jaki istniałby, gdyby urlopy były wykorzystywane proporcjonalnie do upływu czasu w okresie, za który te urlopy przysługują pracownikom zgodnie z obowiązującymi przepisami.

12.9.3. Rezerwa na odprawy pośmiertne

Na mocy przepisów Kodeksu Pracy w razie śmierci pracownika w czasie trwania stosunku pracy lub w czasie pobierania zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby, rodzinie przysługuje od pracodawcy odprawa pośmiertna, której wysokość jest uzależniona od okresu zatrudnienia pracownika u danego pracodawcy i stanowi równowartość wynagrodzenia za okres od 1 do 6 miesięcy.

Rezerwę z tytułu odpraw pośmiertnych wycenia się w wartości bieżącej zdyskontowanych przepływów finansowych.

12.10 Zobowiązania i fundusze specjalne

12.10.1. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów

Zobowiązania depozytowe wobec reasekuratorów wykazywane są w księgach w kwocie wymaganej zapłaty, zgodnie z zawartymi umowami reasekuracyjnymi.

12.10.2. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek wykazuje się wg skorygowanej ceny nabycia.

12.10.3. Inne zobowiązania

Zobowiązania wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

12.10.4. Fundusze specjalne

W pozycji „Fundusze specjalne” wykazuje się:

- saldo Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”), tworzonego zgodnie z ustawą z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j.. Dz. U. z 2017 roku, poz. 2191 z późn. zm.) w ciężar kosztów. ZFŚS zwiększa się także m.in. z odpisu z zysku netto na mocy uchwał Walnego Zgromadzenia;
- saldo Funduszu Prewencyjnego, tworzonego z odpisów w ciężar kosztów, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o działalności ubezpieczeniowej oraz statucie PZU.

Stan funduszy specjalnych powiększają wszelkie dochody z lokowania środków tych funduszy.

12.11 Przychody ze sprzedaży usług ubezpieczeniowych

Przychody z tytułu przypisu składek ubezpieczeniowych brutto rozpoznawane są w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, niezależnie od momentu rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej.

Udział reasekuratorów w składce ustalony został dla tych grup ubezpieczeń, dla których istnieje pokrycie reasekuracyjne, w takiej części, w jakiej składka podlega cesji zgodnie z odpowiednimi umowami reasekuracyjnymi.

12.12 Przychody i koszty działalności lokacyjnej

12.12.1. Przychody z nieruchomości i koszty ich utrzymania

Przychody z nieruchomości stanowiących lokaty, takie jak otrzymane opłaty dzierżawne, czynsze z tytułu najmu oraz inne przychody związane z gospodarowaniem nieruchomościami, wykazywane są w pozycji „Przychody z lokat w nieruchomości” w ogólnym rachunku zysków i strat.

Koszty utrzymania nieruchomości przeznaczonych na cele inwestycyjne wykazywane są w pozycji „Koszty utrzymania nieruchomości” w ogólnym rachunku zysków i strat.

Koszty utrzymania nieruchomości wykorzystywanych na własne potrzeby są wykazywane w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych w pozycji „Koszty administracyjne”.

12.12.2. Przychody i koszty z tytułu dłużnych papierów wartościowych

Wynik z wyceny dłużnych papierów wartościowych do wysokości skorygowanej ceny nabycia zalicza się do przychodów z dłużnych papierów wartościowych.

Różnicę pomiędzy wartością godziwą na dzień bilansowy, a wartością wg skorygowanej ceny nabycia ujmuje się:

- w przypadku dłużnych papierów wartościowych (nieuwzględnianych przy wyliczaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość świadczeń rentowych oraz premie i rabaty) zaliczonych do lokat dostępnych do sprzedaży – w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”;
- w przypadku dłużnych papierów wartościowych zaliczonych do lokat przeznaczonych do obrotu – w pozycji „Niezrealizowane zyski” bądź „Niezrealizowane straty na lokatach”.

Zrealizowane zyski/straty z tytułu sprzedaży/wykupu dłużnych papierów wartościowych wykazywane są w pozycji „Wynik dodatni/ujemny z realizacji lokat”.

12.12.3. Zyski i straty z akcji i udziałów oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych

Niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny akcji, jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych zakwalifikowanych do portfela lokat przeznaczonych do obrotu rozpoznawane są w wysokości różnicy pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia lub wartością bilansową na koniec poprzedniego roku obrotowego (w przypadku, gdy walory te zakupiono w poprzednich latach) w pozycji „Niezrealizowane zyski/straty z lokat”.

Niezrealizowane zyski i straty z tytułu wyceny akcji, jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych zakwalifikowanych do portfela lokat dostępnych do sprzedaży, które nie są uwzględniane przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, ujmowane są w kapitale z aktualizacji wyceny.

Zrealizowane zyski i straty z tytułu sprzedaży akcji, jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych ewidencjonowane są w pozycji „Wynik dodatni/ujemny z realizacji lokat”.

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lokat utworzone w okresie sprawozdawczym wykazywane są w pozycji „Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat”, a przychody z tytułu rozwiązania odpisów utworzonych w poprzednich okresach wykazywane są w pozycji „Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat”.

Przychody z dywidend ujmowane są w wartości brutto z datą powstania prawa do dywidendy.

12.12.4. Przychody z tytułu odsetek z lokat terminowych w instytucjach kredytowych

Przychody z tytułu odsetek od depozytów w instytucjach kredytowych rozpoznaje się na zasadzie memoriałowej, zgodnie z którą wykazuje się wszystkie odsetki dotyczące danego okresu sprawozdawczego, niezależnie od terminu ich otrzymania. Jeżeli termin wygaśnięcia lokaty następuje po dniu bilansowym, odsetki nalicza się wg efektywnej stopy procentowej od dnia następującego po dniu otwarcia lokaty do dnia bilansowego włącznie.

12.12.5. Przychody z lokat netto (po uwzględnieniu kosztów) przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat

Przychody z lokat uwzględniane w wyliczeniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent oraz rezerwy na premie i rabaty są przenoszone z ogólnego rachunku zysków i strat do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych.

W związku z łącznym inwestowaniem (lokowaniem) środków własnych ubezpieczyciela oraz brakiem rozgraniczenia tych lokat, wartość przychodów z działalności lokacyjnej do przeniesienia z ogólnego rachunku zysków i strat do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych ustala się jako iloczyn stanu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent na początek miesiąca i uzyskanej w tym miesiącu rentowności obligacji Skarbu Państwa utrzymywanych do terminu wymagalności, z uwzględnieniem odpowiednich kosztów działalności lokacyjnej.

12.12.6. Koszty działalności lokacyjnej

Koszty działalności lokacyjnej to wewnętrzne i zewnętrzne koszty wynikające z prowadzonej działalności lokacyjnej, w tym koszty zarządzania lokatami, prowizje bankowe, prowizje biur maklerskich oraz amortyzacja i koszty utrzymania nieruchomości, z wyłączeniem amortyzacji i kosztów utrzymania nieruchomości wykorzystywanych na własne potrzeby, klasyfikowanych jako koszty administracyjne.

12.13 Koszty odszkodowań i świadczeń

W kosztach okresu sprawozdawczego ujmowane są wszelkie koszty wypłaconych odszkodowań i świadczeń za szkody i wypadki powstałe w okresie sprawozdawczym i w okresach ubiegłych, wraz z bezpośrednimi i pośrednimi kosztami likwidacji szkód oraz zmianą stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, po pomniejszeniu o wszelkie otrzymane regresy, odzyski i dotacje, a także zmianę stanu oszacowanych regresów, odzysków i dotacji.

Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach ustalony został dla tych grup ubezpieczeń, dla których istnieje pokrycie reasekuracyjne, w takiej części, w jakiej reasekuratorzy uczestniczą w odszkodowaniach i świadczeniach zgodnie z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych obowiązujących w danym okresie.

Koszty likwidacji szkód i świadczeń obejmują bezpośrednie i pośrednie koszty związane z wykonywaniem czynności, które zmierzają do rozpatrzenia i zamknięcia spraw zgłoszonych lub wspierają czynności zmierzające do rozpatrzenia i zamknięcia tych spraw.

12.14 Koszty działalności ubezpieczeniowej

Koszty działalności ubezpieczeniowej ujmowane są memoriałowo współmiernie do osiągniętych przychodów.

12.14.1. Koszty akwizycji

Koszty akwizycji obejmują koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia oraz umów reasekuracji czynnej. Do bezpośrednich kosztów akwizycji zalicza się między innymi koszty prowizji pośredników ubezpieczeniowych, koszty wynagrodzeń pracowników związane z zawieraniem umów ubezpieczenia, koszty atestów, ekspertyz, badań związanych z ryzykiem przyjmowanym, koszty włączenia umowy reasekuracji do portfela reasekuracji oraz prowizje i udziały cedentów w zyskach. Do pośrednich kosztów akwizycji zalicza się koszty związane z reklamą i promocją produktów ubezpieczeniowych oraz koszty związane z badaniem wniosków i wystawianiem polis.

Koszty prowizji ujmowane są w tym samym okresie, w którym rozpoznana została składka przypisana stanowiąca podstawę naliczenia prowizji, niezależnie od momentu jej faktycznej wypłaty.

Koszty akwizycji odraczane są na zasadach stosowanych przy ustalaniu rezerwy składek poprzez odnoszenie odpowiedniej części kosztów na pozycję „Aktywowane koszty akwizycji” i następnie amortyzowane w ciężar technicznego rachunku ubezpieczeń przez okres ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji koryguje saldo kosztów akwizycji.

Aktywowane w bilansie koszty akwizycji podlegają testom na utratę wartości poprzez ich uwzględnienie w wyliczeniu rezerwy na ryzyka niewygaśle.

12.14.2. Koszty administracyjne

Koszty administracyjne obejmują koszty działalności ubezpieczeniowej, niezaliczone do kosztów akwizycji, odszkodowań i świadczeń lub kosztów działalności lokacyjnej, związane z inkasem składek, zarządzaniem portfelem umów ubezpieczeniowych, umów reasekuracji oraz ogólnym zarządzaniem zakładem ubezpieczeń.

12.14.3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów

Koszty działalności ubezpieczeniowej korygowane są o wartość otrzymanych lub należnych od brokerów i reasekuratorów prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów i retrocesjonariuszy (w ramach reasekuracji biernej i retrocesji). Wartość otrzymanych lub należnych prowizji reasekuracyjnych korygowana jest o wysokość odroczonej prowizji reasekuracyjnych, w części dotyczącej przyszłych okresów sprawozdawczych.

12.15 Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych składniki aktywów i pasywów podlegają przeliczeniu na dzień bilansowy według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień.

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez NBP na dzień poprzedzający dzień przeprowadzenia operacji, chyba, że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym PZU dokumencie ustalony został inny kurs.

12.16 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat obejmuje część bieżącą i część odroczonej.

Bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego nalicza się zgodnie z przepisami podatkowymi obowiązującymi w Polsce.

Wykazywana w rachunku zysków i strat część odroczonej stanowi różnicę pomiędzy stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i na początek okresu sprawozdawczego, z zastrzeżeniem, że rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym odnosi się na kapitał własny.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się metodą bilansową przy uwzględnianiu stawek podatku dochodowego od osób prawnych, które - zgodnie z oczekiwaniami - będą obowiązywały w momencie realizacji aktywa lub rezerwy, zgodnie z przepisami prawa podatkowego wydanymi w Polsce do dnia bilansowego.

PZU podlegając polskim przepisom prawa podatkowego ma możliwość efektywnego skompensowania należności i zobowiązań podatkowych poprzez płacenie podatku dochodowego od osób prawnych w kwocie netto. Dlatego też w sprawozdaniu finansowym prezentacja rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego następuje po skompensowaniu.

13. Wskazanie, objaśnienie i kwantyfikacja istotnych różnic pomiędzy PSR i MSSF

Z uwagi na fakt, że PZU sporządził pierwsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2005 roku i zaprezentował w nim dane porównywalne za rok poprzedzający, datą przejścia Grupy PZU na stosowanie MSSF był dzień 1 stycznia 2004 roku. Na podstawie punktu 17 załącznika D do MSSF 1 wskazania, objaśnienia i kwantyfikacja istotnych różnic pomiędzy PSR i MSSF zakładają, że hipotetyczną datą przejścia PZU na stosowanie MSSF dla potrzeb sprawozdawczości jednostkowej był również dzień 1 stycznia 2004 roku (w celu kalkulacji różnic pomiędzy MSSF a PSR zaprezentowanych poniżej), pomimo faktu, że PZU nie sporządza jednostkowych sprawozdań finansowych według MSSF.

Poniżej przedstawiono opis istotnych różnic pomiędzy zasadami rachunkowości określonymi w PSR a MSSF, które miałyby wpływ na wynik finansowy lub kapitały własne w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU sporządzonym zgodnie z MSSF.

13.1 Wycena jednostek podporządkowanych

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym według PSR, udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych wyceniane są metodą praw własności, opisaną szczegółowo w punkcie 12.2.2 Wprowadzenia do sprawozdania finansowego.

Zgodnie z MSR 27, w jednostkowym sprawozdaniu finansowym według MSSF udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych wyceniane byłyby według kosztu nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Zgodnie z zapisami punktu 66 MSR 39, nie jest możliwe odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych niewycenianych według wartości godziwej (w sytuacji braku możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej).

13.2 Wycena nieruchomości

Zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie rachunkowości ubezpieczycieli, wszystkie nieruchomości (wykorzystywane na własne potrzeby oraz inwestycyjne) wycenia się według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe umorzenie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Na dzień przejścia na stosowanie MSSF (tj. 1 stycznia 2004 roku) dokonano ustalenia kosztu wytworzenia posiadanych nieruchomości wykorzystywanych na własne potrzeby, odnosząc różnicę na niepodzielony wynik z lat ubiegłych. W późniejszych okresach powoduje to różnicę w wartości księgowej netto skumulowanego umorzenia oraz wysokości naliczanej amortyzacji tych nieruchomości.

Według MSSF nieruchomości przeznaczone na cele inwestycyjne wycenia się w wartości godziwej ustalonej na dzień bilansowy, a zmiany wartości godziwej w ciągu okresu sprawozdawczego odnosi w ciężar rachunku zysków i strat danego okresu.

W przypadku, gdy nieruchomość wykorzystywana na własne potrzeby staje się nieruchomością inwestycyjną, wykazywaną w wartości godziwej, amortyzacja jest kontynuowana do dnia reklasyfikacji, a ustalona na ten dzień różnica pomiędzy wartością bilansową a jej wartością godziwą odnoszona jest na inne całkowite dochody.

13.3 Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz na podstawie odrębnych przepisów dotyczących aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych w 1995 roku w księgach polskich dokonano przeszacowania składników rzeczowych aktywów trwałych, odnosząc jego skutki na kapitał z aktualizacji wyceny. Przeszacowanie to nie spełnia wymogów MSR 29.

13.4 Rezerwa na wyrównanie szkodowości w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Zapisy rozporządzenia w sprawie rachunkowości ubezpieczycieli precyzują zasady tworzenia i wykorzystywania rezerwy na wyrównanie szkodowości. Rezerwa ta nie odnosi się do konkretnych zobowiązań wynikających z zawartych polis ubezpieczeniowych. Zgodnie z PSR zmiana stanu rezerwy stanowi koszt bieżącego okresu, natomiast zgodnie z MSSF - alokację zysku netto.

13.5 Fundusz prewencyjny

Zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej PZU może dokonywać odpisów na fundusz prewencyjny w ciężar kosztów bieżącego okresu. Zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie rachunkowości ubezpieczycieli fundusz ten jest wykazywany jako fundusze specjalne w zobowiązaniach.

Zgodnie z zapisami MSR 37 fundusze tego typu nie mogą być tworzone w ciężar kosztów bieżącego okresu i są wykazywane jako alokacja zysku netto przy jednoczesnym rozpoznaniu kosztów działalności prewencyjnej w momencie ich poniesienia.

13.6 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Jeżeli Walne Zgromadzenie PZU podejmuje decyzję o przekazaniu części wyniku netto za rok poprzedni na rzecz ZFŚS utrzymywanego przez PZU, zgodnie z PSR fakt ten wykazuje się jako podział wyniku netto roku poprzedniego, niewpływający na wynik finansowy roku obrotowego, w którym dokonano takiego podziału wyniku finansowego netto.

Powyższa transakcja spełnia definicję kosztów zawartą w MSSF i zgodnie z postanowieniami MSR 1 wykazywana jest w rachunku zysków i strat roku obrotowego, w którym dokonano przekazania części wyniku netto za rok poprzedni na rzecz ZFŚS.

13.7 Zyski i straty aktuarialne z tytułu rezerw pracowniczych

Zgodnie z PSR w wyliczeniu rezerw na odprawy emerytalne oraz odprawy pośmiertne uwzględnione są zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych oraz założeń finansowych. Zyski i straty te zgodnie z PSR wpływają na wynik finansowy roku obrotowego.

Zgodnie z MSR 19 zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych i założeń finansowych odnoszone są na inne całkowite dochody.

13.8 Oszacowane regresy i odzyski

Zgodnie z PSR zakłady ubezpieczeń, ustalając ostateczną wartość przyszłych wypłat odszkodowań i świadczeń, szacują wartość przewidywanych, przyszłych zwrotów kosztów zakładu na skutek przejęcia roszczeń wobec osób trzecich (regresy), praw własności do ubezpieczonego majątku (odzyski) oraz dotacji. Przy szacowaniu wartości przyszłych zwrotów kosztów zakładu z tytułu regresów i odzysków, w przypadku prowadzenia działalności dłużej niż 3 lata w danej grupie ubezpieczeń, udział sumy otrzymanych i oszacowanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału otrzymanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody, bezpośrednio poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń.

Zgodnie z MSSF regresy i odzyski są ujmowane w bilansie oraz rachunku wyników w wartości oszacowanej jeśli osiągnięcie z nich przychodu jest praktycznie pewne. Dlatego też powyższe ograniczenia w szacowaniu nie obowiązują.

13.9 Różnice z tytułu podatku odroczonego

Dla różnic pomiędzy PSR i MSSF, opisanych powyżej, wyliczono również związany z nimi wpływ różnic z tytułu podatku odroczonego i uwzględniono go w wyliczeniu wszystkich przedstawionych korekt, o ile tylko było to zasadne.

13.10 Uzgodnienie kapitału własnego oraz wyniku finansowego netto sporządzonych według PSR i według MSSF

Opis	Pkt.	Zysk netto 1 stycznia - 31 grudnia 2017	Kapitały własne 31 grudnia 2017	Zysk netto 1 stycznia - 31 grudnia 2016	Kapitały własne 31 grudnia 2016
Jednostkowe sprawozdanie finansowe według PSR		2 433 874	13 583 288	1 573 269	12 117 464
Wycena jednostek podporządkowanych ¹⁾	13.1	(10 038)	(4 521 792)	67 308	(4 347 924)
Wycena nieruchomości	13.2, 13.3	(7 081)	87 528	(25 821)	93 213
Rezerwa na wyrównanie szkodowości w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	13.4	44 274	581 564	24 583	537 290
Fundusz prewencyjny	13.5	(126)	27 762	(10 415)	27 888
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	13.6	(15 000)	-	(10 000)	-
Zyski i straty aktuarialne z tytułu rezerw pracowniczych	13.7	(939)	-	(4 638)	-
Oszacowane regresy i odzyski	13.8	18 693	43 143	24 450	24 450
Pozostałe		(76)	396	(507)	472
Razem korekty		29 707	(3 781 399)	64 960	(3 664 611)
Sprawozdanie finansowe według MSSF		2 463 581	9 801 889	1 638 229	8 452 853

¹⁾ PZU nigdy nie sporządzał i nie sporządza jednostkowych sprawozdań finansowych wg MSSF. Dla potrzeb niniejszej noty przyjęto zgodnie z MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe, że lokaty w jednostkach podporządkowanych wg MSSF wyceniane są wg kosztu nabycia pomniejszonego o odpis z tytułu utraty wartości.

Bilans i pozycje pozabilansowe

Aktywa	Nota	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	1	345 437	377 535
- wartość firmy		-	-
II. Lokaty	2	36 575 984	31 375 033
1. Nieruchomości	2.3	369 702	387 790
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	2.4	16 793 206	9 562 530
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		15 980 453	9 173 109
3. Inne lokaty finansowe	2.5	19 413 076	21 424 713
4. Należności depozytowe od cedentów		-	-
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający		-	-
IV. Należności	3	2 315 241	2 252 438
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	3.1	1 822 002	1 752 142
1.1. Od jednostek podporządkowanych		11 297	3 318
1.2. Od pozostałych jednostek		1 810 705	1 748 824
2. Należności z tytułu reasekuracji	3.2	152 966	130 137
2.1. Od jednostek podporządkowanych		104 137	62 733
2.2. Od pozostałych jednostek		48 829	67 404
3. Inne należności	3.3	340 273	370 159
3.1. Należności od budżetu		29 518	11 486
3.2. Pozostałe należności		310 755	358 673
a) od jednostek podporządkowanych		18 910	74 683
b) od pozostałych jednostek		291 845	283 990
V. Inne składniki aktywów	4	1 100 090	1 272 661
1. Rzeczowe składniki aktywów	4.1	117 938	124 630
2. Środki pieniężne	4.2	982 152	1 148 031
3. Pozostałe składniki aktywów		-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	5	2 051 608	2 039 415
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5.1	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji		1 285 837	1 208 626
3. Zarachowane odsetki i czynsze		-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	5.2	765 771	830 789
VII. Należne wpłaty na kapitał zakładowy		-	-
VIII. Akcje własne		-	-
Aktywa, razem		42 388 360	37 317 082

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Pasywa	Nota	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
I. Kapitał własny	7	13 583 288	12 117 464
1. Kapitał zakładowy	7.1	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy	7.3	5 258 449	4 889 182
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	7.4	5 824 295	5 568 661
4. Pozostałe kapitały rezerwowe		-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych		(19 682)	-
6. Zysk (strata) netto		2 433 874	1 573 269
7. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		-	-
II. Zobowiązania podporządkowane	8	2 284 674	-
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	9	21 235 301	19 740 609
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	9	(1 158 963)	(921 520)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	10	(107 710)	(104 300)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto		(108 923)	(105 242)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach		1 213	942
VI. Pozostałe rezerwy	11	476 206	385 844
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	11.1	42 336	44 131
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	11.2	337 606	271 943
3. Inne rezerwy	11.3	96 264	69 770
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów		-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	12	5 146 129	5 156 199
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	12.1	415 429	461 809
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych		3 999	3 820
1.2. Wobec pozostałych jednostek		411 430	457 989
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	12.2	121 981	117 534
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych		9 713	2 793
2.2. Wobec pozostałych jednostek		112 268	114 741
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	12.3	3 558 260	3 764 983
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	12.4	-	-
5. Inne zobowiązania	12.5	933 872	694 859
5.1. Zobowiązania wobec budżetu		110 011	232 498
5.2. Pozostałe zobowiązania		823 861	462 361
a) wobec jednostek podporządkowanych		13 086	10 715
b) wobec pozostałych jednostek		810 775	451 646
6. Fundusze specjalne	12.7	116 587	117 014
IX. Rozliczenia międzyokresowe	13	929 435	942 786
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów		882 458	904 276
2. Ujemna wartość firmy		-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów		46 977	38 510
Pasywa, razem		42 388 360	37 317 082

Wartość księgowa	13 583 288	12 117 464
Liczba akcji	863 523 000	863 523 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	15,73	14,03
Rozwodniona liczba akcji	863 523 000	863 523 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	15,73	14,03

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Pozycje pozabilansowe	Nota	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
1. Należności warunkowe, w tym:	15.1	4 615 722	4 357 144
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia		2 225	1 957
1.2. Pozostałe ¹⁾		4 613 497	4 355 187
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	15.2	4 544 743	4 690 077
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje		3 574 120	3 790 755
2.2. Weksle akceptowane i indosowane		-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży		-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach		-	-
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń		-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów		-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach		116 361	117 710
6. Inne pozycje pozabilansowe		-	-
Pozycje pozabilansowe, razem		9 276 826	9 164 931

¹⁾ Pozycja obejmuje: zabezpieczenia otrzymane w formie hipoteki na majątku dłużnika, weksle z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych, pozostałe weksle, inne należności warunkowe itp.

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	Nota	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)		11 180 680	9 212 816
1. Składki przypisane brutto	16	12 433 216	10 682 014
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej		523 729	363 593
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto		794 612	1 143 992
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek		65 805	38 387
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat		253 425	243 643
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym		204 219	132 984
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)		7 168 855	6 148 534
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym		6 699 541	6 110 245
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	19	6 942 290	6 393 045
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych		242 749	282 800
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym		469 314	38 289
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto		634 934	(116 357)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia		165 620	(154 646)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym		-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto		-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw		2 339	(1 653)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	22	2 812 795	2 573 431
1. Koszty akwizycji, w tym:	22.1	2 137 915	1 855 068
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji		(77 211)	(251 447)
2. Koszty administracyjne	22.2	692 879	723 941
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów		17 999	5 578
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym		381 639	302 258
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)		54 659	30 350
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych		1 218 037	536 523

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat	Nota	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie		1 218 037	536 523
II. Przychody z lokat		2 372 194	2 587 046
1. Przychody z lokat w nieruchomości		6 385	5 709
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych		1 473 659	850 889
2.1. Z udziałów lub akcji		1 469 407	844 150
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych		4 232	6 739
2.3. Z pozostałych lokat		20	-
3. Przychody z innych lokat finansowych		345 306	392 725
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych		10 748	16 709
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu		349 293	314 271
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych		(8 432)	11 507
3.4. Z pozostałych lokat		(6 303)	50 238
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat		1 229	2 760
5. Wynik dodatni z realizacji lokat		545 615	1 334 963
III. Niezrealizowane zyski z lokat		224 184	218 311
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie		-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej		512 696	604 627
1. Koszty utrzymania nieruchomości		4 100	5 209
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej		12 277	13 717
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat		1 814	56 068
4. Wynik ujemny z realizacji lokat		494 505	529 633
VI. Niezrealizowane straty na lokatach		120 341	255 538
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych		253 425	243 643
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	23	522 191	314 487
IX. Pozostałe koszty operacyjne	24	739 655	676 226
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej		2 710 489	1 876 333
XI. Zyski nadzwyczajne		-	-
XII. Straty nadzwyczajne		-	-
XIII. Udział w zyskach (stratach) jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	27	9 914	(67 308)
XIV. Zysk (strata) brutto		2 720 403	1 809 025
XV. Podatek dochodowy	26	286 529	235 756
a) część bieżąca		243 107	171 203
b) część odroczone		43 422	64 553
XVI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)		-	-
XVII. Zysk (strata) netto		2 433 874	1 573 269

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Zysk (strata) netto (zannualizowany)	2 433 874	1 573 269
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	2,82	1,82
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	2,82	1,82

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	12 117 464	12 378 733
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-
b) korekty błędów	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	12 117 464	12 378 733
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy na początek okresu	4 889 182	4 446 348
2.1. Zmiany kapitału zapasowego	369 267	442 834
a) zwiększenia (z tytułu):	369 267	442 834
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	369 019	442 395
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem zbycia środków trwałych	248	439
b) zmniejszenia	-	-
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	5 258 449	4 889 182
3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	5 568 661	5 597 511
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-
3.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	255 634	(28 850)
a) zwiększenia (z tytułu):	528 732	702 332
- wycena lokat finansowych	527 168	691 102
- przeniesienia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości lokat dostępnych do sprzedaży	1 268	1 142
- zwiększenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	296	10 088
b) zmniejszenia (z tytułu)	273 098	731 182
- wycena lokat finansowych	233 471	128 219
- zmniejszenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	39 379	602 512
- zbycia środków trwałych	248	439
- pozostałe	-	12
3.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	5 824 295	5 568 661
4. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-
4.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	-	-
4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	1 592 951	2 248 522
5.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	1 592 951	2 248 522
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-
b) korekty błędów	-	-
c) wynik ostatecznego rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank	(19 682)	-
5.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	1 573 269	2 248 522
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	1 592 951	2 248 522
- przeniesienia na kapitał zapasowy	369 019	442 395
- wypłata dywidendy	1 208 932	1 796 127
- przeniesienia/odpisy ZFŚS	15 000	10 000
5.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	(19 682)	-
5.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-
b) korekty błędów	-	-
5.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	-	-
5.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-
5.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	(19 682)	-
6. Wynik netto	2 433 874	1 573 269
a) zysk netto	2 433 874	1 573 269
b) strata netto	-	-
c) odpisy z zysku	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	13 583 288	12 117 464
III. Kapitał własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	13 583 288	12 117 464

Pozycję „Kapitał własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)” przedstawiono z uwzględnieniem zagadnienia opisanego w punkcie 7.2.2 Dodatkowych informacji i objaśnień.

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych	Nota	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wpływy		13 806 271	11 457 632
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej		12 650 607	10 596 634
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto		12 499 547	10 464 366
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań		131 408	106 806
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej		19 652	25 462
2. Wpływy z reasekuracji biernej		371 289	202 449
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach		297 057	176 938
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów		64 678	23 588
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej		9 554	1 923
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej		784 375	658 549
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego		293 550	260 448
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty		1 719	2 976
3.3. Pozostałe wpływy	28	489 106	395 125
II. Wydatki		12 207 631	10 735 148
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej		9 957 458	9 067 091
1.1. Zwroty składek brutto		247 992	167 887
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		6 004 742	5 544 953
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji		1 541 322	1 353 987
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym		1 435 181	1 385 079
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów		260 307	248 028
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej		322 502	236 211
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej		145 412	130 946
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej		453 876	300 481
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji		453 627	300 227
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej		249	254
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej		1 796 297	1 367 576
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego		558 658	510 018
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty		79 582	117 167
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	28	1 158 057	740 391
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)		1 598 640	722 484
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy		232 583 546	239 677 792
1. Zbycie nieruchomości		22 394	53 784
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych		-	180
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych		283 084	1 051 223
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom		63 040	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki		59 985 741	9 804 544
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych		55 122 177	184 625 108
7. Realizacja pozostałych lokat		114 704 701	42 992 101

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Rachunek przepływów pieniężnych	Nota	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
8. Wpływy z nieruchomości		8 037	7 472
9. Odsetki otrzymane		452 645	284 925
10. Dywidendy otrzymane		1 925 058	844 176
11. Pozostałe wpływy z lokat		16 669	14 279
II. Wydatki		235 261 441	237 505 872
1. Nabycie nieruchomości		-	-
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych		7 092 219	1 197 996
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych		87 379	35 850
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom		11 768	150 000
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki		58 459 268	8 786 060
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych		54 876 563	184 138 646
7. Nabycie pozostałych lokat		114 684 065	43 149 288
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości		46 464	46 722
9. Pozostałe wydatki na lokaty		3 715	1 310
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)		(2 677 895)	2 171 920
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy		61 166 959	7 133 567
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału		-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych		61 166 959	7 133 567
3. Pozostałe wpływy finansowe		-	-
II. Wydatki		60 186 196	8 977 917
1. Dywidendy		1 208 932	1 796 162
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku		-	-
3. Nabycie akcji własnych		-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych		58 926 473	7 134 630
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		50 791	47 125
6. Pozostałe wydatki finansowe		-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)		980 763	(1 844 350)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)		(98 492)	1 050 054
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:		(165 879)	1 082 955
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(67 387)	32 901
F. Środki pieniężne na początek okresu		1 148 031	65 076
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-E), w tym:		982 152	1 148 031
- o ograniczonej możliwości dysponowania	28.1	45 756	43 272

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczne rachunki ubezpieczeń – działalność bezpośrednia

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich – ogółem

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	10 420 925	8 818 205
1. Składki przypisane brutto	11 390 912	9 836 663
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	261 035	196 732
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	729 442	803 889
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	20 490	(17 837)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	253 425	243 643
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	187 135	127 693
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	6 663 203	5 821 700
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	6 403 562	5 948 097
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	6 495 029	6 057 093
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	91 467	108 996
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	259 641	(126 397)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	354 435	(144 280)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	94 794	(17 883)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	1 548	517
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 606 189	2 449 602
1. Koszty akwizycji, w tym:	1 933 373	1 750 233
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(116 164)	(139 656)
2. Koszty administracyjne	677 898	699 465
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	5 082	96
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	365 435	287 692
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	25 241	12 573
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 199 869	617 457

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 1 Ubezpieczenie wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	393 283	415 570
1. Składki przypisane brutto	381 991	396 018
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	8 744	100
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(11 392)	(19 628)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	8 644	24
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	11 398	4 865
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	124 740	123 366
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	118 046	134 530
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	118 046	134 530
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	6 694	(11 164)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	6 698	(11 167)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	4	(3)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	(11)	15
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	123 489	133 873
1. Koszty akwizycji, w tym:	83 446	85 259
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(3 500)	(436)
2. Koszty administracyjne	39 971	48 603
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	(72)	(11)
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	3 398	2 746
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	153 065	160 435

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 2 Ubezpieczenie choroby

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	6 702	7 749
1. Składki przypisane brutto	6 709	7 834
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	1	3
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	3	83
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(3)	1
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	43	19
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	2 972	3 969
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3 053	3 950
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 053	3 950
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(81)	19
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(81)	19
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	-	-
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 465	2 352
1. Koszty akwizycji, w tym:	1 717	1 794
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(25)	(10)
2. Koszty administracyjne	748	558
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	-	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	28	137
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 280	1 310

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 3 Ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	2 878 434	2 357 354
1. Składki przypisane brutto	3 114 070	2 747 504
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	17 024	34 436
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	196 570	361 263
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(22 042)	5 549
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	36 500	30 383
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 972 544	1 654 460
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 886 131	1 637 230
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 887 098	1 637 771
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	967	541
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	86 413	17 230
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	85 813	17 291
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(600)	61
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	(16)	(60)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	728 811	672 968
1. Koszty akwizycji, w tym:	597 789	535 009
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(35 099)	(64 577)
2. Koszty administracyjne	126 877	131 622
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	(4 145)	(6 337)
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	40 293	28 001
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	173 302	32 368

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 4 Ubezpieczenie casco pojazdów szynowych

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	4 161	2 480
1. Składki przypisane brutto	5 060	1 634
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	891	215
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(155)	(2 297)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(163)	(1 236)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	47	254
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	2 286	372
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	847	1 614
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 057	1 754
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	210	140
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	1 439	(1 242)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	1 651	(1 421)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	212	(179)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	120	3
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	1 212	895
1. Koszty akwizycji, w tym:	1 195	954
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	35	468
2. Koszty administracyjne	222	149
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	205	208
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	165	68
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	(81)	124
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	506	1 272

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 5 Ubezpieczenie casco statków powietrznych

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	4 612	5 750
1. Składki przypisane brutto	6 378	7 252
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2 075	937
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(245)	97
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	64	(468)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	157	99
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 228	6 792
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	6 505	3 836
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	9 342	3 836
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	2 837	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(5 277)	2 956
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(5 211)	2 938
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	66	(18)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	6	(2)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	1 421	1 507
1. Koszty akwizycji, w tym:	1 238	1 381
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	37	4
2. Koszty administracyjne	184	126
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	1	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	162	306
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	231	(659)
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 721	(2 095)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 6 Ubezpieczenie żeglugi morskiej i śródlądowej

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	15 539	19 174
1. Składki przypisane brutto	17 819	26 444
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	3 825	5 572
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(2 040)	986
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(495)	(712)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	227	83
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	9 572	23 408
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	13 367	17 043
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	13 774	33 400
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	407	16 357
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(3 795)	6 365
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(4 967)	(10 436)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(1 172)	(16 801)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	94	671
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	4 096	4 721
1. Koszty akwizycji, w tym:	3 338	4 004
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	233	(116)
2. Koszty administracyjne	834	884
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	76	167
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	3 755	978
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	777	(3 399)
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(2 528)	(7 122)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 7 Ubezpieczenie przedmiotów w transporcie

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	7 707	8 505
1. Składki przypisane brutto	10 285	11 834
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2 937	3 464
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(1 221)	(38)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(862)	97
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	247	224
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	2 413	2 443
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	2 304	3 107
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2 460	3 120
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	156	13
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	109	(664)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	152	(735)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	43	(71)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	2	(59)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	3 407	4 563
1. Koszty akwizycji, w tym:	2 951	3 506
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	157	(66)
2. Koszty administracyjne	651	1 173
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	195	116
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	276	213
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	(582)	86
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	2 438	1 483

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 8 Ubezpieczenie szkód spowodowanych żywiołami obejmujące szkody rzeczowe, nieujęte w grupach 3-7

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	1 094 837	1 065 190
1. Składki przypisane brutto	1 167 244	1 139 602
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	70 103	47 053
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	16 624	23 095
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	14 320	(4 264)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	16 577	11 832
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	543 872	375 451
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	555 332	394 381
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	565 509	404 657
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	10 177	10 276
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(11 460)	(18 930)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(21 416)	(18 069)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(9 956)	861
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	238	(90)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	339 764	340 401
1. Koszty akwizycji, w tym:	241 727	253 689
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(2 036)	3 601
2. Koszty administracyjne	100 439	90 123
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	2 402	3 411
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	39 141	44 040
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	188 399	317 220

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 9 Ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych (jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3, 4, 5, 6 lub 7) wywołanych przez grad lub mróz oraz inne przyczyny (jak np. kradzież), jeżeli przyczyny te nie są ujęte w grupie 8

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	783 171	735 555
1. Składki przypisane brutto	929 794	716 895
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	57 639	42 275
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	91 500	(71 769)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	2 516	(10 834)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	10 415	14 708
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	434 112	589 852
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	409 189	583 607
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	417 456	611 334
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	8 267	27 727
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	24 923	6 245
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	91 305	5 857
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	66 382	(388)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	37	(13)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	271 358	276 462
1. Koszty akwizycji, w tym:	201 922	188 831
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(13 286)	(4 454)
2. Koszty administracyjne	71 844	90 288
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	2 408	2 657
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	14 196	5 782
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	(6 346)	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	80 229	(121 820)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 10 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	4 082 610	3 111 203
1. Składki przypisane brutto	4 558 747	3 607 198
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	23 935	14 491
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	459 863	486 012
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	7 661	4 508
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	235 850	224 785
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	94 719	27 424
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	3 020 045	2 632 037
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	2 858 495	2 659 040
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2 896 426	2 695 188
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	37 931	36 148
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	161 550	(27 003)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	205 685	(3 975)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	44 135	23 028
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	26	51
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	759 805	643 779
1. Koszty akwizycji, w tym:	539 978	413 031
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(52 659)	(67 888)
2. Koszty administracyjne	214 930	222 797
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	(4 897)	(7 951)
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	243 654	173 937
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	389 649	(86 392)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 11 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	3 613	3 230
1. Składki przypisane brutto	5 074	6 648
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2 615	2 667
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(578)	1 117
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	576	366
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	104	106
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	216	61
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	2 978	1 448
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	2 069	426
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2 069	426
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	909	1 022
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	936	1 076
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	27	54
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 348	2 157
1. Koszty akwizycji, w tym:	1 821	1 636
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(114)	(139)
2. Koszty administracyjne	562	552
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	35	31
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	83	141
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	(90)	91
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(1 386)	(440)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 12 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową, wynikającej z posiadania i użytkowania statków żeglugi śródlądowej i statków morskich, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	1 935	616
1. Składki przypisane brutto	3 560	559
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	1 822	28
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	603	(69)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	800	16
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	26	6
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	523	489
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	300	391
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	300	391
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	223	98
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	384	97
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	161	(1)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	874	344
1. Koszty akwizycji, w tym:	633	213
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(173)	(15)
2. Koszty administracyjne	241	131
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	-	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	976	2
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	90	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(502)	(213)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 13 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej) nieuwjętej w grupach 10-12

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	678 628	664 910
1. Składki przypisane brutto	657 519	685 012
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	20 692	15 223
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(42 185)	5 194
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(384)	315
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	17 471	18 752
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	11 343	25 462
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	307 577	177 194
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	303 181	284 022
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	305 364	287 553
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	2 183	3 531
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	4 396	(106 828)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	8 430	(102 983)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	4 034	3 845
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	190	3
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	206 995	197 421
1. Koszty akwizycji, w tym:	163 595	156 592
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	5 087	1 829
2. Koszty administracyjne	44 619	41 844
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	1 219	1 015
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	12 210	18 104
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	24 906	16 517
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	155 564	299 885

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 14 Ubezpieczenie kredytu

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	20 320	17 680
1. Składki przypisane brutto	21 467	18 358
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2 003	1 943
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(1 040)	(868)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(184)	397
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	356	335
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 684	493
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	991	1 843
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 620	2 652
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	629	809
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	693	(1 350)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	486	(1 399)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(207)	(49)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	581	(74)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	4 181	5 767
1. Koszty akwizycji, w tym:	2 757	2 745
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	376	288
2. Koszty administracyjne	2 179	3 558
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	755	536
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	112	305
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	2 101	27
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	12 017	11 497

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 15 Gwarancja ubezpieczeniowa

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	28 306	26 302
1. Składki przypisane brutto	63 495	45 974
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	28 043	16 694
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	13 887	1 431
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	6 741	(1 547)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	(41)	561
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	11 872	8 248
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	17 873	13 182
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	35 649	23 484
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	17 776	10 302
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(6 001)	(4 934)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(9 195)	(8 479)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(3 194)	(3 545)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 783	11 928
1. Koszty akwizycji, w tym:	605	9 453
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(12 723)	(3 067)
2. Koszty administracyjne	8 432	7 351
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	6 254	4 876
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	364	225
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	1 415	1 315
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	11 831	5 147

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 16 Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	58 917	61 959
1. Składki przypisane brutto	84 150	70 889
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	18 568	11 363
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	9 940	(12 490)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	3 275	(10 057)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	2 614	9 751
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	3 943	18 412
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	10 629	16 285
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	20 556	19 437
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	9 927	3 152
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(6 686)	2 127
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(11 827)	(22 550)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(5 141)	(24 677)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	281	72
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	45 199	44 647
1. Koszty akwizycji, w tym:	13 662	20 838
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	1 100	(103)
2. Koszty administracyjne	32 183	25 187
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	646	1 378
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	4 559	10 600
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	2 946	(1 621)
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	4 603	(400)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 17 Ubezpieczenie ochrony prawnej

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	8 591	6 586
1. Składki przypisane brutto	9 400	7 159
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	-	-
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	809	573
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-	-
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	14	27
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	4 185	1 905
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 607	1 225
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 607	1 225
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	2 578	680
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	2 578	680
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	-	-
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	4 235	2 801
1. Koszty akwizycji, w tym:	3 360	1 797
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	9	(761)
2. Koszty administracyjne	875	1 004
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	-	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	35	38
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	(126)	92
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	276	1 777

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń bezpośrednich

GRUPA USTAWOWA NR 18 Ubezpieczenie świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	349 559	308 392
1. Składki przypisane brutto	348 150	339 849
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	118	268
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(1 501)	31 197
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	26	8
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	2 277	1 599
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	216 657	201 361
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	213 643	192 385
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	213 643	192 385
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	3 014	8 976
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	3 014	8 976
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	-	-
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	103 746	103 016
1. Koszty akwizycji, w tym:	71 639	69 501
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(3 583)	(4 214)
2. Koszty administracyjne	32 107	33 515
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	-	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	2 028	2 069
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	29 405	3 545

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczne rachunki ubezpieczeń – reasekuracja czynna

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna ogółem

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	759 755	394 611
1. Składki przypisane brutto	1 042 304	845 351
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	262 694	166 861
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	65 170	340 103
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	45 315	56 224
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	17 084	5 291
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	505 652	326 834
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	295 979	162 148
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	447 261	335 952
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	151 282	173 804
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	209 673	164 686
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	280 499	27 923
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	70 826	(136 763)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	791	(2 170)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	206 606	123 829
1. Koszty akwizycji, w tym:	204 542	104 835
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	38 953	(111 791)
2. Koszty administracyjne	14 981	24 476
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	12 917	5 482
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	16 204	14 566
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	29 418	17 777
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	18 168	(80 934)

W latach 2017 i 2016 PZU prowadził działalność w zakresie reasekuracji czynnej we wszystkich klasach rachunkowych z wyjątkiem klasy 9.

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 1 Następstwa wypadków i choroba (grupa 1, 2)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	13 008	14 806
1. Składki przypisane brutto	192	26 202
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	230	129
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(13 014)	11 081
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	32	(186)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	899	792
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	5 821	8 954
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	6 245	7 853
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	6 245	7 853
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(424)	1 101
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(424)	1 101
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	-	-
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 139	5 962
1. Koszty akwizycji, w tym:	1 719	5 552
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	709	(983)
2. Koszty administracyjne	421	410
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	1	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	2 467	591
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	650	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	2 830	91

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 2 Komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	605 511	308 058
1. Składki przypisane brutto	711 059	465 184
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	17 849	13 706
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	92 613	148 472
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	4 914	5 052
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	1 409	1 163
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	408 720	258 786
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	219 438	102 256
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	219 438	102 256
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	189 282	156 530
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	193 924	158 934
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	4 642	2 404
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	43	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	157 247	87 674
1. Koszty akwizycji, w tym:	151 338	73 863
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(24 475)	(34 581)
2. Koszty administracyjne	5 909	13 811
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	-	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	3 535	262
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	30 276	15 403
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	7 099	(52 904)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 3 Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	18 990	10 965
1. Składki przypisane brutto	25 837	12 439
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	230	135
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	6 661	1 334
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	44	(5)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	1 230	940
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	9 781	5 581
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	8 245	4 695
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	8 245	4 695
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	1 536	886
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	1 536	886
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	-	-
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	12 679	6 305
1. Koszty akwizycji, w tym:	8 472	3 974
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(2 479)	170
2. Koszty administracyjne	4 207	2 331
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	-	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	2 849	1 068
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(5 089)	(1 049)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 4 Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	2 012	3 458
1. Składki przypisane brutto	5 909	6 615
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	1 381	3 521
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	1 107	731
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(1 409)	1 095
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	104	563
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	6 510	1 854
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 200	1 763
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 200	1 763
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	5 310	91
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	6 012	153
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	702	62
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	1 866
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	499	903
1. Koszty akwizycji, w tym:	413	757
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(219)	(212)
2. Koszty administracyjne	121	177
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	35	31
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	827	386
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(5 720)	(988)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 5 Od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8, 9)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	61 939	36 406
1. Składki przypisane brutto	291 044	190 387
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	213 959	127 096
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	52 484	68 981
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	37 338	42 096
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	2 733	1 535
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	61 852	17 783
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	41 404	13 302
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	99 098	72 376
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	57 694	59 074
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	20 448	4 481
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	155 282	(34 471)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	134 834	(38 952)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	754	(3 711)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 932	5 397
1. Koszty akwizycji, w tym:	11 446	4 586
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(14 526)	994
2. Koszty administracyjne	2 407	5 155
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	10 921	4 344
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	4 812	9 891
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	(3 757)	1 278
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(1 921)	7 303

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 6 Odpowiedzialność cywilna (grupy 11, 12, 13)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	19 016	8 428
1. Składki przypisane brutto	61 528	2 055
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	10 753	5 224
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	34 861	(9 178)
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	3 102	2 419
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	50	78
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	12 249	6 952
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	4 370	3 334
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	4 468	3 334
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	98	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	7 879	3 618
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	12 656	3 628
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	4 777	10
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	(1)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 498	1 425
1. Koszty akwizycji, w tym:	2 347	1 260
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(7 378)	1 585
2. Koszty administracyjne	640	296
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	489	131
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	175	70
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	475	336
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	3 669	(276)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 7 Kredyt i gwarancje (grupy 14, 15)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	798	(3 710)
1. Składki przypisane brutto	3 566	5 591
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	3 205	6 736
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(75)	2 841
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	362	276
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	158	106
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	(194)	(86)
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	4	(15)
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	218	20
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	214	35
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(198)	(71)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	1 879	182
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	2 077	253
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	80	835
1. Koszty akwizycji, w tym:	952	997
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(385)	(1 096)
2. Koszty administracyjne	60	662
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	932	824
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	300	44
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	1	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	769	(4 397)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 8 Świadczenie pomocy (grupa 18)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	3 029	994
1. Składki przypisane brutto	(13 124)	25 319
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	198	177
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(16 330)	24 324
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	21	176
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	5	5
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 448	31
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 082	6
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 082	6
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-	-
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	366	25
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	366	25
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	-	-
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	-
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	1 641	939
1. Koszty akwizycji, w tym:	652	214
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	3 234	(4 764)
2. Koszty administracyjne	989	725
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	-	-
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	3	-
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	(58)	29

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Techniczny rachunek ubezpieczeń – reasekuracja czynna

KLASA RACHUNKOWA NR 10 Pozostałe (grupa 16)

Wyszczególnienie	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Składki (1-2-3+4)	35 452	15 206
1. Składki przypisane brutto	(43 707)	111 559
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	14 889	10 137
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(93 137)	91 517
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	911	5 301
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	-	-
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	10 496	109
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	(535)	26 979
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	13 991	28 954
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	107 267	143 649
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	93 276	114 695
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	(14 526)	(1 975)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(90 732)	(102 515)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(76 206)	(100 540)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	(6)	(324)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	26 891	14 389
1. Koszty akwizycji, w tym:	27 203	13 632
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	84 472	(72 904)
2. Koszty administracyjne	227	909
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	539	152
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	1 236	2 254
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	1 773	760
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	16 589	(28 743)

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

---

Opinia aktuarusza

Stwierdzam, że rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe utworzone na 31 grudnia 2017 roku w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Spółka Akcyjna za pomocą metod matematyki ubezpieczeniowej ustalono w sposób prawidłowy.

Paweł Chadysz
Główny Aktuarusz PZU

Warszawa, dnia 14 marca 2018 roku

Załączona informacja dodatkowa stanowi integralną część sprawozdania finansowego

Dodatkowe informacje i objaśnienia

1. Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) koszty zakończonych prac rozwojowych	-	-
b) wartość firmy	-	-
c) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości w tym:	313 996	335 962
- oprogramowanie komputerowe	311 827	332 787
d) inne wartości niematerialne i prawne	-	-
e) zaliczki na wartości niematerialne i prawne	31 441	41 573
Wartości niematerialne i prawne, razem	345 437	377 535

Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych, łącznie	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na początek okresu	784 364	696 772
b) zwiększenia (z tytułu)	114 768	226 128
- zakup	49 813	100 113
- przeniesienia	62 409	125 568
- inne (w tym oszacowania)	2 546	447
c) zmniejszenia (z tytułu)	77 063	138 536
- sprzedaż	-	-
- likwidacja	14 654	2 247
- przeniesienia	62 409	125 568
- inne (w tym oszacowania)	-	10 721
d) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	822 069	784 364
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	405 106	332 882
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	69 803	72 224
- odpisy bieżącego roku	83 052	74 459
- sprzedaż	-	-
- likwidacja	(14 562)	(2 235)
- inne	1 313	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	474 909	405 106
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	1 723	1 723
- zwiększenia	-	-
- zmniejszenia	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	1 723	1 723
j) wartość netto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	345 437	377 535

Wartości niematerialne i prawne - struktura własnościowa	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) własne	345 437	377 535
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	-	-
Wartości niematerialne i prawne, razem	345 437	377 535

Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku (wg grup rodzajowych)	a) koszty zakończonych prac rozwojowych	b) wartość firmy	c) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	- w tym oprogramowanie komputerowe	d) inne wartości niematerialne i prawne	e) zaliczki oraz wart. niem. i prawne w budowie	Wartości niematerialne i prawne razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na początek okresu	-	-	741 055	728 767	13	43 296	784 364
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	62 491	62 169	-	52 277	114 768
- zakup	-	-	48	48	-	49 765	49 813
- przeniesienia	-	-	62 409	62 087	-	-	62 409
- inne (w tym oszacowania)	-	-	34	34	-	2 512	2 546
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	14 654	13 410	-	62 409	77 063
- sprzedaż	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	14 654	13 410	-	-	14 654
- przeniesienia	-	-	-	-	-	62 409	62 409
- inne (w tym oszacowania)	-	-	-	-	-	-	-
d) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	-	-	788 892	777 526	13	33 164	822 069
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	-	405 093	395 980	13	-	405 106
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	-	69 803	69 719	-	-	69 803
- odpisy bieżącego roku	-	-	83 052	81 724	-	-	83 052
- sprzedaż	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	(14 562)	(13 318)	-	-	(14 562)
- inne	-	-	1 313	1 313	-	-	1 313
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	-	474 896	465 699	13	-	474 909
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	1 723	1 723
- zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	1 723	1 723
j) wartość netto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	-	-	313 996	311 827	-	31 441	345 437

Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku (wg grup rodzajowych)	a) koszty zakończonych prac rozwojowych	b) wartość firmy	c) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	- w tym oprogramowanie komputerowe	d) inne wartości niematerialne i prawne	e) zaliczki oraz wart. niem. i prawne w budowie	Wartości niematerialne i prawne razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na początek okresu	-	-	607 138	594 481	13	89 621	696 772
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	136 611	134 955	-	89 517	226 128
- zakup	-	-	10 596	10 596	-	89 517	100 113
- przeniesienia	-	-	125 568	124 359	-	-	125 568
- inne (w tym oszacowania)	-	-	447	-	-	-	447
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	2 694	669	-	135 842	138 536
- sprzedaż	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	2 247	222	-	-	2 247
- przeniesienia	-	-	-	-	-	125 568	125 568
- inne	-	-	447	447	-	10 274	10 721
d) wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	-	-	741 055	728 767	13	43 296	784 364
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	-	332 869	323 839	13	-	332 882
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	-	72 224	72 141	-	-	72 224
- odpisy bieżącego roku	-	-	74 459	72 363	-	-	74 459
- sprzedaż	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	(2 235)	(222)	-	-	(2 235)
- inne	-	-	-	-	-	-	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	-	405 093	395 980	13	-	405 106
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	1 723	1 723
- zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	1 723	1 723
j) wartość netto wartości niematerialnych i prawnych na koniec okresu	-	-	335 962	332 787	-	41 573	377 535

2. Lokaty

2.1 Struktura geograficzna lokat

Struktura geograficzna lokat na 31 grudnia 2017 roku	Krajowe				Zagraniczne - kraje UE				Zagraniczne - pozostałe kraje				Razem			
	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości
I. Nieruchomości ¹⁾	741 635	568 755	369 702	125 988	-	-	-	-	-	-	-	-	741 635	568 755	369 702	125 988
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych ²⁾	11 094 772	16 206 306	15 716 193	7 821	1 068 673	1 059 777	1 059 507	-	176 250	17 506	17 506	-	12 339 695	17 283 589	16 793 206	7 821
III. Inne lokaty finansowe	15 584 896	17 675 978	17 006 184	14 567	831 915	967 866	966 605	-	1 463 723	1 440 287	1 440 287	-	17 880 534	20 084 131	19 413 076	14 567
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	18 818	3 894	3 894	12 500	-	-	-	-	-	-	-	-	18 818	3 894	3 894	12 500
- wyceniane w wartości godziwej	6 303	3 879	3 879	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 303	3 879	3 879	-
- wyceniane według kosztu nabycia	12 515	15	15	12 500	-	-	-	-	-	-	-	-	12 515	15	15	12 500
2. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	4 999 273	6 275 312	6 275 312	2 067	39 836	39 114	39 114	-	-	-	-	-	5 039 109	6 314 426	6 314 426	2 067
3. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	8 928 542	9 663 192	8 996 484	-	792 079	773 469	772 208	-	1 463 723	1 435 408	1 435 408	-	11 184 344	11 872 069	11 204 100	-
- wyceniane w wartości godziwej	3 863 270	3 879 549	3 879 549	-	745 641	724 906	724 906	-	1 463 723	1 435 408	1 435 408	-	6 072 634	6 039 863	6 039 863	-
- wyceniane według skorygowanej ceny nabycia lub kosztu nabycia	5 065 272	5 783 643	5 116 935	-	46 438	48 563	47 302	-	-	-	-	-	5 111 710	5 832 206	5 164 237	-
4. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	884 676	954 896	954 033	-	-	-	-	-	-	-	-	-	884 676	954 896	954 033	-
6. Pozostałe pożyczki	567 789	562 108	559 885	-	-	-	-	-	-	-	-	-	567 789	562 108	559 885	-
7. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	185 798	185 761	185 761	-	-	-	-	-	-	-	-	-	185 798	185 761	185 761	-
8. Pozostałe lokaty	-	30 815	30 815	-	-	155 283	155 283	-	-	4 879	4 879	-	-	190 977	190 977	-
IV. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	27 421 303	34 451 039	33 092 079	148 376	1 900 588	2 027 643	2 026 112	-	1 639 973	1 457 793	1 457 793	-	30 961 864	37 936 475	36 575 984	148 376

¹⁾ Prezentowana wartość godziwa nieruchomości w 34,5 % wynika z wycen przeprowadzonych w latach 2016-2017, a w 65,5 % z wycen przeprowadzonych w latach 2013-2015, bazujących przede wszystkim na zastosowaniu metody dochodowej.

²⁾ W przypadku spółek wycenianych metodą praw własności, prezentowana wartość godziwa lokat w jednostkach podporządkowanych została przyjęta na poziomie wysokości aktywów netto tych spółek przypadających PZU na datę bilansową (z wyjątkiem Alior Bank i Bank Pekao, dla których zaprezentowano wycenę giełdową), powiększonych o niezamortyzowaną część wartości firmy na dzień bilansowy, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Ewentualne regularne oszacowania wartości godziwej lokat w jednostkach podporządkowanych, które wykonywane byłyby wyłącznie dla potrzeb jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU, nie są dokonywane głównie z uwagi na potencjalne znaczne i powtarzalne koszty takich działań oraz duży margines uznaniowości oraz możliwego błędu, jakim obarczone byłyby wyniki.

Struktura lokat wg stanu na 31 grudnia 2017 roku	Krajowe - wartość bilansowa netto	Zagraniczne - kraje UE - wartość bilansowa netto	Zagraniczne - pozostałe kraje - wartość bilansowa netto	Razem
I. Nieruchomości	369 702	-	-	369 702
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	15 716 193	1 059 507	17 506	16 793 206
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	9 083 943	-	-	9 083 943
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	6 632 250	1 059 507	17 506	7 709 263
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
III. Inne lokaty finansowe	17 006 184	966 605	1 440 287	19 413 076
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	3 894	-	-	3 894
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	3 879	-	-	3 879
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	15	-	-	15
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
2. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	6 275 312	39 114	-	6 314 426
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	6 275 312	39 114	-	6 314 426
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
3. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	8 996 484	772 208	1 435 408	11 204 100
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	8 784 814	724 906	1 435 408	10 945 128
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	186 489	-	-	186 489
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	25 181	47 302	-	72 483
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
4. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	-	-	-	-
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
5. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	954 033	-	-	954 033
6. Pozostałe pożyczki	559 885	-	-	559 885
7. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	185 761	-	-	185 761
8. Pozostałe lokaty	30 815	155 283	4 879	190 977
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	-	13 755	4 879	18 634
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	30 815	141 528	-	172 343
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
IV. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-
Razem	33 092 079	2 026 112	1 457 793	36 575 984

Struktura geograficzna lokat na 31 grudnia 2016 roku	Krajowe				Zagraniczne - kraje UE				Zagraniczne - pozostałe kraje				Razem			
	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości	Cena nabycia	Wartość godziwa	Wartość bilansowa netto	Odpis z tytułu utraty wartości
I. Nieruchomości ¹⁾	759 214	589 712	387 790	128 666	-	-	-	-	-	-	-	-	759 214	589 712	387 790	128 666
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych ²⁾	3 992 993	7 921 243	8 391 979	7 821	1 106 813	1 151 805	1 150 549	-	176 250	20 002	20 002	-	5 276 056	9 093 050	9 562 530	7 821
III. Inne lokaty finansowe	19 371 404	21 150 334	20 658 042	13 920	379 599	579 346	577 088	-	182 202	189 583	189 583	-	19 933 205	21 919 263	21 424 713	13 920
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	12 515	15	15	12 500	-	-	-	-	-	-	-	-	12 515	15	15	12 500
- wyceniane w wartości godziwej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- wyceniane według kosztu nabycia	12 515	15	15	12 500	-	-	-	-	-	-	-	-	12 515	15	15	12 500
2. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	5 190 311	6 349 619	6 349 619	1 420	-	-	-	-	-	-	-	-	5 190 311	6 349 619	6 349 619	1 420
3. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	11 755 805	12 285 593	11 798 148	-	379 599	401 726	399 468	-	182 202	186 315	186 315	-	12 317 606	12 873 634	12 383 931	-
- wyceniane w wartości godziwej	6 410 766	6 399 834	6 399 834	-	309 977	324 261	324 261	-	182 202	186 315	186 315	-	6 902 945	6 910 410	6 910 410	-
- wyceniane według skorygowanej ceny nabycia lub kosztu nabycia	5 345 039	5 885 759	5 398 314	-	69 622	77 465	75 207	-	-	-	-	-	5 414 661	5 963 224	5 473 521	-
4. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	884 676	953 383	951 450	-	-	-	-	-	-	-	-	-	884 676	953 383	951 450	-
6. Pozostałe pożyczki	610 651	623 391	620 477	-	-	-	-	-	-	-	-	-	610 651	623 391	620 477	-
7. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	917 446	919 677	919 677	-	-	-	-	-	-	-	-	-	917 446	919 677	919 677	-
8. Pozostałe lokaty	-	18 656	18 656	-	-	177 620	177 620	-	-	3 268	3 268	-	-	199 544	199 544	-
IV. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	24 123 611	29 661 289	29 437 811	150 407	1 486 412	1 731 151	1 727 637	-	358 452	209 585	209 585	-	25 968 475	31 602 025	31 375 033	150 407

¹⁾ Prezentowana wartość godziwa nieruchomości w 32,4 % wynika z wycen przeprowadzonych w roku 2016, a w 67,6 % z wycen przeprowadzonych w latach 2013-2015, bazujących przede wszystkim na zastosowaniu metody dochodowej.

²⁾ W przypadku spółek wycenianych metodą praw własności, prezentowana wartość godziwa lokat w jednostkach podporządkowanych została przyjęta na poziomie wysokości aktywów netto tych spółek przypadających PZU na datę bilansową (z wyjątkiem Alior Bank, dla którego zaprezentowano wycenę giełdową), powiększonych o niezamortyzowaną część wartości firmy na dzień bilansowy, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Ewentualne regularne oszacowania wartości godziwej lokat w jednostkach podporządkowanych, które wykonywane byłyby wyłącznie dla potrzeb jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU, nie są dokonywane głównie z uwagi na potencjalne znaczne i powtarzalne koszty takich działań oraz duży margines uznaniowości oraz możliwego błędu, jakim obciążone byłyby wyniki.

Struktura lokat wg stanu na 31 grudnia 2016 roku	Krajowe - wartość bilansowa netto	Zagraniczne - kraje UE - wartość bilansowa netto	Zagraniczne - pozostałe kraje - wartość bilansowa netto	Razem
I. Nieruchomości	387 790	-	-	387 790
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	8 391 979	1 150 549	20 002	9 562 530
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	2 169 722	-	-	2 169 722
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	6 222 257	1 150 549	20 002	7 392 808
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
III. Inne lokaty finansowe	20 658 042	577 088	189 583	21 424 713
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	15	-	-	15
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	15	-	-	15
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
2. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	6 349 619	-	-	6 349 619
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	6 349 619	-	-	6 349 619
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
3. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	11 798 148	399 468	186 315	12 383 931
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	11 654 782	324 261	186 315	12 165 358
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	118 185	-	-	118 185
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	25 181	75 207	-	100 388
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
4. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	-	-	-	-
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
5. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	951 450	-	-	951 450
6. Pozostałe pożyczki	620 477	-	-	620 477
7. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	919 677	-	-	919 677
8. Pozostałe lokaty	18 656	177 620	3 268	199 544
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach	-	3 525	3 268	6 793
- z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych	-	-	-	-
- z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym	18 656	174 095	-	192 751
- z ograniczoną zbywalnością	-	-	-	-
IV. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-
Razem	29 437 811	1 727 637	209 585	31 375 033

2.2 Zmiana stanu instrumentów finansowych wg portfeli

Zmiana stanu instrumentów finansowych wg portfeli za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Stan na początek okresu	Zwiększenia, w tym:		Zmniejszenia, w tym:		Stan na koniec okresu
		Nabycie	Wzrost wartości	Sprzedaż lub wykup	Spadek wartości	
a) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	7 069 958	110 149 886	146 857	111 027 703	108 158	6 230 840
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	6 870 414	110 052 211	93 815	110 875 035	101 542	6 039 863
Pozostałe lokaty	199 544	97 675	53 042	152 668	6 616	190 977
b) zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	223 905	1 440	27 711	86 270	5 156	161 630
c) pożyczki udzielone i należności własne, w tym:	2 512 009	143 357 169	27 580	144 069 671	63	1 827 024
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	20 405	507 904	1 458	402 418	4	127 345
Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	951 450	100 000	23 985	121 344	58	954 033
Pozostałe pożyczki	620 477	87 872 702	2 128	87 935 421	1	559 885
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	919 677	54 876 563	9	55 610 488	-	185 761
d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	5 453 117	2 367 738	106 149	2 877 711	12 401	5 036 892
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	5 453 117	2 367 738	106 149	2 877 711	12 401	5 036 892
e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	6 389 629	2 512 604	178 663	2 713 990	48 586	6 318 320
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	6 349 634	79 539	178 663	240 930	48 586	6 318 320
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	39 995	2 433 065	-	2 473 060	-	-
Razem aktywa w pozostałych jednostkach	21 424 713	258 387 397	459 249	260 689 075	169 208	19 413 076
Lokaty w jednostkach powiązanych	9 173 109	7 092 219	1 127	-	286 002	15 980 453
Pożyczki udzielone podmiotom podporządkowanym	389 421	11 768	1 794	67 443	-	335 540
Pozostałe lokaty w jednostkach podporządkowanych	-	788 406	5 530	311 198	5 525	477 213
Razem aktywa w jednostkach podporządkowanych	9 562 530	7 892 393	8 451	378 641	291 527	16 793 206
Razem zobowiązania	223 905	1 440	27 711	86 270	5 156	161 630

Zmiana stanu instrumentów finansowych wg portfeli za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Stan na początek okresu	Zwiększenia, w tym:		Zmniejszenia, w tym:		Stan na koniec okresu
		Nabycie	Wzrost wartości	Sprzedaż lub wykup	Spadek wartości	
a) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	672 106	13 384 014	63 991	6 960 762	89 391	7 069 958
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	407 570	13 331 930	37 874	6 866 931	40 029	6 870 414
Pozostałe lokaty	264 536	52 084	26 117	93 831	49 362	199 544
b) zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	304 467	76 342	16 217	87 501	85 620	223 905
c) pożyczki udzielone i należności własne, w tym:	3 238 177	210 167 476	55 832	210 945 517	3 959	2 512 009
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	311 760	-	5 303	296 658	-	20 405
Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	917 623	-	33 827	-	-	951 450
Pozostałe pożyczki	616 988	26 016 830	11 165	26 023 856	650	620 477
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 391 806	184 150 646	5 537	184 625 003	3 309	919 677
d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	5 376 841	343 391	7 750	274 860	5	5 453 117
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	5 376 841	343 391	7 750	274 860	5	5 453 117
e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	14 552 334	1 604 165	114 497	9 833 652	47 715	6 389 629
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	13 606 077	34 489	106 807	7 355 050	42 689	6 349 634
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	946 257	1 569 676	7 690	2 478 602	5 026	39 995
Razem aktywa w pozostałych jednostkach	23 839 458	225 499 046	242 070	228 014 791	141 070	21 424 713
Lokaty w jednostkach powiązanych	7 463 908	1 198 143	593 724	557	82 109	9 173 109
Pożyczki udzielone podmiotom podporządkowanym	235 161	150 000	4 260	-	-	389 421
Pozostałe lokaty w jednostkach podporządkowanych	341 709	-	-	341 709	-	-
Razem aktywa w jednostkach podporządkowanych	8 040 778	1 348 143	597 984	342 266	82 109	9 562 530
Razem zobowiązania	304 467	76 342	16 217	87 501	85 620	223 905

2.3 Lokaty w nieruchomości

Lokaty w nieruchomości (wg grup)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) grunty własne	16 462	16 686
- według cen nabycia	20 176	20 449
- według bieżącej wartości	69 891	69 842
b) prawo wieczystego użytkowania gruntu	1 554	3 002
c) budynki i budowle	346 453	361 441
- według cen nabycia	677 218	691 027
- według bieżącej wartości	339 192	348 716
d) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	4 942	5 208
e) inwestycje budowlane	291	1 453
f) zaliczki na poczet inwestycji budowlanych	-	-
Lokaty w nieruchomości (wg grup), razem	369 702	387 790

Zmiana stanu lokat w nieruchomości	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) wartość brutto na początek okresu	759 214	789 339
b) zwiększenia (z tytułu)	10 323	7 630
- inwestycje	5 636	2 866
- z zakupów bezpośrednich	4 687	4 764
- pozostałe	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	27 902	37 755
- likwidacja	-	-
- sprzedaż	23 215	32 991
- darowizny	-	-
- pozostałe	4 687	4 764
d) wartość brutto na koniec okresu	741 635	759 214
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	242 758	234 857
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	3 187	7 901
- odpisy amortyzacyjne bieżącego roku	15 317	17 520
- umorzenie środków trwałych zlikwidowanych	-	-
- umorzenie środków trwałych sprzedanych	(12 130)	(9 619)
- umorzenie środków trwałych darowanych	-	-
- pozostałe	-	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	245 945	242 758
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	128 666	78 670
- zwiększenia	5	54 658 ¹⁾
- zmniejszenia	2 683	4 662
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	125 988	128 666
j) wartość netto na koniec okresu	369 702	387 790

¹⁾ W pozycji wykazano głównie odpis na budynek Centrali PZU w kwocie 54 544 tys. zł.

Zmiana stanu wartości nieruchomości za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku (wg grup rodzajowych)	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle, lokale	Prawa do lokali mieszkalnych i użytkowych	Inwestycje budowlane	Zaliczki na poczet inwestycji budowlanych	Nieruchomości razem
a) wartość brutto na początek okresu	57 097	691 027	9 637	1 453	-	759 214
b) zwiększenia (z tytułu)	-	6 798	-	3 525	-	10 323
- inwestycje	-	2 111	-	3 525	-	5 636
- z zakupów bezpośrednich	-	4 687	-	-	-	4 687
- pozostałe	-	-	-	-	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	2 535	20 607	73	4 687	-	27 902
- likwidacja	-	-	-	-	-	-
- sprzedaż	2 535	20 607	73	-	-	23 215
- darowizny	-	-	-	-	-	-
- pozostałe	-	-	-	4 687	-	4 687
d) wartość brutto na koniec okresu	54 562	677 218	9 564	291	-	741 635
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	32 570	205 759	4 429	-	-	242 758
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(814)	3 808	193	-	-	3 187
- odpisy amortyzacyjne bieżącego roku	1 448	13 632	237	-	-	15 317
- umorzenie nieruchomości zlikwidowanych	-	-	-	-	-	-
- umorzenie nieruchomości sprzedanych	(2 262)	(9 824)	(44)	-	-	(12 130)
- umorzenie nieruchomości darowanych	-	-	-	-	-	-
- pozostałe	-	-	-	-	-	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	31 756	209 567	4 622	-	-	245 945
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	4 839	123 827	-	-	-	128 666
- zwiększenia	-	5	-	-	-	5
- zmniejszenia	49	2 634	-	-	-	2 683
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	4 790	121 198	-	-	-	125 988
j) wartość netto na koniec okresu	18 016	346 453	4 942	291	-	369 702

Zmiana stanu wartości nieruchomości za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku (wg grup rodzajowych)	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle, lokale	Prawa do lokali mieszkalnych i użytkowych	Inwestycje budowlane	Zaliczki na poczet inwestycji budowlanych	Nieruchomości razem
a) wartość brutto na początek okresu	72 018	702 603	11 367	3 351	-	789 339
b) zwiększenia (z tytułu)	87	4 677	-	2 866	-	7 630
- inwestycje	-	-	-	2 866	-	2 866
- z zakupów bezpośrednich	87	4 677	-	-	-	4 764
- pozostałe	-	-	-	-	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	15 008	16 253	1 730	4 764	-	37 755
- likwidacja	-	-	-	-	-	-
- sprzedaż	15 008	16 253	1 730	-	-	32 991
- darowizny	-	-	-	-	-	-
- pozostałe	-	-	-	4 764	-	4 764
d) wartość brutto na koniec okresu	57 097	691 027	9 637	1 453	-	759 214
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	31 468	198 442	4 947	-	-	234 857
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	1 102	7 317	(518)	-	-	7 901
- odpisy amortyzacyjne bieżącego roku	1 963	15 301	256	-	-	17 520
- umorzenie nieruchomości zlikwidowanych	-	-	-	-	-	-
- umorzenie nieruchomości sprzedanych	(861)	(7 984)	(774)	-	-	(9 619)
- umorzenie nieruchomości darowanych	-	-	-	-	-	-
- pozostałe	-	-	-	-	-	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	32 570	205 759	4 429	-	-	242 758
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	5 849	72 821	-	-	-	78 670
- zwiększenia	18	54 640	-	-	-	54 658
- zmniejszenia	1 028	3 634	-	-	-	4 662
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	4 839	123 827	-	-	-	128 666
j) wartość netto na koniec okresu	19 688	361 441	5 208	1 453	-	387 790

Nieruchomości (wg wykorzystania)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) nieruchomości dla działalności własnej	350 215	361 777
b) pozostałe nieruchomości	19 487	26 013
Nieruchomości (wg wykorzystania), razem	369 702	387 790

Lokaty w nieruchomości	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) krótkoterminowe	20 867	26 154
b) długoterminowe	348 835	361 636
Lokaty w nieruchomości, razem	369 702	387 790

Lokaty w nieruchomości (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	369 702	387 790
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Lokaty w nieruchomości, razem	369 702	387 790

Lokaty w nieruchomości	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Wartość gruntów w użytkowaniu wieczystym nie wykorzystywanych na własne potrzeby	75	87
Wartość gruntów w użytkowaniu wieczystym nie wykorzystywanych na własne potrzeby, razem	75	87

2.4 Lokaty w jednostkach podporządkowanych

Lokaty w jednostkach podporządkowanych (wartość bilansowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) udziały lub akcje w jednostkach zależnych, w tym:	15 980 453	9 173 109
- lokaty długoterminowe	15 980 453	9 173 109
b) udziały lub akcje w jednostkach współzależnych, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
c) udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
d) pożyczki udzielone jednostkom zależnym, w tym:	335 540	389 421
- lokaty długoterminowe	335 540	389 421
e) pożyczki udzielone jednostkom współzależnym, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
f) pożyczki udzielone jednostkom stowarzyszonym, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
g) dłużne papiery wartościowe jednostek zależnych, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
h) dłużne papiery wartościowe jednostek współzależnych, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
i) dłużne papiery wartościowe jednostek stowarzyszonych, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
j) pozostałe lokaty (wg rodzaju), w tym:	477 213	-
- lokaty długoterminowe	-	-
Lokaty w jednostkach podporządkowanych, razem	16 793 206	9 562 530

Lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) udziały lub akcje, w tym:	15 980 453	9 173 109
- w jednostkach zależnych	15 980 453	9 173 109
- w jednostkach współzależnych	-	-
- w jednostkach stowarzyszonych	-	-
b) pożyczki udzielone, w tym:	335 540	389 421
- dla jednostek zależnych	335 540	389 421
- dla jednostek współzależnych	-	-
- dla jednostek stowarzyszonych	-	-
c) dłużne papiery wartościowe, w tym:	-	-
- jednostek zależnych	-	-
- jednostek współzależnych	-	-
- jednostek stowarzyszonych	-	-
d) inne, (wg rodzaju), w tym:	477 213	-
- w jednostkach zależnych	477 213	-
- w jednostkach współzależnych	-	-
- w jednostkach stowarzyszonych	-	-
Lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności, razem	16 793 206	9 562 530

Lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności, w tym:	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) wartość firmy jednostek podporządkowanych	3 279 887	1 493 801
- jednostek zależnych	3 279 887	1 493 801
- jednostek współzależnych	-	-
- jednostek stowarzyszonych	-	-
b) ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych	-	-
- jednostek zależnych	-	-
- jednostek współzależnych	-	-
- jednostek stowarzyszonych	-	-

Zmiana stanu wartości firmy - jednostki zależne	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) wartość firmy brutto na początek okresu, w tym:	1 651 281	1 468 248
- UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	81	81
- PrJSC IC PZU Ukraine	4 361	4 361
- PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	1 595	1 595
- Lietuvos Draudimas AB	436 809	436 809
- Link4 SA	221 377	221 377
- AAS Balta	89 559	89 559
- Alior Bank	897 499	714 466
b) zwiększenia (z tytułu)	1 975 544	183 033
- Alior Bank	209 360 ¹⁾	183 033
- Pekao	1 766 184	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
d) wartość firmy brutto na koniec okresu	3 626 825	1 651 281
- UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	81	81
- PrJSC IC PZU Ukraine	4 361	4 361
- PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	1 595	1 595
- Lietuvos Draudimas AB	436 809	436 809
- Link4 SA	221 377	221 377
- Pekao	1 766 184	-
- AAS Balta	89 559	89 559
- Alior Bank	1 106 859	897 499
e) odpis wartości firmy na początek okresu	157 480	66 314
- UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	81	81
- PrJSC IC PZU Ukraine	4 361	4 361

Zmiana stanu wartości firmy - jednostki zależne	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
- PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	1 595	1 595
- Lietuvos Draudimas AB	47 948	30 534
- Link4 SA	34 436	19 678
- AAS Balta	8 612	6 690
- Alior Bank	60 447	3 375
f) odpis wartości firmy za okres	189 458	91 166
- Lietuvos Draudimas AB	45 545	17 414
- Link4 SA	14 759	14 758
- Pekao	51 514	-
- AAS Balta	10 735	1 922
- Alior Bank	66 905	57 072
g) odpis wartości firmy na koniec okresu	346 938	157 480
- UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	81	81
- PrJSC IC PZU Ukraine	4 361	4 361
- PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	1 595	1 595
- Lietuvos Draudimas AB	93 493	47 948
- Link4 SA	49 195	34 436
- Pekao	51 514	-
- AAS Balta	19 347	8 612
- Alior Bank	127 352	60 447
h) wartość firmy netto na koniec okresu	3 279 887	1 493 801
- Lietuvos Draudimas AB	343 316	388 861
- Link4 SA	172 182	186 941
- Pekao	1 714 670	-
- AAS Balta	70 212	80 947
- Alior Bank	979 507	837 052

¹⁾ W tym: 2 794 tys. zł pochodzi z nabycia IV transzy, 206 566 tys. zł pochodzi z nabycia V transzy

Różnice kursowe z przeliczenia oraz amortyzacja wykazywane są jako zmiany odpisu wartości firmy.

W 2017 roku dokonano wstępnego rozliczenia nabycia Banku Pekao SA („Pekao”) i ustalenia wartości firmy. Poniższa tabela zawiera wartości wynikające z wstępnego rozliczenia. Transakcję opisano w punkcie 2.4.2. Dodatkowych informacji i objaśnień.

Obliczenie wartości firmy - Pekao	Na dzień nabycia
Aktywa	168 445 513
Spisanie wartości firmy z ksiąg Banku Pekao	(55 520)
Identyfikacja wartości niematerialnych i prawnych - znak towarowy	340 000
Wycena nieruchomości	251 437
Wycena jednostek wycenianych metodą praw własności	400 360
Wycena akcji i udziałów nienotowanych oraz aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności	172 508
Wycena portfela kredytowego	(1 359 734)
Aktualizacja wartości należności	(16 000)
Podatek odroczony dotyczący korekt	131 368
Zobowiązania	(146 936 963)
Doszacowanie rezerw (urlopowej i na sprawę sporną)	(86 000)
Wycena zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(43 084)
Prowizje dotyczące kart kredytowych	(66 000)
Wartość godziwa nabytych aktywów netto	21 177 885
Udział w kapitale zakładowym	20,00%
Wartość godziwa nabytych aktywów netto po uwzględnieniu udziału w kapitale zakładowym	4 235 577
Wartość godziwa przekazanej zapłaty - środki pieniężne	6 001 761
Wartość firmy	1 766 184

Poniżej zaprezentowano obliczenie wartości firmy Alior Bank wynikającej z transakcji opisanej w punkcie 2.4.1. Dodatkowych informacji i objaśnień.

Obliczenie wartości firmy – Alior Bank	Na dzień nabycia V transzy
Aktywa	61 837 078
Identyfikacja wartości niematerialnych i prawnych - znak towarowy	88 890
Przeszacowanie wartości kredytów	(1 263 382)
Usunięcie z bilansu aktywa niematerialnego - relacje z klientami Banku Przemysłowo - Handlowego	(40 597)
Ujęcie ujemnej wartości firmy na nabyciu Banku Przemysłowo - Handlowego	(305 799)
Spisanie wartości firmy z ksiąg Alior Banku	(107 957)
Podatek odroczony dotyczący korekt	226 816
Zobowiązania	(55 447 920)
Zobowiązania z tytułu czynszów	(19 279)
Wartość godziwa nabytych aktywów netto	4 967 850
Udział w kapitale zakładowym	6,8568%
Wartość godziwa nabytych aktywów netto po uwzględnieniu udziału w kapitale zakładowym	340 633
Wartość godziwa przekazanej zapłaty - środki pieniężne	547 199
Wartość firmy	206 566

Zmiana stanu lokat w jednostkach podporządkowanych (wg rodzaju)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) stan na początek okresu	9 562 530	8 040 778
- udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych	9 173 109	7 805 617
- pożyczki udzielone	389 421	235 161
- wpłaty na kapitały	-	-
b) zwiększenia (z tytułu)	7 900 844	1 946 127
- nabycie	7 892 393	1 348 143
- korekty aktualizujące wartość	8 451	597 984
- inne	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	670 168	424 375
- zbycie lub wykup	378 641	342 266
- korekty aktualizujące wartość	291 527	82 109
- inne	-	-
d) stan na koniec okresu	16 793 206	9 562 530
- udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych	15 980 453	9 173 109
- pożyczki udzielone	335 540	389 421
- inne	477 213	-

Udziały oraz papiery wartościowe w jednostkach podporządkowanych	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym	9 083 943	2 169 722
b) niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym	6 896 510	7 003 387
Udziały oraz papiery wartościowe w jednostkach podporządkowanych, razem	15 980 453	9 173 109

Udziały, akcje i inne instrumenty finansowe w jednostkach podporządkowanych (lokaty długoterminowe) – wg zbywalności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
A. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach (wartość bilansowa)	9 083 943	2 169 722
a) akcje (wartość bilansowa):	9 083 943	2 169 722
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	6 914 221	875 395
- wartość na początek okresu	2 169 722	1 294 327
- wartość według cen nabycia	8 749 250	2 189 405
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-

Udziały, akcje i inne instrumenty finansowe w jednostkach podporządkowanych (lokaty długoterminowe) – wg zbywalności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
B. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych (wartość bilansowa)	-	-
a) akcje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
C. Z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym (wartość bilansowa)	7 232 050	7 392 808
a) akcje (wartość bilansowa):	6 627 760	6 736 992
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	(109 232)	830 067
- wartość na początek okresu	6 736 992	5 906 925
- wartość według cen nabycia	2 515 890	2 439 174
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	604 290	655 816
udziały w jednostkach podporządkowanych (wartość bilansowa)	268 750	266 395
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	2 355	3 739
- wartość na początek okresu	266 395	262 656
- wartość według cen nabycia	263 230	263 219
pożyczki udzielone (wartość bilansowa)	335 540	389 421
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	(53 881)	154 260
- wartość na początek okresu	389 421	235 161
- wartość według cen nabycia	330 259	380 401
pozostałe lokaty (wartość bilansowa)	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	(3 892)	(341 709)
- wartość na początek okresu	3 892	341 709
- wartość według cen nabycia	-	-
D. Z ograniczoną zbywalnością (wartość bilansowa)	-	-
a) udziały lub akcje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne – wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
Wartość według cen nabycia, razem	11 858 629	5 272 199
Wartość na początek okresu, razem	9 566 422	8 040 778
Korekty aktualizujące wartość (za okres), razem	6 749 571	1 521 752
Wartość bilansowa, razem	16 315 993	9 562 530

Udziały, akcje i inne instrumenty finansowe w jednostkach porządkowanych (lokaty krótkoterminowe) - wg zbywalności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
A. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach (wartość bilansowa)	-	-
a) akcje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne - wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
B. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych (wartość bilansowa)	-	-
a) akcje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne - wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
C. Z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym (wartość bilansowa)	-	-
a) akcje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne - wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
D. Z ograniczoną zbywalnością (wartość bilansowa)	477 213	-
a) udziały lub akcje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- wartość godziwa	-	-
- wartość rynkowa	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne – pozostałe lokaty (wartość bilansowa):	477 213	-
- wartość godziwa	477 213	-
- wartość rynkowa	477 213	-
- wartość według cen nabycia	477 207	-
Wartość według cen nabycia, razem	477 207	-

Udziały, akcje i inne instrumenty finansowe w jednostkach podporządkowanych (lokaty krótkoterminowe) - wg zbywalności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Wartość na początek okresu, razem	-	-
Korekty aktualizujące wartość (za okres), razem	477 213	-
Wartość bilansowa, razem	477 213	-

2.4.1. Nabywanie kolejnych transz akcji Alior Banku

Od 29 czerwca do 12 lipca 2017 roku PZU w ramach transakcji giełdowych nabył łącznie 9 041 140 akcji, stanowiących 6,99% akcji za kwotę 558 085 tys. zł. W efekcie udział PZU w kapitale zakładowym i głosach na Walnym Zgromadzeniu Alior Banku wyniósł na 31 grudnia 2017 roku 32,19%. Dodatkowo pośrednio, PZU Życie oraz kontrolowane fundusze inwestycyjne posiadał 0,04% kapitału zakładowego Alior Banku oraz ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Alior Banku.

2.4.2. Nabywanie akcji banku Pekao

28 września 2016 roku rozpoczęto negocjacje zmierzające do zawarcia transakcji nabycia znacznego pakietu akcji banku Pekao przez PZU działający w konsorcjum z Polskim Funduszem Rozwoju („PFR”) od UniCredit S.p.A. („Sprzedający”, „UniCredit”, PZU, PFR i Sprzedający są łącznie określane jako „Strony”), które zakończyły się 8 grudnia 2016 roku.

Zarząd i Rada Nadzorcza PZU wyraziły zgody na zawarcie z UniCredit umowy sprzedaży pakietu akcji Pekao („SPA”) oraz innych umów niezbędnych do realizacji planowanej transakcji.

7 czerwca 2017 roku PZU nabył bezpośrednio akcje Pekao reprezentujące ok. 20% ogólnej liczby głosów a PFR jednocześnie nabył bezpośrednio akcje Pekao reprezentujące ok. 12,8% ogólnej liczby głosów.

Cena, którą uzgodniły Strony to 123 zł za jedną akcję, a cena za pakiet akcji nabywany przez PZU wyniosła 6 456 763 tys. zł. Cena zawierała także zapłatę za nabyte prawo do uchwalonej przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Pekao 19 kwietnia 2017 roku dywidendy w wysokości 8,68 zł na jedną akcję, czyli łącznie 455 648 tys. zł. SPA nie przewiduje wprowadzenia korekty ceny nabycia.

2.4.3. Pożyczki dla spółek zależnych

Pożyczka PZU Zdrowie SA

23 marca 2015 roku pomiędzy PZU a PZU Zdrowie SA zawarto umowę pożyczki podporządkowanej na kwotę nie większą niż 200 000 tys. zł. Pierwsza transza pożyczki w wysokości 90 000 tys. zł została wypłacona 26 marca 2015 roku, druga transza w wysokości 40 000 tys. zł - 29 września 2015 roku, a trzecia transza w wysokości 70 000 tys. zł - 4 lipca 2016 roku. Pożyczka jest nieoprocentowana. Spłata ma następować w 120 równych ratach, nie później niż do 31 grudnia 2030 roku. Wartość pożyczki na 31 grudnia 2017 roku oraz na 31 grudnia 2016 roku wynosiła 200 000 tys. zł.

Pożyczka dla TUV PZUW

9 listopada 2016 roku pomiędzy PZU a TUV PZUW zawarto umowę pożyczki podporządkowanej w wysokości 80 000 tys. zł, której termin spłaty ustalono na 4 stycznia 2027 roku, a oprocentowanie - na warunkach rynkowych (WIBOR 6M powiększony o 300 p.b.). Wartość pożyczki na 31 grudnia 2017 roku wynosi 80 027 tys. zł. (31 grudnia 2016 roku 80 470 tys. zł.).

Udziały/akcje w jednostkach podporządkowanych (lokaty długoterminowe) wg stanu na 31 grudnia 2017 roku wraz z danymi finansowymi

a) Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	b) Siedziba	c) Przedmiot przedsiębiorstwa	d) Charakter powiązania	e) Zastosowana metoda konsolidacji/wycena metodą praw własności, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą praw własności	f) Data obj. kontroli/współkontroli /uzyskania znaczącego wpływu	g) Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	h) Korekty aktualizujące wartość (razem) ¹⁾	i) Wartość bilansowa akcji/udziałów	j) Procent posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego bezpośr. przez PZU	k) udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	l) inna niż określona pod lit. j), k) podstawy kontroli/współkontroli/znaczącego wpływu
1. Grupa Banku Pekao SA	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie czynności bankowych	zależna ³⁾	konsolidacja metodą pełną	07.06.2017	6 001 761	216 014	6 217 775	20,00%	20,00%	nd.
2. PZU Życie	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń na życie	zależna	konsolidacja metodą pełną	18.12.1991	295 088	4 362 361	4 657 449	100,00%	100,00%	nd.
3. Grupa Alior Banku	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie czynności bankowych	zależna ²⁾	konsolidacja metodą pełną	18.12.2015	2 747 489	118 679	2 866 168	32,19%	32,19%	nd.
4. Lietuvos Draudimas AB	Wilno-Litwa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	31.10.2014	807 166	(2 205)	804 961	100,00%	100,00%	nd.
5. Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA („Link4”)	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	15.09.2014	518 482	(123 326)	395 156	100,00%	100,00%	nd.
6. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych (“TUW PZUW”)	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	20.11.2015	325 850	3 222	329 072	100,00%	100,00%	nd.
7. Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta („AAS Balta”)	Ryga-Łotwa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	30.06.2014	200 776	1 609	202 385	99,99%	99,99%	nd.
8. Ogródowa - Inwestycje Sp. z o.o. (“Ogródowa Inwestycje”)	Warszawa	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, działalność w zakresie holdingów	zależna	konsolidacja metodą pełną	15.09.2004	142 255	2 775	145 030	100,00%	100,00%	nd.
9. Tower-Inwestycje Sp. z o.o. (d. PZU Tower Sp. z o.o.) („Tower”)	Warszawa	Pozostała finansowa działalność usługowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	pośrednio zależna	konsolidacja metodą pełną	17.08.1999	112 900	8 104	121 004	27,47%	27,47%	nd.
10. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA („TFI PZU”)	Warszawa	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	zależna	konsolidacja metodą pełną	27.09.2011	38 403	52 907	91 310	100,00%	100,00%	nd.
11. PZU Centrum Operacji SA („PZU CO”)	Warszawa	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi	zależna	konsolidacja metodą pełną	27.09.2011	40 645	(1 363)	39 282	100,00%	100,00%	nd.
12. PZU Pomoc SA	Warszawa	Usługowa działalność assistance	zależna	konsolidacja metodą pełną	18.03.2009	18 566	13 470	32 036	100,00%	100,00%	nd.

a) Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	b) Siedziba	c) Przedmiot przedsiębiorstwa	d) Charakter powiązania	e) Zastosowana metoda konsolidacji/wycena metodą praw własności, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą praw własności	f) Data obj. kontroli/współkontroli /uzyskania znaczącego wpływu	g) Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	h) Korekty aktualizujące wartość (razem) ¹⁾	i) Wartość bilansowa akcji/udziałów	j) Procent posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego bezpośr. przez PZU	k) udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	l) inna niż określona pod lit. j), k) podstawy kontroli/współkontroli/z naczącego wpływu
13. UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno-Litwa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń na życie	zależna	konsolidacja metodą pełną	08.04.2004	40 235	(11 471)	28 764	99,34%	99,34%	nd.
14. PZU Zdrowie SA ("PZU Zdrowie")	Warszawa	Świadczenie usług medycznych	zależna	konsolidacja metodą pełną	02.09.2011	40 664	(23 169)	17 495	100,00%	100,00%	nd.
15. PrJSC IC PZU Ukraine	Kijów-Ukraina	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	01.07.2005	143 666	(132 812)	10 854	83,23%	83,23%	nd.
16. Ardea Alba SA w likwidacji (d. PZU Asset Management S.A. („PZU AM”))	Warszawa	Zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie	zależna	konsolidacja metodą pełną	12.07.2001	11 463	(3 773)	7 690	100,00%	100,00%	nd.
17. PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów-Ukraina	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń na życie	zależna	konsolidacja metodą pełną	01.07.2005	32 584	(25 932)	6 652	53,47%	53,47%	nd.
18. PZU Finance AB	Sztokholm-Szwecja	Usługi finansowe	zależna	konsolidacja metodą pełną	02.06.2014	236	2 688	2 924	100,00%	100,00%	nd.
19. PZU Finanse Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostała finansowa działalność usługowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	zależna	konsolidacja metodą pełną	30.10.2013	4 050	(1 359)	2 691	100,00%	100,00%	nd.
20. PZU LAB SA (d. Omicron SA)	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	13.09.2011	1 700	(246)	1 454	100,00%	100,00%	nd.
21. Omicron BIS SA	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	21.08.2014	150	(30)	120	100,00%	100,00%	nd.
22. Battersby Investments SA	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	15.09.2017	115	(23)	92	100,00%	100,00%	nd.
23. Sigma BIS SA	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	19.08.2015	100	(26)	74	100,00%	100,00%	nd.
24. Ipsilon Sp. z o.o.	Warszawa	Usługowa działalność assistance oraz świadczenie usług medycznych	zależna	konsolidacja metodą pełną	02.04.2009	52	(38)	14	100,00%	100,00%	nd.
25. Tulare Investments Sp. z o.o.	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	15.09.2017	11	(11)	-	100,00%	100,00%	nd.
26. PZU Corporate Member Limited	Londyn-Wielka Brytania	Działalność inwestycyjna	zależna	konsolidacja metodą pełną	28.09.2017	1	-	1	100,00%	100,00%	nd.
27. Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji („Syta Development”)	Warszawa	Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośredn. w obrocie nieruchom., administrowanie nieruchom.	zależna	niekonsolidowana	29.04.1996	3 962	(3 962)	-	100,00%	100,00%	nd.
Razem						11 528 370	4 452 083	15 980 453			

¹⁾ W pozycji „Korekty aktualizujące wartość (razem)” zawarta jest aktualizacja wartości wynikająca z wyceny metodą praw własności, w tym amortyzacja wartości firmy oraz odpis z tytułu trwałej utraty wartości firmy.

²⁾ Alior Bank został uznany za spółkę zależną na podstawie przesłanek opisanych w punkcie 2.4.1 Dodatkowych informacji i objaśnień.

³⁾ Pekao został uznany za spółkę zależną na podstawie przesłanek opisanych w punkcie 2.4.2 Dodatkowych informacji i objaśnień.

a) Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	m) Kapitał własny jednostki, w tym:						n) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, w tym:		o) Należności jednostki:		p) Aktywa jednostki, razem	r) Przychody ze sprzedaży	s) Nieopłacona przez emitenta wartość udziałów/akcji w jednostce	t) Otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy
	- kapitał zakładowy	- należne wpłaty na kapitał zakładowy (wartość ujemna)	- kapitał zapasowy	- pozostały kapitał własny, w tym:			- zobowiązania długoterminowe	- zobowiązania krótkoterminowe	- długo-terminowe	- krótkoterminowe				
				- pozostałe kapitały własne	- zysk (strata) z lat ubiegłych	- zysk (strata) netto								
1. Grupa Banku Pekao SA ¹⁾²⁾	262 470	-	9 491 652	11 069 525	(30 962)	2 475 129	8 077 103	153 525 679	90 758 585	29 918 687	185 465 570	8 304 279	-	-
2. PZU Życie ²⁾	295 000	-	3 076 663	25 547	-	1 260 238	15 082	761 123	2 784	175 649	28 320 044	8 564 875	-	1 429 346
3. Grupa Alior Banku ¹⁾²⁾	1 292 636	-	4 820 048	183 824	(65 760)	515 241	5 058 859	57 552 753	34 125 744	18 042 525	69 493 780	4 429 007	-	-
4. Lietuvos Draudimas AB ¹⁾	48 537	-	9 707	22 652	417 688	46 823	1 606	119 696	7 191	200 737	1 491 601	968 530	-	17 136
5. Link4 ²⁾	111 356	-	278 626	8 516	(208 224)	10 825	35 121	407 164	221	120 213	1 733 970	1 016 661	-	-
6. TUW PZUW ²⁾	324 900	-	14	550	325	2 341	80 027	265 390	-	265 585	719 280	384 509	-	-
7. AAS Balta ¹⁾	34 182	-	5 488	14 570	87 697	26 585	10 882	40 237	613	70 121	516 487	377 447	-	8 485
8. Ogrodowa Inwestycje Tower	142 255	-	-	-	-	2 775	1 931	2 243	-	60 719	150 300	20 827	-	496
9. TFI PZU	411 000	-	-	1 901	(468)	32 777	-	14 096	-	20 637	123 112	174 189	-	13 944
10. PZU CO	500	-	35 681	464	369	2 268	-	41 786	5	17 146	77 863	340 750	-	-
11. PZU Pomoc SA	4 886	-	18 232	-	-	8 919	-	3 020	-	13 597	39 471	52 247	-	-
12. UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas ¹⁾	29 309	-	1 162	471	(3 269)	1 282	46	2 332	-	142	182 377	57 860	-	-
13. PZU Zdrowie	10 650	-	29 945	-	(14 227)	(8 873)	200 178	24 167	178	27 516	252 000	139 484	-	-
14. PrJSC IC PZU Ukraine ¹⁾	7 430	-	1 482	143 807	(139 754)	76	-	59 019	-	57 064	181 218	180 549	-	-
15. Ardea Alba SA w likwidacji (d. PZU Asset Management S.A.) („PZU AM”)	7 672	-	-	(61)	-	79	-	3	-	3	7 962	-	-	-
16. PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance ¹⁾	7 153	-	453	18 823	(17 055)	3 086	44	4 750	-	921	84 132	42 037	-	-
17. PZU Finance AB ¹⁾	219	-	-	-	1 672	1 108	3 509 068	47 586	3 558 262	304	3 560 059	-	-	-
18. PZU Finance Sp. z o.o.	50	-	-	4 000	(1 273)	(86)	-	131	-	383	3 000	2 011	-	-
19. PZU LAB SA (d. Omicron SA)	260	-	1 440	-	(27)	(220)	-	-	-	71	1 558	36	-	-
20. Omicron BIS SA	150	-	-	-	(19)	(11)	-	-	-	3	124	-	-	-
21. Battersby Investments SA	100	-	-	-	-	(8)	-	-	-	1	96	-	-	-
22. Sigma BIS SA	100	-	-	-	(14)	(12)	-	-	-	-	78	-	-	-
23. Ipsilon Sp. z o.o.	50	-	-	-	(29)	(7)	-	-	-	2	18	-	-	-
24. Tulare Investments Sp. z o.o.	5	-	-	-	-	(5)	-	-	-	-	1	-	-	-
25. PZU Corporate Member Limited ¹⁾	-	-	-	-	-	-	11 750	-	-	-	11 750	-	-	-
26. Syta Development	831	-	9 908	(285)	(10 486)	(112)	-	151	-	-	8	-	-	-

Powyższe dane wykazane są na podstawie niezbadanych sprawozdań finansowych spółek, za wyjątkiem PZU Życie, Grupy Alior Banku, Grupy Banku Pekao SA.

¹⁾ Dane wg MSSF.

²⁾ W przypadku spółek ubezpieczeniowych w pozycji „przychody ze sprzedaży” zaprezentowano przypis składki brutto i pozostałe przychody techniczne, w przypadku Grupy Alior Banku i Grupy Banku Pekao SA zaprezentowano przychody z tytułu odsetek oraz przychody z prowizji i opłat.

Udziały/akcje w jednostkach podporządkowanych (lokaty długoterminowe) wg stanu na 31 grudnia 2016 roku wraz z danymi finansowymi

a) Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	b) Siedziba	c) Przedmiot przedsiębiorstwa	d) Charakter powiązania	e) Zastosowana metoda konsolidacji/wycena metodą praw własności, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą praw własności	f) Data obj. kontroli/współkontroli /uzyskania znaczącego wpływu	g) Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	h) Korekty aktualizujące wartość (razem) ¹⁾	i) Wartość bilansowa akcji/udziałów	j) Procent posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego bezpośr. przez PZU	k) udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	l) inna niż określona pod lit. j), k) podstawy kontroli/współkontroli/znaczącego wpływu
1. PZU Życie	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń na życie	zależna	konsolidacja metodą pełną	18.12.1991	295 088	4 515 156	4 810 244	100,00%	100,00%	nd.
2. Grupa Alior Banku	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie czynności bankowych	zależna ²⁾	konsolidacja metodą pełną	18.12.2015	2 189 405	(19 683)	2 169 722	25,19%	25,19%	nd.
3. Lietuvos Draudimas AB	Wilno-Litwa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	31.10.2014	807 166 ³⁾	44 830	851 996	100,00%	100,00%	nd.
4. „Link4	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	15.09.2014	473 482	(118 967)	354 515	100,00%	100,00%	nd.
5. TUW PZUW	Warszawa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	20.11.2015	325 850	(7 246)	318 604	100,00%	100,00%	nd.
6. AAS Balta	Ryga-Łotwa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	30.06.2014	200 776	3 160	203 936	99,99%	99,99%	nd.
7. Ogródowa Inwestycje	Warszawa	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, działalność w zakresie holdingów	zależna	konsolidacja metodą pełną	15.09.2004	142 255	2 695	144 950	100,00%	100,00%	nd.
8. Tower	Warszawa	Pozostała finansowa działalność usługowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	pośrednio zależna	konsolidacja metodą pełną	17.08.1999	112 900	5 747	118 647	27,47%	27,47%	nd.
9. TFI PZU	Warszawa	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	zależna	konsolidacja metodą pełną	27.09.2011	38 403	40 100	78 503	100,00%	100,00%	nd.
10. PZU CO	Warszawa	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi	zależna	konsolidacja metodą pełną	27.09.2011	40 645	(3 866)	36 779	100,00%	100,00%	nd.
11. UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno-Litwa	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń na życie	zależna	konsolidacja metodą pełną	08.04.2004	40 235	(11 054)	29 181	99,34%	99,34%	nd.
12. PZU Pomoc SA	Warszawa	Usługowa działalność assistance	zależna	konsolidacja metodą pełną	18.03.2009	18 566	4 601	23 167	100,00%	100,00%	nd.

a) Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	b) Siedziba	c) Przedmiot przedsiębiorstwa	d) Charakter powiązania	e) Zastosowana metoda konsolidacji/wycena metodą praw własności, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą praw własności	f) Data obj. kontroli/współkontroli /uzyskania znaczącego wpływu	g) Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	h) Korekty aktualizujące wartość (razem) ¹⁾	i) Wartość bilansowa akcji/udziałów	j) Procent posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego bezpośr. przez PZU	k) udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	l) inna niż określona pod lit. j), k) podstawy kontroli/współkontroli/znaczącego wpływu
13. PrJSC IC PZU Ukraine	Kijów-Ukraina	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych	zależna	konsolidacja metodą pełną	01.07.2005	143 666	(130 148)	13 518	83,23%	83,23%	nd.
14. PZU AM	Warszawa	Zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie	zależna	konsolidacja metodą pełną	12.07.2001	11 463	(3 635)	7 828	100,00%	100,00%	nd.
15. PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów-Ukraina	Prowadzenie działalności w zakresie ubezpieczeń na życie	zależna	konsolidacja metodą pełną	01.07.2005	32 584	(26 100)	6 484	53,47%	53,47%	nd.
16. PZU Finanse Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostała finansowa działalność usługowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	zależna	konsolidacja metodą pełną	30.10.2013	4 050	(1 274)	2 776	100,00%	100,00%	nd.
17. PZU Finance AB	Sztokholm-Szwecja	Usługi finansowe	zależna	konsolidacja metodą pełną	02.06.2014	236	1 711	1 947	100,00%	100,00%	nd.
18. Omicron BIS SA	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	21.08.2014	150	(19)	131	100,00%	100,00%	nd.
19. Sigma BIS SA	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	19.08.2015	100	(14)	86	100,00%	100,00%	nd.
20. Omicron SA	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	zależna	konsolidacja metodą pełną	13.09.2011	100	(27)	73	100,00%	100,00%	nd.
21. Ipsilon Sp. z o.o.	Warszawa	Usługowa działalność assistance oraz świadczenie usług medycznych	zależna	konsolidacja metodą pełną	02.04.2009	52	(30)	22	100,00%	100,00%	nd.
22. PZU Zdrowie	Warszawa	Świadczenie usług medycznych	zależna	konsolidacja metodą pełną	02.09.2011	10 664	(10 664)	-	100,00%	100,00%	nd.
23. Syta Development	Warszawa	Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośredn. w obrocie nieruchomościami, administrowanie nieruchomościami	zależna	niekonsolidowana	29.04.1996	3 962	(3 962)	-	100,00%	100,00%	nd.
Razem						4 891 798	4 281 311	9 173 109			

¹⁾ W pozycji „Korekty aktualizujące wartość (razem)” zawarta jest aktualizacja wartości wynikająca z wyceny metodą praw własności, w tym amortyzacja wartości firmy oraz odpis z tytułu trwałej utraty wartości firmy.

²⁾ Alior Bank został uznany za spółkę zależną na podstawie przesłanek opisanych w punkcie 2.4.1 Dodatkowych informacji i objaśnień.

³⁾ Wzrost wartości nabycia wynika z przymusowego wykupu 188 akcji Lietuvos Draudimas AB o wartości nominalnej 14,48 euro 14 listopada 2016 roku. Cena zakupu wyniosła 237,16 euro za akcję, czyli 45 tys. euro za wszystkie akcje.

a) Nazwa (firma) jednostki, ze wskazaniem formy prawnej	m) Kapitał własny jednostki, w tym:						n) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, w tym:		o) Należności jednostki:		p) Aktywa jednostki, razem	r) Przychody ze sprzedaży	s) Nieopłacona przez emitenta wartość udziałów/akcji w jednostce	t) Otrzymane lub należne dywidendy od jednostki za ostatni rok obrotowy
	- kapitał zakładowy	- należne wpłaty na kapitał zakładowy (wartość ujemna)	- kapitał zapasowy	- pozostały kapitał własny, w tym:			- zobowiązania długoterminowe	- zobowiązania krótkoterminowe	- długo-terminowe	- krótkoterminowe				
				- pozostałe kapitały własne	- zysk (strata) z lat ubiegłych	- zysk (strata) netto								
1. PZU Życie ¹⁾²⁾	295 000	-	3 076 663	4 235	-	1 434 346	4 641	879 663	3 440	208 976	27 894 446	8 036 107	-	825 000
2. Grupa Alior Banku ²⁾	1 292 578	-	4 185 843	112 342	(7 085)	618 278	4 965 555	49 549 878	30 218 769	17 425 961	61 209 545	3 529 175	-	-
3. Lietuvos Draudimas AB ¹⁾²⁾	48 537	-	9 707	55 646	412 826	21 975	44 240	92 338	6 317	180 778	1 370 825	800 429	-	-
4. Link4 ²⁾	111 355	-	254 470	3 835	(208 868)	(20 844)	33 555	229 741	524	203 690	933 796	729 672	-	-
5. TUW PZUW ²⁾	324 900	-	-	(6 086)	957	(220)	80 470	99 288	8 690	74 821	585 921	137 752	-	-
6. AAS Balta ¹⁾	34 182	-	5 488	21 822	89 163	7 019	25 234	27 424	84	64 887	487 051	330 847	-	-
7. Ogródowa Inwestycje	142 255	-	-	2 149	(185)	666	1 523	2 243	-	1 240	150 444	21 797	-	-
8. Tower	411 000	-	-	20 117	-	805	-	35	-	170	436 703	-	-	-
9. TFI PZU	13 000	-	33 578	4 589	-	27 887	-	23 505	-	21 138	117 224	173 581	-	18 671
10. PZU CO	500	-	35 680	319	-	281	-	13 847	143	12 966	83 465	281 049	-	-
11. UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas ¹⁾	29 309	-	-	3 335	(4 468)	1 199	40	3 977	-	111	163 312	51 480	-	-
12. PZU Pomoc SA	4 886	-	12 555	-	-	5 677	12 000	2 960	-	7 460	41 438	39 139	-	-
13. PrJSC IC PZU Ukraine ¹⁾	7 430	-	1 063	147 084	(143 816)	4 482	-	54 210	-	53 658	166 689	172 760	-	-
14. PZU AM	5 000	-	2 841	145	-	(156)	-	3	-	57	7 892	-	-	-
15. PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance ¹⁾	7 153	-	262	21 595	(19 806)	2 924	-	4 066	-	916	94 022	36 934	-	-
16. PZU Finanse Sp. z o.o.	50	-	-	4 000	(389)	(884)	-	177	-	354	3 056	1 469	-	-
17. PZU Finance AB ¹⁾	219	-	-	56	517	1 155	3 712 429	51 842	3 764 983	270	3 766 218	-	-	-
18. Omicron BIS SA	150	-	-	-	(14)	(5)	-	-	-	2	135	-	-	-
19. Sigma BIS SA	100	-	-	-	(7)	(8)	-	-	-	-	89	-	-	-
20. Omicron SA	100	-	-	-	(22)	(4)	-	-	-	2	77	-	-	-
21. Ipsilon Sp. z o.o.	50	-	-	-	(24)	(4)	-	1	-	1	25	-	-	-
22. PZU Zdrowie	650	-	9 961	-	(6 270)	(7 313)	200 026	18 122	184	21 313	223 494	90 758	-	-
23. Syta Development	831	-	9 908	(285)	(10 171)	(163)	-	12	-	-	133	-	-	-

¹⁾ Dane wg MSSF.

²⁾ W przypadku spółek ubezpieczeniowych w pozycji „przychody ze sprzedaży” zaprezentowano przypis składki brutto i pozostałe przychody techniczne, w przypadku Grupy Alior Banku zaprezentowano przychody z tytułu odsetek oraz przychody z prowizji i opłat.

Lokaty w jednostkach podporządkowanych (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	15 716 193	8 391 978
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	1 077 013	1 170 552
b1. tys. UAH	141 634	129 715
tys. PLN	17 506	20 002
b2. tys. EUR	251 201	260 070
tys. PLN	1 047 734	1 150 550
b3. tys. GBP	2 505	0
tys. PLN	11 773	0
Lokaty w jednostkach podporządkowanych, razem	16 793 206	9 562 530

2.5 Inne lokaty finansowe

Inne lokaty finansowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	3 894	15
b) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	6 314 426	6 349 619
c) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	11 204 100	12 383 931
d) udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-
e) pożyczki zabezpieczone hipotecznie, w tym:	954 033	951 450
- zabezpieczone dodatkowo polisami	-	-
f) pozostałe pożyczki, w tym:	559 885	620 477
- dla ubezpieczonych, których głównym zabezpieczeniem jest polisa	-	-
- dla ubezpieczonych, niezabezpieczonych polisami	-	-
g) lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	185 761	919 677
h) pozostałe lokaty (wg rodzaju)	190 977	199 544
- instrumenty pochodne	190 977	199 544
Inne lokaty finansowe, razem	19 413 076	21 424 713

Zmiana stanu innych lokat finansowych (wg rodzaju)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) stan na początek okresu	21 424 713	23 839 458
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	6 349 634	13 606 077
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	12 383 931	7 042 428
Pozostałe lokaty	2 691 148	3 190 953
b) zwiększenia (z tytułu)	258 846 646	225 741 116
- nabycie	258 387 397	225 499 046
- korekty aktualizujące wartość	459 249	242 070
- inne	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	260 858 283	228 155 861
- zbycie lub wykup	260 689 075	228 014 791
- korekty aktualizujące wartość	169 208	141 070
- inne	-	-
d) stan na koniec okresu	19 413 076	21 424 713
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	6 318 320	6 349 634
Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	11 204 100	12 383 931
Pozostałe lokaty	1 890 656	2 691 148

Inne lokaty finansowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) długoterminowe	18 092 479	17 418 134
b) krótkoterminowe	1 320 597	4 006 579
Inne lokaty finansowe, razem	19 413 076	21 424 713

Inne lokaty finansowe (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	16 260 654	19 281 346
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	3 152 422	2 143 367
b1. tys. EUR	330 178	251 748
tys. PLN	1 377 139	1 113 734
b2. tys. USD	456 110	90 214
tys. PLN	1 587 857	377 033
b3. tys. HUF	3 625 251	2 754 218
tys. PLN	48 756	39 176
b4. tys. CZK	-	3 075 681
tys. PLN	-	503 489
b5. pozostałe waluty tys. PLN	138 670	109 935
Inne lokaty finansowe, razem	19 413 076	21 424 713

Inne lokaty finansowe według kwalifikacji portfeli	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	6 230 840	7 069 958
b) pożyczki udzielone i należności własne	1 827 024	2 512 009
c) aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	5 036 892	5 453 117
d) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	6 318 320	6 389 629
Inne lokaty finansowe, razem	19 413 076	21 424 713

Inne lokaty finansowe w instrumenty finansowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) emitowane przez Skarb Państwa lub organizacje międzynarodowe, których członkiem jest RP	10 140 550	11 535 545
- lokaty długoterminowe	10 073 096	9 787 499
- lokaty krótkoterminowe	67 454	1 748 046
b) gwarantowane przez Skarb Państwa lub organizacje międzynarodowe, których członkiem jest RP	603 833	603 560
c) emitowane przez NBP	-	-
d) gwarantowane przez NBP	-	-
e) emitowane przez samorząd terytorialny lub związek tych jednostek lub miasto stołeczne Warszawa	26 253	26 254
f) gwarantowane przez samorząd terytorialny lub związek tych jednostek lub miasto stołeczne Warszawa	-	-
g) pozostałe	8 642 440	9 259 354
Inne lokaty finansowe w instrumenty finansowe, razem	19 413 076	21 424 713

Papiery wartościowe (inne lokaty finansowe)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym	10 949 007	12 165 358
b) niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym	5 962 503	5 760 392
Papiery wartościowe (inne lokaty finansowe), razem	16 911 510	17 925 750

Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu (wartość bilansowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) udziały i akcje, w tym:	3 894	15
- lokaty długoterminowe	15	15
b) dłużne papiery wartościowe, w tym:	-	-
- lokaty długoterminowe	-	-
c) inne (wg rodzaju)	-	-
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu, razem	3 894	15

Zmiana stanu lokat w udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu (wg rodzaju)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) stan na początek okresu	15	48
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	15	48
b) zwiększenia (z tytułu)	6 303	-
- nabycie	6 303	-
- korekta wartości	-	-
- inne	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	2 424	33
- zbycie	-	33
- korekta wartości	2 424	-
- inne	-	-
d) stan na koniec okresu	3 894	15
Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	3 894	15

W powyższej tabeli nie są wykazywane jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych, które zaprezentowano w pozycji II.3 aktywów bilansu.

Udziały, akcje oraz inne instrumenty finansowe o zmiennej kwocie dochodu (lokaty długoterminowe) - wg zbywalności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
A. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdach (wartość bilansowa)	-	-
a) akcje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne - wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
listy zastawne (wartość bilansowa)	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
jednostki uczestnictwa w funduszach otwartych (wartość bilansowa)	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
B. Z nieograniczoną zbywalnością, notowane na rynkach pozagiełdowych (wartość bilansowa)	-	-
a) akcje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne - wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
C. Z nieograniczoną zbywalnością, nienotowane na rynku regulowanym (wartość bilansowa)	6 318 320	6 349 634
a) akcje (wartość bilansowa):	3 894	15
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	3 879	(33)
- wartość na początek okresu	15	48
- wartość według cen nabycia	18 818	12 515
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-

Udziały, akcje oraz inne instrumenty finansowe o zmiennej kwocie dochodu (lokaty długoterminowe) - wg zbywalności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne - wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	6 314 426	6 349 619
jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (wartość bilansowa)	6 314 426	6 349 619
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	(35 193)	(7 256 410)
- wartość na początek okresu	6 349 619	13 606 029
- wartość według cen nabycia	5 039 109	5 190 311
pożyczki (wartość bilansowa)	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
D. Z ograniczoną zbywalnością (wartość bilansowa)	-	-
a) udziały lub akcje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
b) obligacje (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
c) inne - wg grup rodzajowych (wartość bilansowa):	-	-
- korekty aktualizujące wartość (za okres)	-	-
- wartość na początek okresu	-	-
- wartość według cen nabycia	-	-
Wartość według cen nabycia, razem	5 057 927	5 202 826
Wartość na początek okresu, razem	6 349 634	13 606 077
Korekty aktualizujące wartość (za okres), razem	(31 314)	(7 256 443)
Wartość bilansowa, razem	6 318 320	6 349 634

W latach 2017 i 2016 nie wystąpiły udziały, akcje oraz inne instrumenty finansowe o zmiennej kwocie dochodu stanowiące lokaty krótkoterminowe.

2.5.1. Pozostałe pożyczki

Pozostałe pożyczki	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Wartość bilansowa	Typ zabezpieczenia	Wartość bilansowa	Typ zabezpieczenia
Transakcje buy-sell-back	301 249	Papiery dłużne	412 357	Papiery dłużne
Pożyczki zabezpieczone aktywami, inne niż hipoteczne	258 636	Głównie zastawy na akcjach, portfelach wierzytelności, a także na rachunkach bankowych, innych pożyczkach i inne.	208 120	Głównie zastawy na akcjach, portfelach wierzytelności, a także na rachunkach bankowych, innych pożyczkach i inne.
Pozostałe pożyczki, razem	559 885		620 477	

2.5.2. Dłużne papiery wartościowe emitowane przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego

Dłużne papiery wartościowe według klasyfikacji emitentów na 31 grudnia 2017 roku	Sposób wyceny	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej
Spółki indeksu WIG - Górnictwo	w zamortyzowanym koszcie	47 781	59 144	60 112
Banki zagraniczne	w zamortyzowanym koszcie	46 438	47 302	48 563
Spółki indeksu WIG - Banki	w zamortyzowanym koszcie	150 900	152 526	155 203
Samorządy krajowe	w zamortyzowanym koszcie	25 000	26 253	27 078
Banki zagraniczne	w wartości godziwej	10 602	10 418	10 418
Pozostałe	w wartości godziwej	167 450	164 073	164 073
Razem		448 171	459 716	465 447

Dłużne papiery wartościowe według klasyfikacji emitentów na 31 grudnia 2016 roku	Sposób wyceny	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej
Spółki indeksu WIG - Surowce	w zamortyzowanym koszcie	90 416	97 781	92 854
Banki zagraniczne	w zamortyzowanym koszcie	69 622	75 207	77 465
Spółki indeksu WIG - Banki	w zamortyzowanym koszcie	45 556	45 585	44 846
Samorządy krajowe	w zamortyzowanym koszcie	25 000	26 254	27 438
Razem		230 594	244 827	242 603

2.5.3. Papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku:

Nazwa emitenta	Waluta	Sposób wyceny	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej
Niemcy	EUR	w wartości godziwej	461 203	449 248	449 248
Stany Zjednoczone	USD	w wartości godziwej	116 264	111 048	111 048
RPA	USD	w wartości godziwej	109 572	108 787	108 787
Indonezja	USD	w wartości godziwej	95 056	93 516	93 516
Kolumbia	USD	w wartości godziwej	95 859	92 620	92 620
Brazylia	USD	w wartości godziwej	88 245	86 852	86 852
Turcja	USD	w wartości godziwej	80 154	76 423	76 423
Turcja	EUR	w wartości godziwej	64 441	66 692	66 692
Meksyk	USD	w wartości godziwej	66 663	64 007	64 007
Indonezja	EUR	w wartości godziwej	60 182	62 868	62 868
Węgry	EUR	w wartości godziwej	61 846	59 285	59 285
Węgry	USD	w wartości godziwej	58 131	54 086	54 086
Rosja	USD	w wartości godziwej	48 044	45 890	45 890
Argentyna	USD	w wartości godziwej	45 265	44 831	44 831
Filipiny	USD	w wartości godziwej	41 844	40 650	40 650
Słowenia	EUR	w wartości godziwej	35 791	38 726	38 726
Peru	USD	w wartości godziwej	33 821	32 999	32 999
Oman	USD	w wartości godziwej	31 795	30 599	30 599
Panama	USD	w wartości godziwej	31 249	30 587	30 587
Peru	PEN	w wartości godziwej	28 454	29 722	29 722
Dominikana	USD	w wartości godziwej	30 209	29 694	29 694
Urugwaj	USD	w wartości godziwej	27 152	26 527	26 527
Chorwacja	USD	w wartości godziwej	27 394	26 373	26 373
Kazachstan	USD	w wartości godziwej	26 297	25 942	25 942
Sri Lanka	USD	w wartości godziwej	25 554	24 824	24 824
Rumunia	EUR	w wartości godziwej	22 544	22 512	22 512
Słowacja	EUR	w wartości godziwej	21 860	20 032	20 032

Węgry	HUF	w wartości godziwej	17 639	17 122	17 122
Rumunia	USD	w wartości godziwej	15 614	15 247	15 247
Jamajka	USD	w wartości godziwej	14 338	13 880	13 880
Litwa	USD	w wartości godziwej	13 020	12 633	12 633
Chile	USD	w wartości godziwej	11 567	11 126	11 126
Kostaryka	USD	w wartości godziwej	11 351	11 070	11 070
Pakistan	USD	w wartości godziwej	10 288	9 888	9 888
Wybrzeże Kości Słoniowej	USD	w wartości godziwej	10 144	9 768	9 768
Azerbejdżan	USD	w wartości godziwej	9 963	9 762	9 762
Rumunia	RON	w wartości godziwej	10 599	9 643	9 643
Serbia	USD	w wartości godziwej	9 837	9 533	9 533
RPA	ZAR	w wartości godziwej	9 384	9 405	9 405
Zambia	USD	w wartości godziwej	8 071	8 071	8 071
Jordania	USD	w wartości godziwej	7 639	7 388	7 388
Nigeria	USD	w wartości godziwej	5 951	5 867	5 867
Paragwaj	USD	w wartości godziwej	5 848	5 685	5 685
Trynidad i Tobago	USD	w wartości godziwej	5 258	5 099	5 099
Kenia	USD	w wartości godziwej	5 168	5 021	5 021
Argentyna	ARS	w wartości godziwej	4 869	4 608	4 608
Maroko	USD	w wartości godziwej	3 770	3 687	3 687
Gwatemala	USD	w wartości godziwej	3 098	3 019	3 019
Senegal	USD	w wartości godziwej	3 007	2 960	2 960
Razem			2 031 312	1 985 822	1 985 822

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku:

Nazwa emitenta	Waluta	Sposób wyceny	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej
Stany Zjednoczone	USD	w wartości godziwej	147 175	147 907	147 907
Słowacja	EUR	w wartości godziwej	87 704	86 618	86 618
Bułgaria	EUR	w wartości godziwej	61 573	70 067	70 067
Słowenia	EUR	w wartości godziwej	55 971	59 238	59 238
Węgry	EUR	w wartości godziwej	46 872	48 087	48 087
Rumunia	RON	w wartości godziwej	28 185	28 577	28 577
Brazylia	USD	w wartości godziwej	17 569	19 986	19 986
RPA	ZAR	w wartości godziwej	17 458	18 422	18 422
Rumunia	EUR	w wartości godziwej	10 264	12 626	12 626
Hiszpania	EUR	w wartości godziwej	13 115	12 502	12 502
Węgry	HUF	w wartości godziwej	6 295	6 545	6 545
Razem			492 181	510 575	510 575

2.5.4. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych

Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych (wg zapadalności)
– o pozostałym od dnia bilansowego okresie zapłaty

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy	185 761	919 677
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-
c) powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
d) powyżej 5 lat	-	-
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych, razem	185 761	919 677

Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	176 167	205 532
b) w walutach obcych w bankach krajowych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	9 594	714 145
b1. tys. EUR	2 288	50 187
tys. PLN	9 542	222 028
b2. tys. USD	15	243
tys. PLN	52	1 017
b3. tys. CZK	-	3 000 000
tys. PLN	-	491 100
b4. pozostałe	-	-
c) w walutach obcych w bankach zagran. (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych, razem	185 761	919 677

2.5.5. Instrumenty pochodne

W latach 2017 i 2016 PZU nie stosował rachunkowości zabezpieczeń, ani nie posiadał instrumentów pochodnych, zabezpieczających wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W ramach swojej działalności lokacyjnej PZU wykorzystuje różnego typu pochodne instrumenty finansowe służące do zarządzania różnymi typami ryzyka inwestycyjnego. Instrumenty te zmniejszają lub zwiększają ekspozycje na poszczególne typy ryzyka. Instrumentami pochodnymi stosowanymi przez PZU w 2017 i 2016 roku były transakcje typu swap i forward na stopę procentową i kursy walut, a także kontrakty terminowe na indeksy giełdowe, ceny towarów lub ceny obligacji.

Podstawowym rodzajem ryzyka związanym z instrumentami pochodnymi występującymi w PZU jest ryzyko rynkowe, które obejmuje ryzyko stopy procentowej i ryzyko zmiany ceny różnych instrumentów.

Na 31 grudnia 2017 roku PZU posiadał następujące instrumenty pochodne oraz osiągnął w 2017 roku następujące wyniki na transakcjach instrumentami pochodnymi:

Rodzaj zabezpieczonego ryzyka	Cel nabycia / wystawienia	Zakres i charakter instrumentu	Waluta	Termin ustalania cen, zapadalności, wygaśnięcia lub wykonania instrumentu	Możliwość wcześniejszego rozliczenia - okres lub dzień - jeśli istnieją	Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów lub pasywów	Dodatkowe zabezpieczenia związane z tym instrumentem, przyjęte lub złożone	Wartość nominalna na 31 grudnia 2017 w tys. waluty	Wartość nominalna na 31 grudnia 2017 przeliczona na złote w tys. zł.	Ilość na 31 grudnia 2017	Typ pozycji na 31 grudnia 2017 (krótka / długa)	Aktywa - wartość bilansowa w tys. zł.	Zobowiązania - wartość bilansowa w tys. zł.	Wynik zrealizowany w 2017 roku w tys. zł.	Wynik niezrealizowany w 2017 roku w tys. zł.
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	USD	2018-03-28	Tak	Brak	Brak	9 700	33 769	1	nd.	1 909	-	-	1 909
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	USD	2018-12-10	Tak	Brak	Brak	84 214	293 175	1	nd.	7 546	-	-	7 546
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	USD	2018-12-10	Tak	Brak	Brak	84 214	293 175	1	nd.	7 546	-	-	7 546
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2018-03-20	Tak	Brak	Brak	154 887	646 020	1 056	Krótko	7 528	-	947	7 528
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2018-03-20	Tak	Brak	Brak	22 649	94 468	163	Krótko	1 912	-	(451)	1 912
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2018-03-20	Tak	Brak	Brak	44 785	186 794	267	Krótko	4 315	-	-	4 315
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2018-03-08	Tak	Brak	Brak	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	194	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2018-12-18	Tak	Brak	Brak	86 450	300 958	350	Krótko	2 879	-	-	(47)
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2019-12-18	Tak	Brak	Brak	90 503	315 067	370	Krótko	550	-	-	550
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2018-03-20	Tak	Brak	Brak	20 824	72 495	125	Krótko	-	462	-	(462)
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2018-03-20	Tak	Brak	Brak	31 502	109 669	253	Krótko	1 060	647	823	412
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2018-03-20	Tak	Brak	Brak	3 910	13 613	85	Długa	391	-	-	391
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2018-03-20	Tak	Brak	Brak	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	418	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	114 026	119 842	1	nd.	-	1 952	-	2 079
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	114 650	120 497	1	nd.	6 865	-	-	(2 571)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	84 996	89 331	1	nd.	-	108	-	2 045
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	81 213	85 355	1	nd.	-	1 415	-	2 079
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	179 632	188 793	1	nd.	-	5 514	-	(3 678)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	266 953	280 567	1	nd.	2 041	-	-	5 319
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	256 666	269 756	1	nd.	-	10 988	-	(4 218)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	949 795	998 235	1	nd.	-	19 450	-	(14 852)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	497 704	523 087	1	nd.	-	8 995	-	(7 433)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	170 303	178 989	1	nd.	-	3 034	-	(2 548)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	464 692	488 391	1	nd.	2 378	-	-	2 378
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	609 232	640 303	1	nd.	2 172	-	-	2 172
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2019-01-02	Tak	Brak	Brak	292 207	307 109	1	nd.	-	17 570	-	(16 616)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2020-01-02	Tak	Brak	Brak	182 371	191 672	1	nd.	16 067	-	-	15 427
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2020-01-02	Tak	Brak	Brak	192 860	202 696	1	nd.	16 299	-	-	16 300
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2020-01-02	Tak	Brak	Brak	84 562	88 875	1	nd.	7 153	-	-	7 143
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	5 494	-

Rodzaj zabezpieczonego ryzyka	Cel nabycia / wystawienia	Zakres i charakter instrumentu	Waluta	Termin ustalania cen, zapadalności, wygaśnięcia lub wykonania instrumentu	Możliwość wcześniejszego rozliczenia - okres lub dzień - jeśli istnieje	Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów lub pasywów	Dodatkowe zabezpieczenia związane z tym instrumentem, przyjęte lub złożone	Wartość nominalna na 31 grudnia 2017 w tys. waluty	Wartość nominalna na 31 grudnia 2017 przeliczona na złote w tys. zł.	Ilość na 31 grudnia 2017	Typ pozycji na 31 grudnia 2017 (krótka / długa)	Aktywa - wartość bilansowa w tys. zł.	Zobowiązania - wartość bilansowa w tys. zł.	Wynik zrealizowany w 2017 roku w tys. zł.	Wynik niezrealizowany w 2017 roku w tys. zł.
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	2 226	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	EUR	2021-05-26	Tak	Brak	Brak	1 000	4 171	1	nd.	6	-	(2)	6
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-04-08	Tak	Brak	Brak	3 500 000	47 072	1	nd.	12 889	-	(10 368)	12 890
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-04-08	Tak	Brak	Brak	3 500 000	47 072	1	nd.	13 085	-	(10 568)	13 086
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2020-05-11	Tak	Brak	Brak	1 000 000	13 449	1	nd.	-	2 584	2 522	(2 584)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2020-05-11	Tak	Brak	Brak	1 000 000	13 449	1	nd.	-	2 580	2 518	(2 580)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2023-12-19	Tak	Brak	Brak	7 050 000	94 815	1	nd.	-	2 988	(2 160)	(2 988)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-02-24	Tak	Brak	Brak	3 500 000	47 072	1	nd.	-	15 540	13 359	(15 540)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-02-24	Tak	Brak	Brak	3 326 000	44 731	1	nd.	357	-	-	357
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2019-11-24	Tak	Brak	Brak	41 000 000	551 409	1	nd.	153	-	-	153
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2022-11-24	Tak	Brak	Brak	41 000 000	551 409	1	nd.	264	-	-	264
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2020-04-30	Tak	Brak	Brak	2 000 000	26 898	1	nd.	4 884	-	(4 748)	4 884
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-02-24	Tak	Brak	Brak	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	2 091	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ILS	2018-08-14	Tak	Brak	Brak	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	527	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2018-08-08	Tak	Brak	Brak	1 195 000	211 276	1	nd.	-	3 244	2 758	(3 244)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2018-08-09	Tak	Brak	Brak	2 350 000	415 480	1	nd.	-	6 524	5 423	(6 524)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2026-07-30	Tak	Brak	Brak	570 000	100 776	1	nd.	11 917	-	(12 940)	11 917
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2023-09-09	Tak	Brak	Brak	130 000	130 000	1	nd.	14 177	-	-	1 041
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2018-07-12	Tak	Brak	Brak	112 500	112 500	1	nd.	2 982	-	(2 827)	2 982
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2023-06-20	Tak	Brak	Brak	130 000	130 000	1	nd.	-	9 180	-	(907)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2018-07-31	Tak	Brak	Brak	125 000	125 000	1	nd.	-	3 032	2 850	(3 032)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-01-08	Tak	Brak	Brak	44 500	154 918	1	nd.	-	6 776	-	1 809
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-03-12	Tak	Brak	Brak	69 500	241 950	1	nd.	12 446	-	-	(2 841)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-05-14	Tak	Brak	Brak	111 000	386 424	1	nd.	-	17 462	-	1 509
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-05-21	Tak	Brak	Brak	114 000	396 868	1	nd.	1 409	-	-	1 409
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-01-30	Tak	Brak	Brak	25 000	87 033	1	nd.	-	3 913	-	1 009
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ZAR	2022-10-01	Tak	Brak	Brak	637 500	180 540	1	nd.	-	6 930	-	(7 089)
Ryzyko kursowe	handl.	IRS	ZAR	2025-09-11	Tak	Brak	Brak	575 000	162 840	1	nd.	-	6 865	-	(5 152)
Ryzyko kursowe	handl.	IRS	ZAR	2025-09-11	Tak	Brak	Brak	575 000	162 840	1	nd.	-	2 633	-	(2 633)
Ryzyko kursowe	handl.	IRS	ZAR	2022-09-20	Tak	Brak	Brak	637 500	180 540	1	nd.	6 139	-	914	6 139
Ryzyko kursowe	handl.	IRS	ZAR	2025-08-25	Tak	Brak	Brak	1 150 000	325 680	1	nd.	6 292	-	-	6 292
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	EUR	2018-02-15	Tak	Brak	Brak	1 789	7 463	1	nd.	64	-	(37)	64
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	EUR	2018-01-25	Tak	Brak	Brak	3 672	15 316	1	nd.	73	-	4	73
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	EUR	2018-01-18	Tak	Brak	Brak	4 237	17 673	1	nd.	189	-	53	189
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	EUR	2018-01-18	Tak	Brak	Brak	76 271	318 119	1	nd.	3 395	-	950	3 395
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	RON	2018-01-31	Tak	Brak	Brak	10 030	8 980	1	nd.	83	-	(2)	83
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	USD	2018-01-31	Tak	Brak	Brak	15 000	52 220	1	nd.	1 576	-	(31)	1 576
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	USD	2018-08-31	Tak	Brak	Brak	20 000	69 626	1	nd.	2 101	-	(41)	2 101
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	USD	2018-03-01	Tak	Brak	Brak	110 000	382 943	1	nd.	7 388	-	408	7 388
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	ZAR	2018-01-18	Tak	Brak	Brak	58 400	16 539	1	nd.	-	1 244	(62)	(1 244)
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	ZAR	2018-01-18	Tak	Brak	Brak	27 390	7 757	1	nd.	497	-	98	497
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	ZAR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(229)	-

Rodzaj zabezpieczonego ryzyka	Cel nabycia / wystawienia	Zakres i charakter instrumentu	Waluta	Termin ustalania cen, zapadalności, wygaśnięcia lub wykonania instrumentu	Możliwość wcześniejszego rozliczenia - okres lub dzień - jeśli istnieją	Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów lub pasywów	Dodatkové zabezpieczenia związane z tym instrumentem, przyjęte lub złożone	Wartość nominalna na 31 grudnia 2017 w tys. waluty	Wartość nominalna na 31 grudnia 2017 przeliczona na złote w tys. zł.	Ilość na 31 grudnia 2017	Typ pozycji na 31 grudnia 2017 (krótka / długa)	Aktywa - wartość bilansowa w tys. zł.	Zobowiązania - wartość bilansowa w tys. zł.	Wynik zrealizowany w 2017 roku w tys. zł.	Wynik niezrealizowany w 2017 roku w tys. zł.
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	CZK	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(973)	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	21 014	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	GBP	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(2 331)	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	TRY	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(2 809)	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	11 012	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(67 825)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	GBP	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	1 163	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(9 701)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Opcja	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(78)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Opcja	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(5 381)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	4 092	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(70)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(539)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(763)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ILS	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	1 277	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(540)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	944	-
Ryzyko kursowe	handl.	IRS	ZAR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	1 148	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	CZK	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(762)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(4 776)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	GBP	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(1 476)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	HUF	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	275	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	RON	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(246)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	RUB	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	(1 543)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	TRY	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	4 544	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX Swap	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	34 813	-
RAZEM												190 977	161 630	(19 420)	59 381

Na 31 grudnia 2016 roku PZU posiadał następujące instrumenty pochodne oraz osiągnął w 2016 roku następujące wyniki na transakcjach instrumentami pochodnymi:

Rodzaj zabezpieczonego ryzyka	Cel nabycia / wystawienia	Zakres i charakter instrumentu	Waluta	Termin ustalania cen, zapadalności, wygaśnięcia lub wykonania instrumentu	Możliwość wcześniejszego rozliczenia - okres lub dzień - jeśli istnieją	Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów lub pasywów	Dodatkowe zabezpieczenia związane z tym instrumentem, przyjęte lub złożone	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 w tys. waluty	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 przeliczona na złote w tys. zł.	Ilość na 31 grudnia 2016	Typ pozycji na 31 grudnia 2016 (krótka / długa)	Aktywa - wartość bilansowa w tys. zł.	Zobowiązania - wartość bilansowa w tys. zł.	Wynik zrealizowany w 2016 roku w tys. zł.	Wynik niezrealizowany w 2016 roku w tys. zł.
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-02-24	Tak	Brak	Brak	3 500 000	49 784	1	nd.	-	15 853	10 651	(15 853)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-04-08	Tak	Brak	Brak	3 500 000	49 784	1	nd.	12 429	-	(7 620)	12 429
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-04-08	Tak	Brak	Brak	3 500 000	49 784	1	nd.	12 657	-	(7 818)	12 657
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2018-06-16	Tak	Brak	Brak	50 000	50 000	1	nd.	-	1 507	1 637	(1 507)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2018-06-16	Tak	Brak	Brak	25 000	25 000	1	nd.	-	753	818	(753)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2024-06-05	Tak	Brak	Brak	65 000	65 000	1	nd.	2 462	-	-	(613)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2018-07-08	Tak	Brak	Brak	25 000	25 000	1	nd.	456	-	(534)	456
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2017-10-13	Tak	Brak	Brak	3 635 002	732 453	1	nd.	-	8 325	(4 854)	(8 325)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2019-12-09	Tak	Brak	Brak	25 000	25 000	1	nd.	-	28	133	(28)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2017-10-13	Tak	Brak	Brak	3 635 002	732 453	1	nd.	7 440	-	5 819	7 440
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2019-12-19	Tak	Brak	Brak	15 000	15 000	1	nd.	-	14	79	(14)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2019-12-23	Tak	Brak	Brak	10 000	10 000	1	nd.	10	-	35	10
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2019-12-23	Tak	Brak	Brak	30 000	30 000	1	nd.	30	-	104	30
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	266 953	342 714	1	nd.	-	3 279	-	17 226
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	256 665	329 507	1	nd.	-	6 770	-	(20 145)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ILS	2018-08-14	Tak	Brak	Brak	383 000	416 168	1	nd.	2 952	-	-	2 494
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ILS	2018-08-14	Tak	Brak	Brak	950 000	1 032 270	1	nd.	7 347	-	-	6 188
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ZAR	2025-09-11	Tak	Brak	Brak	575 002	174 513	1	nd.	-	1 714	-	(5 607)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-05-21	Tak	Brak	Brak	114 000	476 440	1	nd.	-	11 643	-	(11 643)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	409 042	525 128	1	nd.	1 140	-	-	1 140
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	137 753	176 847	1	nd.	650	-	-	650
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	172 191	221 059	1	nd.	813	-	-	813
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ZAR	2025-08-25	Tak	Brak	Brak	1 150 000	349 025	1	nd.	7 171	-	-	7 171
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	EUR	2021-05-26	Tak	Brak	Brak	1 000	4 424	1	nd.	-	3	(3)	(3)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	949 795	1 219 347	1	nd.	-	4 598	-	(4 598)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-11-06	Tak	Brak	Brak	425 000	425 000	1	nd.	-	691	(82)	(691)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	228 000	292 707	1	nd.	2 163	-	-	2 163
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ZAR	2025-09-11	Tak	Brak	Brak	575 002	174 513	1	nd.	2 020	-	-	2 020
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2018-08-08	Tak	Brak	Brak	1 195 002	240 793	1	nd.	-	6 455	310	(6 455)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2026-07-29	Tak	Brak	Brak	295 002	59 443	1	nd.	7 019	-	(280)	7 019
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2018-08-09	Tak	Brak	Brak	2 350 000	473 525	1	nd.	-	13 111	285	(13 111)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	2026-07-30	Tak	Brak	Brak	575 000	114 855	1	nd.	13 762	-	(147)	13 762
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2020-01-02	Tak	Brak	Brak	182 370	234 127	1	nd.	638	-	-	638
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2020-01-02	Tak	Brak	Brak	192 860	247 594	1	nd.	-	1	-	(1)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2020-01-02	Tak	Brak	Brak	84 562	108 561	1	nd.	10	-	-	10
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2019-01-02	Tak	Brak	Brak	292 207	375 135	1	nd.	-	953	-	(953)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	497 704	638 953	1	nd.	-	1 562	-	(1 562)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	170 303	218 635	1	nd.	-	487	-	(487)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2023-12-19	Tak	Brak	Brak	7 049 986	100 279	1	nd.	1 089	-	(91)	1 089
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2024-02-24	Tak	Brak	Brak	3 325 998	47 309	1	nd.	156	-	-	156

Rodzaj zabezpieczonego ryzyka	Cel nabycia / wystawienia	Zakres i charakter instrumentu	Waluta	Termin ustalania cen, zapadalności, wygaśnięcia lub wykonania instrumentu	Możliwość wcześniejszego rozliczenia - okres lub dzień - jeśli istnieje	Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów lub pasywów	Dodatkowe zabezpieczenia związane z tym instrumentem, przyjęte lub złożone	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 w tys. waluty	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 przeliczona na złote w tys. zł.	Ilość na 31 grudnia 2016	Typ pozycji na 31 grudnia 2016 (krótka / długa)	Aktywa - wartość bilansowa w tys. zł.	Zobowiązania - wartość bilansowa w tys. zł.	Wynik zrealizowany w 2016 roku w tys. zł.	Wynik niezrealizowany w 2016 roku w tys. zł.
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2020-04-30	Tak	Brak	Brak	2 000 000	28 448	1	nd.	6 300	-	(4 625)	6 300
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2020-05-11	Tak	Brak	Brak	1 000 000	14 224	1	nd.	-	3 354	2 500	(3 354)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	2020-05-11	Tak	Brak	Brak	1 000 000	14 224	1	nd.	-	3 348	2 495	(3 348)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2018-07-12	Tak	Brak	Brak	112 500	112 500	1	nd.	5 852	-	(6 117)	5 852
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2018-07-31	Tak	Brak	Brak	125 000	125 000	1	nd.	-	5 948	6 232	(5 948)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ZAR	2022-09-20	Tak	Brak	Brak	637 499	193 481	1	nd.	-	487	-	9 523
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-09-28	Tak	Brak	Brak	50 000	50 000	1	nd.	-	1 205	1 304	(1 205)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-10-02	Tak	Brak	Brak	25 000	25 000	1	nd.	-	600	649	(600)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ZAR	2022-10-03	Tak	Brak	Brak	637 499	193 481	1	nd.	159	-	-	(9 582)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-10-04	Tak	Brak	Brak	112 500	112 500	1	nd.	-	2 656	2 880	(2 656)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-10-09	Tak	Brak	Brak	25 000	25 000	1	nd.	-	600	649	(600)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-10-19	Tak	Brak	Brak	50 000	50 000	1	nd.	-	1 145	-	(1 145)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-10-19	Tak	Brak	Brak	50 000	50 000	1	nd.	-	1 145	2 495	(1 146)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-01-08	Tak	Brak	Brak	225 000	225 000	1	nd.	-	7 036	7 273	(7 036)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-01-08	Tak	Brak	Brak	225 000	225 000	1	nd.	-	7 036	7 273	(7 036)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-01-08	Tak	Brak	Brak	44 500	185 979	1	nd.	-	8 585	-	(1 776)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-01-09	Tak	Brak	Brak	250 000	250 000	1	nd.	-	7 584	7 849	(7 584)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-01-30	Tak	Brak	Brak	25 000	104 483	1	nd.	-	4 923	-	(995)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-03-12	Tak	Brak	Brak	69 500	290 461	1	nd.	15 287	-	-	2 824
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2023-05-14	Tak	Brak	Brak	111 000	463 902	1	nd.	-	18 970	-	(1 544)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-11-20	Tak	Brak	Brak	187 500	187 500	1	nd.	1 560	-	-	1 560
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-11-20	Tak	Brak	Brak	125 000	125 000	1	nd.	1 040	-	(3 382)	1 040
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	EUR	2017-06-19	Tak	Brak	Brak	95 000	420 280	1	nd.	5 342	-	(4 293)	5 342
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2023-06-20	Tak	Brak	Brak	130 000	130 000	1	nd.	-	8 273	-	846
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	77 664	99 705	1	nd.	-	4 031	-	4 831
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2017-07-09	Tak	Brak	Brak	128 000	534 950	1	nd.	-	6 764	4 298	(6 764)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	EUR	2017-07-09	Tak	Brak	Brak	100 000	442 400	1	nd.	6 507	-	(5 318)	6 507
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	78 851	101 229	1	nd.	9 437	-	-	(2 892)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	2017-07-29	Tak	Brak	Brak	2 500 000	409 250	1	nd.	5 654	-	(5 113)	5 654
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-07-29	Tak	Brak	Brak	425 000	425 000	1	nd.	-	8 293	9 207	(8 293)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-01-16	Tak	Brak	Brak	225 000	225 000	1	nd.	7 492	-	-	7 492
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-01-16	Tak	Brak	Brak	250 000	250 000	1	nd.	8 349	-	(16 393)	8 349
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	2017-08-03	Tak	Brak	Brak	1 225 003	200 533	1	nd.	2 824	-	(2 605)	2 824
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-01-08	Tak	Brak	Brak	225 000	225 000	1	nd.	8 018	-	(8 291)	8 018
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-08-19	Tak	Brak	Brak	225 000	225 000	1	nd.	-	5 405	6 076	(5 405)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	2017-08-16	Tak	Brak	Brak	1 250 000	204 625	1	nd.	2 947	-	(2 719)	2 947
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2023-09-09	Tak	Brak	Brak	130 000	130 000	1	nd.	13 136	-	-	(804)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	84 996	109 118	1	nd.	-	2 153	-	6 005
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	81 213	104 261	1	nd.	-	3 494	-	5 201
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	2017-09-17	Tak	Brak	Brak	215 000	215 000	1	nd.	5 292	-	(5 714)	5 292
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	2017-10-19	Tak	Brak	Brak	1 250 000	204 625	1	nd.	-	2 640	2 316	(2 640)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	2017-10-21	Tak	Brak	Brak	1 200 000	196 440	1	nd.	-	2 465	2 151	(2 465)

Rodzaj zabezpieczonego ryzyka	Cel nabycia / wystawienia	Zakres i charakter instrumentu	Waluta	Termin ustalania cen, zapadalności, wygaśnięcia lub wykonania instrumentu	Możliwość wcześniejszego rozliczenia - okres lub dzień - jeśli istnieje	Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów lub pasywów	Dodatkowe zabezpieczenia związane z tym instrumentem, przyjęte lub złożone	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 w tys. waluty	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 przeliczona na złote w tys. zł.	Ilość na 31 grudnia 2016	Typ pozycji na 31 grudnia 2016 (krótka / długa)	Aktywa - wartość bilansowa w tys. zł.	Zobowiązania - wartość bilansowa w tys. zł.	Wynik zrealizowany w 2016 roku w tys. zł.	Wynik niezrealizowany w 2016 roku w tys. zł.
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	2017-10-21	Tak	Brak	Brak	1 200 000	196 440	1	nd.	-	2 465	2 151	(2 465)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CZK	2017-10-19	Tak	Brak	Brak	1 250 000	204 625	1	nd.	-	2 558	2 238	(2 558)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	2017-10-26	Tak	Brak	Brak	128 000	534 950	1	nd.	3 961	-	(1 514)	3 961
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	2018-01-02	Tak	Brak	Brak	179 632	230 611	1	nd.	-	1 836	-	(14 751)
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2017-03-20	Tak	Brak	Brak	48 903	216 349	195	krótka	-	2 966	-	(441)
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	GBP	2017-03-29	Tak	Brak	Brak	6 292	32 367	50	krótka	-	844	-	(844)
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2017-03-22	Tak	Brak	Brak	45 611	190 623	367	krótka	-	2 452	-	(2 452)
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2017-03-22	Tak	Brak	Brak	35 255	147 341	220	krótka	343	71	-	272
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	2018-12-18	Tak	Brak	Brak	85 750	358 375	350	krótka	2 926	-	1 933	2 926
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2017-03-08	Tak	Brak	Brak	18 220	80 604	105	krótka	-	2 380	-	(2 380)
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2017-03-08	Tak	Brak	Brak	187 459	829 320	58	długa	3 525	2 601	151	924
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	2017-03-08	Tak	Brak	Brak	121 911	539 336	803	krótka	-	4 613	243	(4 613)
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	CZK	2017-01-03	Tak	Brak	Brak	192 999	31 594	1	długa	-	381	-	(381)
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	CZK	2017-01-06	Tak	Brak	Brak	3 000 000	491 100	1	długa	965	-	67	965
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	HUF	2017-01-09	Tak	Brak	Brak	1 085 419	15 439	1	długa	-	163	(8)	(163)
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	USD	2017-01-09	Tak	Brak	Brak	10 000	41 793	1	długa	-	633	(146)	(633)
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	USD	2017-01-09	Tak	Brak	Brak	5 000	20 897	1	długa	-	316	(73)	(316)
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	USD	2017-01-09	Tak	Brak	Brak	41 000	171 351	1	długa	-	2 594	(599)	(2 594)
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	RON	2017-01-09	Tak	Brak	Brak	29 000	28 272	1	długa	214	-	(5)	214
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	USD	2017-01-13	Tak	Brak	Brak	28 000	117 020	1	krótka	-	466	(392)	(466)
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	USD	2017-01-09	Tak	Brak	Brak	25 000	104 483	1	długa	-	679	123	(679)
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	AUD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	6 202	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	BRL	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(1 032)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	CAD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(8 627)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	HUF	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(5 318)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	MXN	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(3 091)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	PLN	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(730)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	RUB	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	43	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	10 853	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	IRS	ZAR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(11 344)	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	12 181	-
Ryzyko stopy proc.	handl.	Kontr. term. na st. proc	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	9 359	-

Rodzaj zabezpieczonego ryzyka	Cel nabycia / wystawienia	Zakres i charakter instrumentu	Waluta	Termin ustalania cen, zapadalności, wygaśnięcia lub wykonania instrumentu	Możliwość wcześniejszego rozliczenia - okres lub dzień - jeśli istnieje	Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów lub pasywów	Dodatkowe zabezpieczenia związane z tym instrumentem, przyjęte lub złożone	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 w tys. waluty	Wartość nominalna na 31 grudnia 2016 przeliczona na złote w tys. zł.	Ilość na 31 grudnia 2016	Typ pozycji na 31 grudnia 2016 (krótka / długa)	Aktywa - wartość bilansowa w tys. zł.	Zobowiązania - wartość bilansowa w tys. zł.	Wynik zrealizowany w 2016 roku w tys. zł.	Wynik niezrealizowany w 2016 roku w tys. zł.
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	CHF	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(788)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(6 844)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	GBP	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	6 972	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	HUF	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	31	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	RON	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	51	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	TRY	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(245)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(15 361)	-
Ryzyko kursowe	handl.	FX SWAP	ZAR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(1 701)	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	AUD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(1 747)	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	3 842	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	GBP	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(5 390)	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	PLN	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(1 067)	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	TRY	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	294	-
Ryzyko kursowe	handl.	Forward	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	5 072	-
Ryzyko cenowe	handl.	Kontrakty term. na surowce	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(2 215)	-
Ryzyko cenowe	handl.	Opcja	EUR	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(5 011)	-
Ryzyko cenowe	handl.	Opcja	JPY	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(1 879)	-
Ryzyko cenowe	handl.	Opcja	USD	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	-	-	(2 867)	-
RAZEM												199 544	223 905	(16 669)	(11 673)

2.6 Informacja o obciążeniu lokat ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, że PZU realizując swoje cele biznesowe, monitoruje i zarządza portfelami w sposób bezpieczny i adekwatny do skali ponoszonego ryzyka.

Do głównych elementów strategii zarządzania ryzykiem w PZU należą:

- struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem, w której kluczową rolę odgrywają Rada Nadzorcza, Zarząd, Komitet Ryzyka, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet Ryzyka Inwestycyjnego, Komitet Inwestycyjny („Komitety”), Pion Inwestycji oraz Biuro Ryzyka;
- procesy obejmujące identyfikację, pomiar i ocenę, monitorowanie, raportowanie oraz działania zarządcze dotyczące poszczególnych ryzyk;
- ustalony przez Radę Nadzorczą, Zarząd i adekwatne Komitety system limitów i ograniczeń akceptowalnego poziomu ryzyka.

Rada Nadzorcza, Zarząd i Komitety, w oparciu o funkcjonujące w Spółce regulacje, nadzorują realizację podstawowego celu polityki zarządzania ryzykiem, jakim jest ograniczanie ryzyka poprzez jego aktywne monitorowanie i zarządzanie. Apetyt na ryzyko określa system limitów, uwzględniający wszystkie istotne czynniki związane z ryzykiem inwestycyjnym. Podstawowymi narzędziami zarządzania ryzykiem inwestycyjnym w Spółce są m.in.:

- limity VaR – Value at Risk, wartość narażona na ryzyko, miara ryzyka kwantyfikująca potencjalną stratę, która w horyzoncie jednego roku przy normalnych warunkach rynkowych nie zostanie przekroczona z prawdopodobieństwem 99,5%;
- limity bpv – basis point value, tj. zmiany wartości instrumentów finansowych i portfela w przypadku przesunięcia krzywych stóp procentowych o 1 pkt. baz. w górę;
- limity zaangażowania w akcje uwzględniające ekspozycje instrumentów pochodnych na ryzyko akcji;
- limit pozycji maksymalnej w poszczególnych walutach obcych;
- limit pozycji globalnej w poszczególnych walutach obcych;
- limity pozycji w pojedynczej walucie obcej;
- limity zaangażowania;
- limity wartości zaangażowania kredytowego netto ważonego okresem do zapadalności.

Raporty ryzyka inwestycyjnego sporządzane są na bazie dziennej w celach operacyjnych oraz okresowo (miesięcznie, kwartalnie) w celach zarządczych. Odbiorcami raportów okresowych są przede wszystkim Rada Nadzorcza, Zarząd i Komitety.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące najbardziej istotnych ryzyk rynkowych w PZU. Poniższe zestawienia uwzględniają również ryzyko pierwotne wynikające z dokonanego przeliczenia w oparciu o instrumenty bazowe (ang. „look through approach”) w odniesieniu do funduszy, w których PZU wraz z PZU Życie są jedynymi właścicielami (SFIO Universum, FIZ Aktywów Niepublicznych BIS1, FIZ Aktywów Niepublicznych BIS2, FIZ Sektora Nieruchomości, FIZ Sektora Nieruchomości 2, FIZ Dynamiczny, FIZ Aktywów Niepublicznych Witelo Fund).

2.6.1. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako możliwość poniesienia straty na skutek zmiany wartości instrumentów finansowych lub aktywów oraz zmiany wartości bieżącej prognozowanych przepływów ze zobowiązań w wyniku zmian w strukturze terminowej rynkowych stóp procentowych lub wahań zmienności rynkowych stóp procentowych wolnych od ryzyka. Poniższa tabela prezentuje instrumenty finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej	31 grudnia 2017 (mln zł)	31 grudnia 2017 (% lokat)	31 grudnia 2016 (mln zł)	31 grudnia 2016 (% lokat)
Instrumenty finansowe w portfelu instrumentów przeznaczonych do obrotu i portfelu instrumentów dostępnych do sprzedaży	9 349,8	25,8%	9 331,5	30,1%
Instrumenty finansowe w portfelu utrzymywanych do daty zapadalności	5 036,9	13,9%	5 453,1	17,6%
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane w portfelu pożyczek	462,9	1,3%	118,2	0,4%
Fundusze inwestycyjne dłużne i pieniężne	20,4	0,1%	176,0	0,6%

Dla zaprezentowanych powyżej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, spadek wartości wynikający ze wzrostu rynkowych stóp procentowych o 100 pb. wynosi 263 mln zł (265 mln zł na 31 grudnia 2016 roku). Wzrost wartości wynikający ze spadku rynkowych stóp procentowych o 100 pb. wynosi 292 mln zł (293 mln zł na 31 grudnia 2016 roku).

2.6.2. Ryzyko cen akcji

Ryzyko cen akcji definiowane jest jako możliwość poniesienia straty na skutek zmiany wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych w wyniku zmian rynkowych cen akcji lub wahań zmienności rynkowych cen akcji.

Ryzyko cen akcji	31 grudnia 2017 (mln zł)	31 grudnia 2017 (% lokat)	31 grudnia 2016 (mln zł)	31 grudnia 2016 (% lokat)
Instrumenty finansowe narażone na ryzyko cen akcji w tym:	17 065,9	47,1%	12 421,4	40,1%
- akcje nienotowane	7 612,3	21,0%	7 604,2	24,5%
- akcje notowane	9 367,5	25,9%	4 694,2	15,1%
- pozostałe lokaty	-	-	-	-
- fundusze akcyjne	86,1	0,2%	123,2	0,4%

2.6.3. Ryzyko cen nieruchomości

Ryzyko nieruchomości definiowane jest jako możliwość poniesienia straty na skutek zmian wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych w wyniku zmian rynkowych cen nieruchomości.

Ryzyko cen nieruchomości	31 grudnia 2017 (mln zł)	31 grudnia 2017 (% lokat)	31 grudnia 2016 (mln zł)	31 grudnia 2016 (% lokat)
Wartość lokat narażonych na ryzyko nieruchomości w tym:	369,7	1,0%	387,8	1,3%
- nieruchomości	369,7	1,0%	387,8	1,3%

2.6.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe definiowane jest jako ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej wynikające z wahań wiarygodności i zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, kontrahentów i wszelkich dłużników, materializujące się niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta lub wzrostem spreadu kredytowego.

Poniżej przedstawiono aktywa obciążone ryzykiem kredytowym w podziale na kategorie ratingowe na 31 grudnia 2017 roku i na 31 grudnia 2016 roku. W prezentacji przyjęto następujące założenia:

- ekspozycję na ryzyko kredytowe wynikające z transakcji warunkowych przedstawiono jako ekspozycję wobec emitenta papierów stanowiących zabezpieczenie;
- przyjęto ratingi inwestycyjne wg agencji ratingowej Fitch (w przypadku braku ratingu agencji Fitch zastosowano rating agencji Standard&Poors lub Moody's).

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym 31 grudnia 2017 roku (mln zł)	AAA	AA	A	BBB	BB	niższy niż BB lub brak ratingu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	560	-	9 301	942	658	3 390	14 851
-utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	4 953	-	-	84	5 037
-dostępne do sprzedaży	-	-	241	120	212	2 738	3 311
-wyceniane w wartości godziwej	560	-	3 980	822	446	232	6 040
-pożyczki	-	-	127	-	-	336	463
Depozyty bankowe i trans. warunk. na skarb. pap. wart.	-	-	142	825	-	1	968
Pożyczki hipoteczne	-	-	-	-	-	954	954
Pozostałe pożyczki	-	-	-	-	-	259	259
Instrumenty pochodne	-	65	88	22	-	18	193
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych netto	-	-	-	-	-	-	-
Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu reasekuracji	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa obciążone ryz. kredytowym razem	560	65	9 531	1 789	658	4 622	17 225

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym 31 grudnia 2016 roku (mln zł)	AAA	AA	A	BBB	BB	niższy niż BB lub brak ratingu	Razem
Dłużne papiery wartościowe	148	-	12 854	1 265	91	447	14 805
-utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	5 255	75	-	25	5 355
-dostępne do sprzedaży	-	-	1 073	993	71	324	2 461
-wyceniane w wartości godziwej	148	-	6 506	197	20	-	6 871
-pożyczki	-	-	20	-	-	98	118
Depozyty bankowe i trans. warunk. na skarb. pap. wart.	-	-	2 022	45	-	1	2 068
Pożyczki hipoteczne	-	-	-	-	-	951	951
Pozostałe pożyczki	-	-	17	-	50	1 929	1 996
Instrumenty pochodne	-	3	185	19	-	7	214
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych netto	-	-	-	-	-	-	-
Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu reasekuracji	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa obciążone ryz. kredytowym razem	148	3	15 078	1 329	141	3 335	20 034

Na 31 grudnia 2017 roku maksymalna potencjalna strata kredytowa dla PZU wynosiła 1 468,9 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 1 141,2 mln zł). Kwotę tę obliczono na podstawie średnich, skumulowanych współczynników prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niewypłacalności w horyzoncie 10-letnim dla danej grupy ratingowej, publikowanych przez agencję ratingową Standard&Poor's, prezentowanych w tabeli poniżej:

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym	AAA	AA	A	BBB	BB	niższy niż BB lub brak ratingu
Współczynniki dla przeliczenia na 31 grudnia 2017 roku (%)	0,72	0,77	1,41	3,76	13,33	25,43
Współczynniki dla przeliczenia na 31 grudnia 2016 roku (%)	0,72	0,79	1,48	3,89	13,45	25,37

2.6.5. Ryzyko koncentracji

Ryzyko koncentracji	31 grudnia 2017 (mln zł)	31 grudnia 2017 (% lokat)	31 grudnia 2016 (mln zł)	31 grudnia 2016 (% lokat)
Skarbowe papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa RP wraz z transakcjami warunkowymi na tych papierach	9 276,9	25,6%	13 186,0	42,6%

2.6.6. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe definiowane jest jako możliwość poniesienia straty na skutek zmian wartości aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym i instrumentów pochodnych w wyniku zmian kursów wymiany walut lub wahań zmienności kursów wymiany walut.

PZU narażony jest na ryzyko walutowe wynikające z niedopasowania walutowego rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, których wartość jest uzależniona od kursów walutowych i aktywów denominowanych w walutach obcych, w szczególności: papierów wartościowych, lokat w instytucjach finansowych, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz instrumentów pochodnych, tj. fx forward, fx swap, swap procentowo-walutowy, których instrumentami bazowymi są kursy wymiany walutowej.

Ryzyko walutowe	31 grudnia 2017 (mln zł)	31 grudnia 2016 (mln zł)
Wartość aktywów denominowanych w walutach obcych	5 326,8	4 581,5
Wartość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych denominowanych w walutach obcych na udziale własnym	743,4	651,9
Zobowiązania z tytułu pożyczek od PZU Finance AB (publ) pochodzące ze środków z wyemitowanych przez PZU Finance AB (publ) dłużnych papierów wartościowych	3 558,3	3 765,0
Niedopasowanie walutowe	1 025,1	164,6

3. Należności

Struktura geograficzna należności	31 grudnia 2017				31 grudnia 2016			
	Krajowe	Zagraniczne - kraje UE	Zagraniczne - pozostałe kraje	Razem	Krajowe	Zagraniczne - kraje UE	Zagraniczne - pozostałe kraje	Razem
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 791 798	15 088	15 116	1 822 002	1 728 960	14 198	8 984	1 752 142
1. Należności od ubezpieczających	1 651 176	13 402	15 115	1 679 693	1 522 295	12 291	8 984	1 543 570
2. Należności od pośredników	119 805	5	-	119 810	188 307	53	-	188 360
3. Inne należności	20 817	1 681	1	22 499	18 358	1 854	-	20 212
II. Należności z tytułu reasekuracji	129 507	15 551	7 908	152 966	84 923	37 630	7 584	130 137
III. Inne należności	164 483	113 901	61 889	340 273	220 607	122 009	27 543	370 159
1. Należności od budżetu	29 518	-	-	29 518	11 486	-	-	11 486
2. Pozostałe należności	134 965	113 901	61 889	310 755	209 121	122 009	27 543	358 673
Razem należności	2 085 788	144 540	84 913	2 315 241	2 034 490	173 837	44 111	2 252 438

3.1 Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) należności od ubezpieczających, w tym:	1 679 693	1 543 570
- od jednostek podporządkowanych	11 289	3 310
- krajowe	11 289	3 310
- zagraniczne	-	-
- od pozostałych jednostek	1 668 404	1 540 260
- krajowe	1 639 887	1 518 985
- zagraniczne	28 517	21 275
b) należności od pośredników ubezpieczeniowych, w tym:	119 810	188 360
- od jednostek podporządkowanych	8	8
- krajowe	8	8
- zagraniczne	-	-
- od pozostałych jednostek	119 802	188 352
- krajowe	119 797	188 299
- zagraniczne	5	53
c) inne należności, w tym:	22 499	20 212
- od jednostek podporządkowanych	-	-
- krajowe	-	-
- zagraniczne	-	-
- od pozostałych jednostek	22 499	20 212
- krajowe	20 817	18 358
- zagraniczne	1 682	1 854
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich (netto), razem	1 822 002	1 752 142
d) odpisy aktualizujące	544 759	524 532
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich (brutto), razem	2 366 761	2 276 674

Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy ¹⁾	1 229 581	1 107 984
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	549 799	564 060
c) powyżej 1 roku do 5 lat	42 603	80 055
d) powyżej 5 lat	19	43
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	1 822 002	1 752 142

¹⁾ Na 31 grudnia 2017 roku wartość przeterminowanych należności netto z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich wynosiła: 430 793 tys. zł (31 grudnia 2016: 280 075 tys. zł).

Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich netto	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) od jednostek zależnych	11 297	3 318
b) od jednostek współzależnych	-	-
c) od jednostek stowarzyszonych	-	-
d) od znaczącego inwestora	-	-
e) od wspólnika jednostki współzależnej	-	-
f) od jednostki dominującej	-	-
g) pozostałe	1 810 705	1 748 824
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	1 822 002	1 752 142

Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	1 808 451	1 749 490
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	13 551	2 652
b1. tys. EUR	2 698	599
tys. PLN	11 255	2 652
b2. tys. USD	658	-
tys. PLN	2 290	-
b3. pozostałe	6	-
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	1 822 002	1 752 142

Saldo rozrachunków z tytułu koasekuracji	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Saldo rozrachunków z tytułu koasekuracji	69 991	85 516

3.2 Należności z tytułu reasekuracji

Należności z tytułu reasekuracji	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) należności bieżące w reasekuracji czynnej, w tym:	109 349	67 783
- od cedentów z rynku krajowego	104 265	66 265
- od cedentów zagranicznych	5 084	1 518
b) należności bieżące w reasekuracji biernej, w tym:	28 538	29 983
- od reasekuratorów krajowych	10 567	7 231
- od reasekuratorów zagranicznych	17 971	22 752
c) należności bieżące od retrocesjonariuszy, w tym:	15 079	32 371
- krajowych	14 675	11 427
- zagranicznych	404	20 944
d) należności z tytułu prowizji reasekuracyjnej rozliczanej w czasie	-	-
e) należności z tytułu udziału reasekuratorów w szkodach wypłaconych	-	-
Należności z tytułu reasekuracji (netto), razem	152 966	130 137
f) odpisy aktualizujące	6 994	7 968
Należności z tytułu reasekuracji (brutto), razem	159 960	138 105

Należności z tytułu reasekuracji	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) od jednostek zależnych	104 137	62 733
b) od jednostek współzależnych	-	-
c) od jednostek stowarzyszonych	-	-
d) od znaczącego inwestora	-	-
e) od współlnika jednostki współzależnej	-	-
f) od jednostki dominującej	-	-
g) pozostałe	48 829	67 404
Należności z tytułu reasekuracji, razem	152 966	130 137

Należności z tytułu reasekuracji	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) należności bieżące w reasekuracji czynnej, w tym:	109 349	67 783
- od cedentów będących jednostkami zależnymi	104 137	62 733
- od cedentów będących jednostkami współzależnymi	-	-
- od cedentów będących jednostkami stowarzyszonymi	-	-
- od cedenta będącego znaczącym inwestorem	-	-
- od cedenta będącego współlnikiem jednostki współzależnej	-	-
- od cedenta będącego jednostką dominującą	-	-
b) należności bieżące w reasekuracji biernej, w tym:	28 538	29 983
- od reasekuratorów będących jednostkami zależnymi	-	-
- od cedentów będących jednostkami współzależnymi	-	-
- od reasekuratorów będących jednostkami stowarzyszonymi	-	-
- od reasekuratora będącego znaczącym inwestorem	-	-
- od reasekuratora będącego współlnikiem jednostki współzależnej	-	-
- od reasekuratora będącego jednostką dominującą	-	-
c) należności bieżące od retrocesjonariuszy, w tym:	15 079	32 371
- od będących jednostkami zależnymi	-	-
- od cedentów będących jednostkami współzależnymi	-	-
- od będących jednostkami stowarzyszonymi	-	-
- od będącego znaczącym inwestorem	-	-
- od będącego współlnikiem jednostki współzależnej	-	-
- od będącego jednostką dominującą	-	-
d) pozostałe	-	-
Należności z tytułu reasekuracji, razem	152 966	130 137

Należności z tytułu reasekuracji (netto) - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy	86 229	85 932
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	63 603	43 470
c) powyżej 1 roku do 5 lat	3 134	735
d) powyżej 5 lat	-	-
Należności z tytułu reasekuracji (netto), razem	152 966	130 137

Należności z tytułu reasekuracji (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	144 245	100 707
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	8 721	29 430
b1. tys. EUR	253	95
tys. PLN	1 054	422
b2. tys. USD	1 098	6 768
tys. PLN	3 821	28 286
b3. tys. UAH	25 825	2 043
tys. PLN	3 192	315
b4. pozostałe waluty	654	407
Należności z tytułu reasekuracji, razem	152 966	130 137

3.3 Inne należności

Inne należności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) należności od budżetu	29 518	11 486
b) rozrachunki z tytułu gwarancji i akredytyw	-	-
c) pozostałe należności, w tym:	310 755	358 673
należności z tytułu nierozliczonych transakcji lokacyjnych i depozytów zabezpieczających	166 008	141 060
rozliczenia z tytułu ZFŚS	52 268	58 704
należności z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	36 081	43 663
rozliczenia przewencyjne	18 563	15 040
należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	12 735	10 973
należności z tytułu rozliczeń w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej	10 893	63 436
zajęcia komornicze	5 917	8 851
zatrzymane kaucje gwarancyjne	2 686	2 722
należności z tytułu niedoborów i szkód	2 120	293
przedpłaty dla dostawców	1 372	1 313
Inne należności (netto), razem	340 273	370 159
d) odpisy aktualizujące	10 989	10 077
Inne należności (brutto), razem	351 262	380 236

Inne należności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) od jednostek zależnych	18 910	74 683
b) od jednostek współzależnych	-	-
c) od jednostek stowarzyszonych	-	-
d) od znaczącego inwestora	-	-
e) od wspólnika jednostki współzależnej	-	-
f) od jednostki dominującej	-	-
g) pozostałe	321 363	295 476
Inne należności, razem	340 273	370 159

Inne należności - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy	283 518	264 461
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 193	18 037
c) powyżej 1 roku do 5 lat	22 538	56 106
d) powyżej 5 lat	33 024	31 555
Inne należności, razem	340 273	370 159

Inne należności (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	176 960	229 966
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	163 313	140 193
b1. tys. EUR	24 177	25 452
tys. PLN	100 841	112 598
b2. tys. USD	16 998	6 297
tys. PLN	59 176	26 315
B3. tys. HUF	214 588	-
tys. PLN	2 886	-
B4. tys. GBP	87	249
tys. PLN	410	1 280
b5. pozostałe waluty	-	-
Inne należności, razem	340 273	370 159

3.4 Pozostałe informacje dotyczące należności

3.4.1. Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności wg rodzaju należności

Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności wg rodzaju należności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) stan na początek okresu (wg rodzaju należności)	542 577	549 464
odpisy na należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	524 532	533 079
odpisy na należności z tytułu reasekuracji	7 968	6 226
odpisy na inne należności	10 077	10 159
b) zwiększenia (z tytułu)	113 900	42 833
odpisy na należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	111 664	38 423
odpisy na należności z tytułu reasekuracji	1 309	4 410
odpisy na inne należności	927	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	93 735	49 720
- wykorzystanie odpisów	13 608	182
odpisy na należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	13 608	116
odpisy na należności z tytułu reasekuracji	-	-
odpisy na inne należności	-	66
- rozwiązanie odpisów z tytułu spłaty i innych tytułów	80 127	49 538
odpisy na należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	77 829	46 854
odpisy na należności z tytułu reasekuracji	2 283	2 668
odpisy na inne należności	15	16
d) stan na koniec okresu (wg rodzaju należności)	562 742	542 577
odpisy na należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	544 759	524 532
odpisy na należności z tytułu reasekuracji	6 994	7 968
odpisy na inne należności	10 989	10 077

3.4.2. Informacje o należnościach przeterminowanych (wg tytułów)

Należności przeterminowane (wg tytułów)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy	286 646	175 784
- należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	269 764	165 348
- należności z tytułu reasekuracji	14 447	8 688
- inne należności	2 435	1 748
b) powyżej 3 miesięcy	201 217	137 459
- należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	161 029	114 727
- należności z tytułu reasekuracji	9 141	13 077
- inne należności	31 047	9 655
Należności przeterminowane razem (wg tytułów), w tym:	487 863	313 243
a) do 3 miesięcy	286 646	175 784
b) powyżej 3 miesięcy	201 217	137 459

Na 31 grudnia 2017 roku wartość należności przeterminowanych powyżej 1 roku wynosiła: 56 987 tys. zł (31 grudnia 2016: 44 728 tys. zł).

4. Inne składniki aktywów

4.1 Rzeczowe składniki aktywów

Rzeczowe składniki aktywów	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) urządzenia techniczne i maszyny	50 422	43 290
b) środki transportu	40 361	48 726
c) inne środki trwałe	16 630	20 830
d) środki trwałe w budowie	10 119	11 375
e) zaliczki na środki trwałe w budowie	-	-
f) zapasy	-	155
g) odzyski po szkodach	406	254
Rzeczowe składniki aktywów, razem	117 938	124 630

Rzeczowe składniki aktywów – struktura własnościowa	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) własne	117 938	124 630
b) obce	-	-
Rzeczowe składniki aktywów, razem	117 938	124 630

Środki trwałe (bilansowe) - struktura własnościowa	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) własne	117 938	124 630
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	-	-
Środki trwałe bilansowe, razem	117 938	124 630

Środki trwałe (wykazywane pozabilansowo)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:	116 361	117 710
dzierżawa	116 361	117 710
Środki trwałe wykazywane pozabilansowo, razem	116 361	117 710

W 2017 roku i w 2016 roku PZU nie poniósł kosztów wytworzenia środków trwałych w budowie i środków trwałych na własne potrzeby.

Zmiana stanu środków trwałych (wg grup rodzajowych) za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Zapasy	Odzyski po szkodach	Rzeczowe składniki aktywów razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	225 023	83 760	64 836	11 375	-	155	254	385 403
b) zwiększenia (z tytułu)	25 151	4 492	1 929	20 791	-	-	1 989	54 352
- inwestycje	-	-	-	-	-	-	-	-
- z zakupów bezpośrednich	6 330	-	1 118	20 791	-	-	-	28 239
- przeniesienia	18 402	2 856	789	-	-	-	-	22 047
- pozostałe (w tym oszacowania)	419	1 636	22	-	-	-	1 989	4 066
c) zmniejszenia (z tytułu)	38 031	8 403	2 018	22 047	-	155	1 837	72 491
- likwidacja	36 367	92	1 166	-	-	-	-	37 625
- sprzedaż	855	8 311	727	-	-	-	1 837	11 730
- przeniesienia	-	-	-	22 047	-	-	-	22 047
- pozostałe	809	-	125	-	-	155	-	1 089
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	212 143	79 849	64 747	10 119	-	-	406	367 264
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	181 733	35 034	44 006	-	-	-	-	260 773
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(20 012)	4 454	4 111	-	-	-	-	(11 447)
- odpisy amortyzacyjne bieżącego roku	17 451	9 033	5 985	-	-	-	-	32 469
- umorzenie środków trwałych zlikwidowanych	(36 298)	(37)	(1 067)	-	-	-	-	(37 402)
- umorzenie środków trwałych sprzedanych	(810)	(5 677)	(727)	-	-	-	-	(7 214)
- pozostałe	(355)	1 135	(80)	-	-	-	-	700
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	161 721	39 488	48 117	-	-	-	-	249 326
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
- zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	50 422	40 361	16 630	10 119	-	-	406	117 938

Zmiana stanu środków trwałych (wg grup rodzajowych) za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Zapasy	Odzyski po szkodach	Rzeczowe składniki aktywów razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	247 175	87 568	62 244	12 182	-	114	214	409 497
b) zwiększenia (z tytułu)	18 105	5 674	6 824	23 327	-	41	1 362	55 333
- inwestycje	-	-	-	-	-	-	-	-
- z zakupów bezpośrednich	1 375	-	4 267	19 535	-	-	-	25 177
- przeniesienia	15 979	5 481	2 541	-	-	-	-	24 001
- pozostałe (w tym oszacowania)	751	193	16	3 792	-	41	1 362	6 155
c) zmniejszenia (z tytułu)	40 257	9 482	4 232	24 134	-	-	1 322	79 427
- likwidacja	36 815	46	2 618	26	-	-	-	39 505
- sprzedaż	3 310	9 390	1 528	-	-	-	1 322	15 550
- przeniesienia	-	-	-	24 001	-	-	-	24 001
- pozostałe	132	46	86	107	-	-	-	371
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	225 023	83 760	64 836	11 375	-	155	254	385 403
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	205 887	31 027	41 675	-	-	-	-	278 589
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(24 154)	4 007	2 331	-	-	-	-	(17 816)
- odpisy amortyzacyjne bieżącego roku	15 063	10 546	6 243	-	-	-	-	31 852
- umorzenie środków trwałych zlikwidowanych	(36 604)	(9)	(2 355)	-	-	-	-	(38 968)
- umorzenie środków trwałych sprzedanych	(3 299)	(6 623)	(1 528)	-	-	-	-	(11 450)
- pozostałe	686	93	(29)	-	-	-	-	750
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	181 733	35 034	44 006	-	-	-	-	260 773
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
- zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	43 290	48 726	20 830	11 375	-	155	254	124 630

4.2 Środki pieniężne

Środki pieniężne	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	982 152	1 148 031
b) inne środki pieniężne	-	-
Środki pieniężne, razem	982 152	1 148 031

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania opisano w punkcie 28.1 Dodatkowych informacji i objaśnień.

Wysokie saldo środków pieniężnych na 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku było uwarunkowane strategią handlowej płynności portfela denominowanego w euro, dla którego podjęto decyzję o pozostawieniu środków pieniężnych na bieżącym rachunku bankowym, z uwagi na nieopłacalność dokonywania depozytów o ujemnym oprocentowaniu.

Środki pieniężne - struktura walutowa	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	70 358	52 679
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	911 794	1 095 352
b1. tys. EUR	208 016	232 230
tys. PLN	867 615	1 027 385
b2. tys. USD	11 696	6 263
tys. PLN	40 717	26 173
b3. tys. HUF	206 781	200 717
tys. PLN	2 781	2 855
b4. tys. GBP	1	1 372
tys. PLN	7	7 060
b5. tys. CZK	-	192 999
tys. PLN	-	31 594
b6. pozostałe	674	285
Środki pieniężne, razem	982 152	1 148 031

5. Rozliczenia międzyokresowe

5.1 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	474 314	459 105
a) odniesionych na wynik finansowy ¹⁾	473 638	456 912
b) odniesionych na kapitał własny ²⁾	676	2 193
c) odniesionych na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	-	-
2. Zwiększenia	16 646	28 162
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	15 906	28 162
- powstania różnic przejściowych, w tym:	15 906	28 162
rozliczenia międzyokresowe kosztów	5 323	18 301
instrumenty finansowe	-	-
odpis na nieruchomości	-	9 721
pozostałe rezerwy	10 583	140
- zmiany stawek podatkowych	-	-
- nieujętej różnicy przejściowej poprzedniego okresu	-	-
b) odniesione na wynik finansowy okresu w związku ze stratą podatkową (z tytułu)	-	-
c) odniesione na kapitał własny w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	740	-
- powstania różnic przejściowych, w tym:	740	-
instrumenty finansowe	740	-
- zmiany stawek podatkowych	-	-
- nieujętej różnicy przejściowej poprzedniego okresu	-	-
d) odniesione na kapitał własny w związku ze stratą podatkową (z tytułu)	-	-
e) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	-	-
3. Zmniejszenia	31 064	12 953

a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	31 064	11 436
- odwrócenia się różnic przejściowych, w tym:	31 064	11 436
należności ubezpieczeniowe	3 683	1 076
instrumenty finansowe	18 967	6 005
pozostałe rezerwy	503	1 581
rozliczenia międzyokresowe kosztów	6 835	1 938
pozostałe różnice przejściowe	1 076	836
- zmiany stawek podatkowych	-	-
- odpisania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
b) odniesione na wynik finansowy okresu w związku ze stratą podatkową (z tytułu)	-	-
c) odniesione na kapitał własny w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	-	1 517
- odwrócenia się różnic przejściowych, w tym:	-	1 517
instrumenty finansowe	-	1 517
- zmiany stawek podatkowych	-	-
- odpisania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
d) odniesione na kapitał własny w związku ze stratą podatkową (z tytułu)	-	-
e) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	-	-
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	459 896	474 314
a) odniesionych na wynik finansowy³⁾	458 480	473 638
b) odniesionych na kapitał własny²⁾	1 416	676
c) odniesionych na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	-	-

¹⁾ Dotyczy skumulowanych zmian aktywów z tytułu podatku odroczonego odniesionych na wynik finansowy roku 2016 i lat wcześniejszych.

²⁾ Dotyczy kapitału z aktualizacji wyceny.

³⁾ Dotyczy skumulowanego wpływu zmian aktywów z tytułu podatku odroczonego odniesionych na wynik finansowy roku 2017 i lat wcześniejszych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są po skompensowaniu właściwych kwot wynikających z ujemnych i dodatnich różnic przejściowych.

Dodatkowe informacje dotyczące ujemnych różnic przejściowych	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) ujemne różnice przejściowe na początek okresu, w tym:	2 496 389	2 416 339
instrumenty finansowe	910 779	950 371
rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 028 298	942 171
należności ubezpieczeniowe	380 424	386 089
pozostałe różnice przejściowe	8 696	13 094
odpisy na nieruchomości	123 615	72 452
pozostałe rezerwy	44 577	52 162
b) ujemne różnice przejściowe na koniec okresu, w tym:	2 420 507	2 496 389
instrumenty finansowe	814 846	910 779
rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 020 338	1 028 298
należności ubezpieczeniowe	393 270	380 424
pozostałe różnice przejściowe	8 282	8 696
odpisy na nieruchomości	121 682	123 615
pozostałe rezerwy	62 089	44 577
ujemne różnice przejściowe wygasające w ciągu 1 roku	1 822 592	1 942 218
ujemne różnice przejściowe wygasające w okresie dłuższym niż 1 rok	597 915	554 171

5.2 Inne rozliczenia międzyokresowe czynne

Inne rozliczenia międzyokresowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rozliczenia międzyokresowe z tytułu reasekuracji ¹⁾	669 209	755 392
b) odroczone koszty informatyczne	26 954	14 614
c) odroczone koszty związane z nieruchomościami	1 362	2 687
d) inne	68 246	58 096
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	765 771	830 789

¹⁾ W pozycji rozliczenia międzyokresowe z tytułu reasekuracji wykazano głównie składkę zarachowaną brutto z tytułu reasekuracji czynnej w wysokości 597 059 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 658 908 tys. zł).

6. Zmiany odpisów aktualizujących

Zmiany stanu odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku.

Wyszczególnienie	Odpisy wg stanu na 1 stycznia 2017 roku w tym:		Utworzenia, w tym:		Rozwiązania, w tym:		Wykorzystania, w tym:		Odpisy wg stanu na 31 grudnia 2017 roku, w tym:	
	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny
I. Wartości niematerialne i prawne	1 723	-	-	-	-	-	-	-	1 723	-
II. Lokaty	147 356	3 051	1 813	-	(1 228)	-	(2 616)	-	145 325	3 051
1. Nieruchomości	125 615	3 051	247	-	(1 228)	-	(1 697)	-	122 937	3 051
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	7 821	-	-	-	-	-	-	-	7 821	-
3. Inne lokaty finansowe	13 920	-	1 566	-	-	-	(919)	-	14 567	-
a) udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	12 500	-	-	-	-	-	-	-	12 500	-
b) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	1 420	-	1 566	-	-	-	(919)	-	2 067	-
c) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
e) pożyczki zabezpieczone hipotecznie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
f) pozostałe pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
g) lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
h) pozostałe lokaty (wg rodzaju)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV. Należności	542 577	-	113 900	-	(80 127)	-	(13 608)	-	562 742	-
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	524 532	-	111 664	-	(77 829)	-	(13 608)	-	544 759	-
2. Należności z tytułu reasekuracji	7 968	-	1 309	-	(2 283)	-	-	-	6 994	-
3. Inne należności	10 077	-	927	-	(15)	-	-	-	10 989	-
3.1. Należności od budżetu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Pozostałe należności	10 077	-	927	-	(15)	-	-	-	10 989	-
V. Inne składniki aktywów, w tym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Rzeczowe składniki aktywów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	270	-	797	-	-	-	-	-	1 067	-
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	270	-	797	-	-	-	-	-	1 067	-

Zmiany stanu odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku.

Wyszczególnienie	Odpisy wg stanu na 1 stycznia 2016 roku w tym:		Utworzenia, w tym:		Rozwiązania, w tym:		Wykorzystania, w tym:		Odpisy wg stanu na 31 grudnia 2016 roku, w tym:	
	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny	odniesione na wynik finansowy	odniesione na kapitał własny
I. Wartości niematerialne i prawne	1 723	-	-	-	-	-	-	-	1 723	-
II. Lokaty	116 766	3 063	56 068	-	(2 760)	(12)	(22 718)	-	147 356	3 051
1. Nieruchomości	75 607	3 063	54 658	-	(2 760)	(12)	(1 890)	-	125 615	3 051
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	7 821	-	-	-	-	-	-	-	7 821	-
3. Inne lokaty finansowe	33 338	-	1 410	-	-	-	(20 828)	-	13 920	-
a) udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	12 524	-	-	-	-	-	(24)	-	12 500	-
b) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	20 814	-	1 410	-	-	-	(20 804)	-	1 420	-
c) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
e) pożyczki zabezpieczone hipotecznie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
f) pozostałe pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
g) lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
h) pozostałe lokaty (wg rodzaju)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV. Należności	549 464	-	42 833	-	(49 538)	-	(182)	-	542 577	-
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	533 079	-	38 423	-	(46 854)	-	(116)	-	524 532	-
2. Należności z tytułu reasekuracji	6 226	-	4 410	-	(2 668)	-	-	-	7 968	-
3. Inne należności	10 159	-	-	-	(16)	-	(66)	-	10 077	-
3.1.Należności od budżetu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2.Pozostałe należności	10 159	-	-	-	(16)	-	(66)	-	10 077	-
V. Inne składniki aktywów, w tym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Rzeczowe składniki aktywów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	70	-	200	-	-	-	-	-	270	-
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	70	-	200	-	-	-	-	-	270	-

6.1 Wartość bilansowa odsetek naliczonych od aktywów objętych odpisami z tytułu trwałej utraty wartości

Na 31 grudnia 2017 roku i na 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły odsetki naliczone od aktywów objętych odpisami z tytułu trwałej utraty wartości.

7. Kapitały własne

7.1 Kapitał zakładowy

Struktura kapitału zakładowego na 31 grudnia 2017 roku

Seria/emisja	Wartość nom. jednej akcji	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenie praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od dnia)
A	0,1 zł	na okaziciela	brak	brak	604 463 200	60 446 320	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	0,1 zł	na okaziciela	brak	brak	259 059 800	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Razem					863 523 000	86 352 300			

Struktura kapitału zakładowego na 31 grudnia 2016 roku

Seria/emisja	Wartość nom. jednej akcji	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenie praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od dnia)
A	0,1 zł	na okaziciela	brak	brak	604 463 200	60 446 320	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	0,1 zł	na okaziciela	brak	brak	259 059 800	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Razem					863 523 000	86 352 300			

Struktura akcjonariatu na 31 grudnia 2017 roku

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1.	Skarb Państwa ¹⁾	295 217 300	34,1875%
2.	Pozostali akcjonariusze	568 305 700	65,8125%
	Razem	863 523 000	100,0000%

¹⁾ Na podstawie raportu bieżącego nr 11/2018 dotyczącego wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PZU rozpoczętym 27 lutego, a zakończonym 9 marca 2018 roku.

Struktura akcjonariatu na 31 grudnia 2016 roku

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1.	Skarb Państwa ¹⁾	295 217 300	34,1875%
2.	Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK ¹⁾	44 260 000	5,1255%
3.	Pozostali akcjonariusze	524 045 700	60,6870%
	Razem	863 523 000	100,0000%

¹⁾ Na podstawie raportu bieżącego nr 17/2017 dotyczącego wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PZU rozpoczętym 18 stycznia, a zakończonym 8 lutego 2017 roku.

7.2 Dywidendy

7.2.1. Dywidenda z zysku za rok 2016

29 maja 2017 roku Zarząd PZU postanowił wystąpić do ZWZ PZU z wnioskiem w sprawie podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku w kwocie 1 592 951 tys. zł w następujący sposób:

- 1 208 932 tys. zł, tj. 1,40 zł na akcję przeznaczyć na wypłatę dywidendy;
- 369 019 tys. zł przeznaczyć na kapitał zapasowy;
- 15 000 tys. zł przeznaczyć na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

29 czerwca 2017 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku zgodną z wnioskiem Zarządu PZU.

Dzień dywidendy został ustalony na 29 września 2017 roku, a dywidendę wypłacono 19 października 2017 roku.

7.2.2. Propozycja podziału zysku za 2017 rok

Do dnia podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego Zarząd PZU nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok 2017.

7.3 Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	538 139	538 139
b) utworzony ustawowo	28 784	28 784
c) utworzony zgodnie ze statutem lub umową, ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	4 685 140	4 316 121
d) z dopłat akcjonariuszy	-	-
e) inny	6 386	6 138
Kapitał zapasowy, razem	5 258 449	4 889 182

7.4 Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) z tytułu aktualizacji wyceny środków trwałych	9 917	10 165
b) z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(242 412)	(220 171)
c) różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych	-	-
d) inny (wg rodzaju):	6 056 790	5 778 667
- z tytułu aktualizacji lokat finansowych wycenianych metodą praw własności	4 779 404	4 618 000
- z tytułu aktualizacji lokat finansowych zakwalifikowanych do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 277 386	1 160 667
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	5 824 295	5 568 661

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych (brutto)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
1. Bilans otwarcia	5 778 667	5 948 680
2. Zwiększenia, z tytułu:	778 240	732 990
a) skutków przeszacowania aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w tym:	778 240	732 990
- zyski z okresowej wyceny	776 309	719 126
- kwoty odpisane na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych (tj. np. sprzedaż)	365	12 454
- kwoty przeszacowania odpisane do rachunku zysków i strat w przypadku stwierdzenia trwałej utraty wartości	1 566	1 410
- zyski z wyceny ustalone na dzień przekwalifikowania aktywów do kategorii dostępnych do sprzedaży (z kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności)	-	-
- kwoty rozliczone w przypadku przekwalifikowania aktywów do kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności (ponowne przekwalifikowanie do HTM, po upływie okresu, o którym mowa w Par. 8 ust. 4 rozporządzenia o instrumentach finansowych)	-	-
b) wynikające ze stosowania rachunkowości zabezpieczeń:	-	-
- kwoty rozliczone w przypadku zabezpieczania wartości godziwej oprocentowanego instrumentu finansowego	-	-
- okresowej wyceny pozycji zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających w związku z zabezpieczaniem zmian w przepływach pieniężnych	-	-
- okresowej wyceny pozycji zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających w związku z zabezpieczaniem udziałów w aktywach netto jednostek zagranicznych	-	-
c) inne	-	-
d) ustalenia, przeszacowania i odpisania na wynik finansowy rezerwy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
3. Zmniejszenia, z tytułu:	500 117	903 003
a) skutków przeszacowania aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w tym:	500 117	903 003
- straty z okresowej wyceny	451 501	159 161
- kwoty odpisane na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych (tj. np. sprzedaż)	48 616	743 842
- straty z wyceny ustalone na dzień przekwalifikowania aktywów do kategorii dostępnych do sprzedaży (z kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności)	-	-
- kwoty rozliczone w przypadku przekwalifikowania aktywów do kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności (ponowne przekwalifikowanie do HTM, po upływie okresu, o którym mowa w Par. 8 ust. 4 rozporządzenia o instrumentach finansowych)	-	-
b) wynikające ze stosowania rachunkowości zabezpieczeń:	-	-
- kwoty rozliczone w przypadku zabezpieczania wartości godziwej oprocentowanego instrumentu finansowego	-	-
- okresowej wyceny pozycji zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających w związku z zabezpieczaniem zmian w przepływach pieniężnych	-	-
- okresowej wyceny pozycji zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających w związku z zabezpieczaniem udziałów w aktywach netto jednostek zagranicznych	-	-
c) inne	-	-
d) ustalenia, przeszacowania i odpisania na wynik finansowy rezerwy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
4. Bilans zamknięcia	6 056 790	5 778 667

8. Zobowiązania podporządkowane

30 czerwca 2017 roku PZU wyemitował obligacje podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 2 250 000 tys. zł. Datą wykupu obligacji jest 29 lipca 2027 roku z możliwością wcześniejszego wykupu do 29 lipca 2022 roku.

Wyemitowane obligacje mają następujące parametry:

Parametr	Wartość
Łączna wartość nominalna obligacji	2 250 000 tys. zł
Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji	100 000 zł
Data wykupu obligacji	29 lipca 2027 roku
Oprocentowanie	WIBOR 6M + 1,80% marży
Dni płatności odsetek	29 stycznia i 29 lipca każdego roku, począwszy od 29 stycznia 2018 roku, a skończywszy na 29 lipca 2027 roku
Możliwość wcześniejszego wykupu obligacji	29 lipca 2022 roku
Zabezpieczenie	Brak

Obligacje nie mają formy dokumentu, są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA i notowane w alternatywnych systemach obrotu prowadzonych przez BondSpot SA oraz GPW. Wartość bilansowa obligacji podporządkowanych na 31 grudnia 2017 roku wyniosła 2 284 674 tys. zł natomiast ich wartość godziwa 2 334 948 tys. zł.

9. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rezerwa składek:	6 653 282	5 924 475
- rezerwy brutto	7 072 811	6 278 199
- udział reasekuratorów	419 529	353 724
b) rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego:	-	-
- rezerwy brutto	-	-
- udział reasekuratorów	-	-
c) rezerwa ubezpieczeń na życie:	-	-
- rezerwy brutto	-	-
- udział reasekuratorów	-	-
d) rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia:	12 702 006	12 229 282
- rezerwy brutto	13 435 693	12 797 078
- udział reasekuratorów	733 687	567 796
e) rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych:	3 069	2 010
- rezerwy brutto	8 816	2 010
- udział reasekuratorów	5 747	-
f) rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	717 981	663 322
g) rezerwy na zwrot składek dla członków	-	-
h) pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	-	-
- rezerwy brutto	-	-
- udział reasekuratorów	-	-
i) rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-
- rezerwy brutto	-	-
- udział reasekuratorów	-	-
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	20 076 338	18 819 089

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – brutto (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rezerwa składek:	7 072 811	6 278 199
- w walucie polskiej	7 072 811	6 278 199
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
b) rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – brutto (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
c) rezerwa ubezpieczeń na życie:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
d) rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia:	13 435 693	12 797 078
- w walucie polskiej	12 564 587	11 961 699
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	871 106	835 379
d1. tys. EUR	208 848	188 829
tys. PLN	871 085	835 379
d2. tys. USD	6	-
tys. PLN	21	-
e) rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych:	8 816	2 010
- w walucie polskiej	8 816	2 010
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
f) rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka):	717 981	663 322
- w walucie polskiej	717 981	663 322
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
g) rezerwy na zwrot składek dla członków:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
h) pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
i) rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	21 235 301	19 740 609

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) udział reasekuratorów w rezerwie składek:	419 529	353 724
- w walucie polskiej	419 529	353 724
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
b) udział reasekuratorów w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
c) udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
d) udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia:	733 687	567 796
- w walucie polskiej	605 951	384 341
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	127 736	183 455
d1. tys. EUR	22 437	6 688
tys. PLN	93 581	29 588
d2. tys. USD	5 806	36 730
tys. PLN	20 213	153 506
d3. tys. UAH	38 762	-
tys. PLN	4 791	-
d4. pozostałe	9 151	361
e) udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych:	5 747	-
- w walucie polskiej	5 747	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
f) udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych określonych w statucie:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-

g) udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający:	-	-
- w walucie polskiej	-	-
- w walucie obcej (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, razem	1 158 963	921 520

9.1 Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego

Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rezerwa składek:	6 653 282	5 924 475
- rezerwy brutto	7 072 811	6 278 199
- udział reasekuratorów	419 529	353 724
b) rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego:	-	-
- rezerwy brutto	-	-
- udział reasekuratorów	-	-
Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego, razem	6 653 282	5 924 475

9.2 Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

9.2.1. Wartość rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto

Wartość rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	Stan rezerw na 31 grudnia 2017 roku	Wartość rezerw z tytułu szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	113 768	69 833
OC komunikacyjne (gr. 10)	10 054 181	1 804 610
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	593 046	459 858
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	53 216	20 926
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	737 974	432 901
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	1 694 690	294 649
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	18 330	4 940
Świadczenie pomocy (gr. 18)	54 740	34 619
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	5 512	3 319
Pozostałe (gr. 16)	110 236	10 036
Razem rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	13 435 693	3 135 691

Wartość rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	Stan rezerw na 31 grudnia 2016 roku	Wartość rezerw z tytułu szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	107 575	71 963
OC komunikacyjne (gr. 10)	9 645 185	1 582 828
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	513 122	406 572
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	55 579	20 768
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	511 665	233 000
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	1 672 617	275 762
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	24 245	3 072
Świadczenie pomocy (gr. 18)	51 360	36 286
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	2 934	1 361
Pozostałe (gr. 16)	212 796	51 098
Razem rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	12 797 078	2 682 710

9.2.2. Udział reasekuratorów w rezerwach na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Udział reasekuratorów w rezerwach na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	Stan rezerw na 31 grudnia 2017 roku	Wartość rezerw z tytułu szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	6	6
OC komunikacyjne (gr. 10)	296 820	1 912
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	81	-
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	2 094	642
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	270 290	173 213
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	72 672	4 680
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	8 323	2 310
Świadczenie pomocy (gr. 18)	-	-
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-
Pozostałe (gr. 16)	83 401	3 184
Razem udział reasekuratorów	733 687	185 947

Udział reasekuratorów w rezerwach na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	Stan rezerw na 31 grudnia 2016 roku	Wartość rezerw z tytułu szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	2	-
OC komunikacyjne (gr. 10)	248 023	2 414
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	717	470
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	2 243	383
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	79 006	25 006
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	63 682	2 836
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	9 376	1 148
Świadczenie pomocy (gr. 18)	-	-
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-
Pozostałe (gr. 16)	164 747	24 302
Razem udział reasekuratorów	567 796	56 559

9.3 Wartość rezerw na skapitalizowaną wartość świadczeń rentowych

9.3.1. Wartość rezerw na skapitalizowaną wartość świadczeń rentowych przed uwzględnieniem dyskont i odpisów brutto

Wartość rezerw na skapitalizowaną wartość świadczeń rentowych przed uwzględnieniem dyskont i odpisów brutto	Stan rezerw na 31 grudnia 2017 roku	Udział reasekuratorów
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	-	-
OC komunikacyjne (gr. 10)	9 048 941	295 613
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	-	-
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	-	-
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	-	-
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	657 818	5 327
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	-	-
Świadczenie pomocy (gr. 18)	-	-
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-
Pozostałe (gr. 16)	-	-
Razem wartość rezerw brutto	9 706 759	300 940

Wartość rezerw na skapitalizowaną wartość świadczeń rentowych przed uwzględnieniem dyskont i odpisów brutto	Stan rezerw na 31 grudnia 2016 roku	Udział reasekuratorów
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	-	-
OC komunikacyjne (gr. 10)	8 904 953	302 283
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	-	-
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	-	-
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	-	-
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	669 729	5 397
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	-	-
Świadczenie pomocy (gr. 18)	-	-
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-
Pozostałe (gr. 16)	-	-
Razem wartość rezerw brutto	9 574 682	307 680

10. Oszacowane regresy, odzyski i dotacje

10.1 Oszacowane regresy, odzyski i dotacje brutto

Oszacowane regresy, odzyski i dotacje brutto	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	-	-
OC komunikacyjne (gr. 10)	50 437	41 051
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	42 528	49 953
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	-	-
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	12 638	11 500
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	516	849
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	2 804	1 889
Świadczenie pomocy (gr. 18)	-	-
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-
Pozostałe (gr. 16)	-	-
Razem oszacowane regresy, odzyski i dotacje brutto	108 923	105 242

10.2 Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach, odzyskach i dotacjach

Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach, odzyskach i dotacjach	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	-	-
OC komunikacyjne (gr. 10)	61	40
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	7	44
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	-	-
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	42	17
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	9	18
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	1 094	823
Świadczenie pomocy (gr. 18)	-	-
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-
Pozostałe (gr. 16)	-	-
Razem udział reasekuratorów	1 213	942

11. Pozostałe rezerwy

11.1 Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rezerwy na świadczenia emerytalne	12 055	12 845
b) inne obowiązkowe świadczenia pracowników (wg tytułów):	30 281	31 286
rezerwy na urlopy	20 603	19 751
rezerwy na odprawy pośmiertne	9 678	11 535
Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników, razem	42 336	44 131

Zmiana stanu rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) stan rezerw na początek okresu (wg tytułów)	44 131	50 287
rezerwy na świadczenia emerytalne	12 845	12 109
rezerwy na urlopy	19 751	20 787
rezerwy na odprawy pośmiertne	11 535	17 391
b) zwiększenia (z tytułu)	3 181	1 141
rezerwy na świadczenia emerytalne	-	1 141
rezerwy na urlopy	3 181	-
rezerwy na odprawy pośmiertne	-	-
c) wykorzystanie (z tytułu)	3 350	1 503
rezerwy na świadczenia emerytalne	776	405
rezerwy na urlopy	2 329	1 036
rezerwy na odprawy pośmiertne	245	62
d) rozwiązanie (z tytułu)	1 626	5 794
rezerwy na świadczenia emerytalne	14	-
rezerwy na urlopy	-	-
rezerwy na odprawy pośmiertne	1 612	5 794
e) stan rezerw na koniec okresu (wg tytułów)	42 336	44 131
rezerwy na świadczenia emerytalne	12 055	12 845
rezerwy na urlopy	20 603	19 751
rezerwy na odprawy pośmiertne	9 678	11 535

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	42 336	44 131
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników, razem	42 336	44 131

11.2 Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są po skompensowaniu właściwych kwot wynikających z ujemnych i dodatnich różnic przejściowych.

Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
1. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	746 257	808 109
a) odniesionej na wynik finansowy ¹⁾	525 410	444 131
b) odniesionej na kapitał własny ²⁾	220 847	363 978
c) odniesionej na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	-	-
2. Zwiększenia	65 838	84 616
a) odniesione na wynik finansowy okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych (z tytułu)	42 857	84 616
- powstania różnic przejściowych, w tym:	42 857	84 616
rozliczenia międzyokresowe	17 252	75 765
pozostałe różnice przejściowe	7 941	8 851
instrumenty finansowe	17 664	-
- zmiany stawek podatkowych	-	-
- nieuwjętej różnicy przejściowej poprzedniego okresu	-	-
b) odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	22 981	-
- powstania różnic przejściowych, w tym:	22 981	-
instrumenty finansowe	22 981	-
zmiany stawek podatkowych	-	-
nieuwjętej różnicy przejściowej poprzedniego okresu	-	-
c) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	-	-
3. Zmniejszenia	14 593	146 468

Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	14 593	3 337
- odwrócenia się różnic przejściowych (wykorzystania rezerwy na odroczonego podatek dochodowy), w tym:	14 593	3 337
instrumenty finansowe	14 593	3 337
- zmiany stawek podatkowych	-	-
- rozwiązania rezerwy wskutek braku możliwości jej wykorzystania	-	-
b) odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	-	143 131
- odwrócenia się różnic przejściowych (wykorzystania rezerwy na odroczonego podatek dochodowy)	-	143 131
instrumenty finansowe	-	143 131
- zmiany stawek podatkowych	-	-
- rozwiązania rezerwy wskutek braku możliwości jej wykorzystania	-	-
c) odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	-	-
4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem	797 502	746 257
a) odniesionej na wynik finansowy³⁾	553 674	525 410
b) odniesionej na kapitał własny²⁾	243 828	220 847
c) odniesionych na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	-	-

¹⁾ Dotyczy skumulowanych zmian rezerw z tytułu podatku odroczonego odniesionych na wynik finansowy roku 2016 i lat wcześniejszych.

²⁾ Dotyczy kapitału z aktualizacji wyceny.

³⁾ Dotyczy skumulowanego wpływu zmian rezerw z tytułu podatku odroczonego odniesionych na wynik finansowy roku 2017 i lat wcześniejszych.

Dodatkowe informacje dotyczące dodatnich różnic przejściowych	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) dodatnie różnice przejściowe na początek okresu	3 927 670	4 253 199
instrumenty finansowe	1 631 529	2 402 409
rozliczenia międzyokresowe	2 085 488	1 686 723
pozostałe różnice przejściowe	210 653	164 067
b) dodatnie różnice przejściowe na koniec okresu, w tym:	4 197 381	3 927 670
instrumenty finansowe	1 845 452	1 631 529
rozliczenia międzyokresowe	2 099 479	2 085 488
pozostałe różnice przejściowe	252 450	210 653
dodatnie różnice przejściowe wygasające w ciągu 1 roku	3 959 920	3 717 017
dodatnie różnice przejściowe wygasające w okresie dłuższym niż 1 rok	237 461	210 653

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (struktura walutowa)¹⁾	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	337 606	271 943
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, razem	337 606	271 943

¹⁾ Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego przedstawiono w ujęciu netto po pomniejszeniu o aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zaprezentowane w punkcie 5.1 Dodatkowych informacji i objaśnień.

11.3 Inne rezerwy

Inne rezerwy	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rezerwy na kary pieniężne nałożoną przez UOKiK	56 605	56 605
b) rezerwy dotyczące rozliczeń reasekuracyjnych	12 191	8 289
c) rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	732	872
d) rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	18 936	254
e) rezerwy na pozostałe postępowania administracyjne	2 305	150
f) pozostałe rezerwy	5 495	3 600
Inne rezerwy, razem	96 264	69 770

Sprawy sporne dotyczące kar nałożonych przez UOKiK opisano w punkcie 30.2 Dodatkowych informacji i objaśnień.

Pozycja „Rezerwy dotyczące rozliczeń reasekuracyjnych” zawiera wyłącznie rezerwy na udziały reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, którzy zalegają z płatnościami w stosunku do PZU lub w stosunku do których występuje uzasadnione podejrzenie, że mogą mieć w przyszłości problemy z regulowaniem swych zobowiązań.

Działalność zakładu ubezpieczeń może być przedmiotem postępowań administracyjnych prowadzonych przez organy nadzorcze, które są uprawnione do nakładania kar administracyjnych. W efekcie wartość rezerw tworzonych przez PZU, wykazywanych w pozycji „rezerwy na pozostałe postępowania administracyjne” może w przyszłości ulegać zmianom.

Zmiana stanu innych rezerw	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) stan na początek okresu (wg tytułów)	69 770	73 626
rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	254	1 564
rezerwy dotyczące rozliczeń reasekuracyjnych	8 289	10 793
rezerwy na kary pieniężne nałożone przez UOKiK	56 605	56 605
pozostałe rezerwy	4 622	4 664
b) zwiększenia (z tytułu)	57 024	25 936
rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	41 558	-
rezerwy dotyczące rozliczeń reasekuracyjnych	9 472	24 689
rezerwy na kary pieniężne nałożone przez UOKiK	-	-
pozostałe rezerwy	5 994	1 247
c) wykorzystanie (z tytułu)	23 601	1 594
rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	22 876	987
rezerwy dotyczące rozliczeń reasekuracyjnych	-	-
rezerwy na kary pieniężne nałożone przez UOKiK	-	-
pozostałe rezerwy	725	607
d) rozwiązanie (z tytułu)	6 929	28 198
rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	-	323
rezerwy dotyczące rozliczeń reasekuracyjnych	5 570	27 193
rezerwy na kary pieniężne nałożone przez UOKiK	-	-
pozostałe rezerwy	1 359	682
e) stan na koniec okresu (wg tytułów)	96 264	69 770
rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	18 936	254
rezerwy dotyczące rozliczeń reasekuracyjnych	12 191	8 289
rezerwy na kary pieniężne nałożone przez UOKiK	56 605	56 605
pozostałe rezerwy	8 532	4 622

Inne rezerwy (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	96 264	69 770
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Inne rezerwy, razem	96 264	69 770

12. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne

Struktura geograficzna zobowiązań	31 grudnia 2017				31 grudnia 2016			
	Krajowe	Zagraniczne - kraje UE	Zagraniczne - pozostałe kraje	Razem	Krajowe	Zagraniczne - kraje UE	Zagraniczne - pozostałe kraje	Razem
I. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-	-	-	-	-	-
II. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	370 658	43 232	1 539	415 429	430 077	30 873	859	461 809
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	60 979	170	91	61 240	121 519	394	127	122 040
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	177 966	580	-	178 546	219 408	79	-	219 487
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	131 713	42 482	1 448	175 643	89 150	30 400	732	120 282
III. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	96 496	19 435	6 050	121 981	86 736	25 952	4 846	117 534
IV. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	3 558 260	-	3 558 260	-	3 764 983	-	3 764 983
V. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	-	-	-	-	-	-	-	-
VI. Inne zobowiązania	712 908	198 457	22 507	933 872	470 025	193 012	31 822	694 859
1. Zobowiązania wobec budżetu	110 011	-	-	110 011	232 498	-	-	232 498
2. Pozostałe zobowiązania	602 897	198 457	22 507	823 861	237 527	193 012	31 822	462 361
Razem zobowiązania	1 180 062	3 819 384	30 096	5 029 542	986 838	4 014 820	37 527	5 039 185

12.1 Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) zobowiązania wobec ubezpieczających, w tym:	61 240	122 040
- wobec jednostek podporządkowanych	547	18
- krajowe	547	18
- zagraniczne	-	-
- wobec pozostałych jednostek	60 693	122 022
- krajowe	60 432	121 501
- zagraniczne	261	521
b) zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych, w tym:	178 546	219 487
- wobec jednostek podporządkowanych	117	94
- krajowe	117	94
- zagraniczne	-	-
- wobec pozostałych jednostek	178 429	219 393
- krajowe	177 849	219 314
- zagraniczne	580	79
c) inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w tym:	175 643	120 282
- wobec jednostek podporządkowanych	3 335	3 708
- krajowe	3 072	3 515
- zagraniczne	263	193
- wobec pozostałych jednostek	172 308	116 574
- krajowe	128 641	85 635
- zagraniczne	43 667	30 939
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	415 429	461 809

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) jednostek zależnych	3 999	3 820
b) jednostek współzależnych	-	-
c) jednostek stowarzyszonych	-	-
d) znaczącego inwestora	-	-
e) wspólnika jednostki współzależnej	-	-
f) jednostki dominującej	-	-
g) pozostałych	411 430	457 989
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	415 429	461 809

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy	415 429	461 809
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-
c) powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
d) powyżej 5 lat	-	-
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	415 429	461 809

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	370 403	427 883
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	45 026	33 926
b1. tys. EUR	8 894	6 429
tys. PLN	37 094	28 444
b2. tys. USD	145	89
tys. PLN	506	371
b3. tys. GBP	1 072	562
tys. PLN	5 039	2 893
b4. tys. CHF	228	62
tys. PLN	813	255
b5. pozostałe waluty w tys. PLN	1 574	1 963
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, razem	415 429	461 809

12.2 Zobowiązania z tytułu reasekuracji

Zobowiązania z tytułu reasekuracji, razem	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rachunki bieżące w reasekuracji czynnej, w tym:	11 010	4 867
- cedentów z rynku krajowego	7 331	4 187
- cedentów zagranicznych	3 679	680
b) rachunki bieżące w reasekuracji biernej, w tym:	27 598	58 356
- reasekuratorów krajowych	9 642	30 109
- reasekuratorów zagranicznych	17 956	28 247
c) zobowiązania z tytułu retrocesji, w tym:	83 373	54 311
- retrocesjonariuszy krajowych	79 523	52 440
- retrocesjonariuszy zagranicznych	3 850	1 871
d) zobowiązania z tytułu składek reasekuracyjnych rozliczanych w czasie	-	-
Zobowiązania z tytułu reasekuracji, razem	121 981	117 534

Zobowiązania z tytułu reasekuracji	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) zobowiązania bieżące w reasekuracji czynnej, w tym wobec:	11 010	4 867
- cedentów będących jednostkami zależnymi	9 713	2 793
- cedentów będących jednostkami współzależnymi	-	-
- cedentów będących jednostkami stowarzyszonymi	-	-
- cedenta będącego znaczącym inwestorem	-	-
- cedenta będącego współnikiem jednostki współzależnej	-	-
- cedenta będącego jednostką dominującą	-	-
b) zobowiązania bieżące w reasekuracji biernej, w tym wobec:	27 598	58 356
- reasekuratorów będących jednostkami zależnymi	-	-
- reasekuratorów będących jednostkami współzależnymi	-	-
- reasekuratorów będących jednostkami stowarzyszonymi	-	-
- reasekuratora będącego znaczącym inwestorem	-	-
- reasekuratora będącego współnikiem jednostki współzależnej	-	-
- reasekuratora będącego jednostką dominującą	-	-
c) zobowiązania bieżące wobec retrocesjonariuszy, w tym wobec:	83 373	54 311
- retrocesjonariuszy będących jednostkami zależnymi	-	-
- retrocesjonariuszy będących jednostkami współzależnymi	-	-
- retrocesjonariuszy będących jednostkami stowarzyszonymi	-	-
- retrocesjonariusza będącego znaczącym inwestorem	-	-
- retrocesjonariusza będącego współnikiem jednostki współzależnej	-	-
- retrocesjonariusza będącego jednostką dominującą	-	-
d) pozostałe	-	-
Zobowiązania z tytułu reasekuracji, razem	121 981	117 534

Zobowiązania z tytułu reasekuracji - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31 grudnia 2017	31 grudnia 2017
a) do 3 miesięcy	66 822	53 878
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	50 615	53 405
c) powyżej 1 roku do 5 lat	4 544	10 251
d) powyżej 5 lat	-	-
Zobowiązania z tytułu reasekuracji, razem	121 981	117 534

Zobowiązania z tytułu reasekuracji (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	113 952	109 001
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	8 029	8 533
b1. tys. EUR	65	877
tys. PLN	272	3 882
b2. tys. USD	1 184	1 045
tys. PLN	4 123	4 366
b3. tys. UAH	28 600	1 336
tys. PLN	3 535	206
b4. pozostałe waluty	99	79
Zobowiązania z tytułu reasekuracji, razem	121 981	117 534

12.3 Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych instrumentów finansowych oraz pobranych pożyczek

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych instrumentów finansowych oraz pobranych pożyczek	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	-	-
b) pozostałe (wg tytułów):	3 558 260	3 764 983
- pożyczki od PZU Finance AB (publ) pochodzące ze środków z wyemitowanych przez PZU Finance AB (publ) dłużnych papierów wartościowych	3 558 260	3 764 983
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych instrumentów finansowych oraz pobranych pożyczek, razem	3 558 260	3 764 983

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych instrumentów finansowych oraz pobranych pożyczek - o pozostałym od dnia bilansowego okresie zapłaty	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy	-	-
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	25 883	27 160
c) powyżej 1 roku do 5 lat	3 532 377	3 737 823
d) powyżej 5 lat	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych instrumentów finansowych oraz pobranych pożyczek, razem	3 558 260	3 764 983

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych instrumentów finansowych oraz pobranych pożyczek (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	-	-
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	3 558 260	3 764 983
b1. tys. EUR	853 116	851 036
tys. PLN	3 558 260	3 764 983
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych instrumentów finansowych oraz pobranych pożyczek, razem	3 558 260	3 764 983

12.3.1. Pożyczki od PZU Finance AB (publ)

7 lipca 2014 roku oraz 16 października 2015 roku PZU zaciągnął pożyczki od PZU Finance AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie o wartości nominalnej odpowiednio 500 000 tys. euro oraz 350 000 tys. euro. Stopa odsetkowa pożyczek ma charakter stały, odsetki są płatne w terminach umownych raz w roku, przypadających w ostatnim tygodniu czerwca. Datę spłaty pożyczek określono na 28 czerwca 2019 roku.

Wartość bilansowa pożyczki od PZU Finance AB (publ) na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 3 558 260 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku: 3 764 983 tys. zł) natomiast ich wartość godziwa 3 639 624 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku: 3 851 835 tys. zł).

W dniu 3 lipca 2014 roku PZU udzielił gwarancji w związku z emisją obligacji niepodporządkowanych przez PZU Finance AB (publ), która obejmuje całość zobowiązań emitenta wynikających z emisji (w tym zobowiązanie do zapłaty wartości nominalnej obligacji oraz odsetek od obligacji) udzieloną na rzecz wszystkich obligatariuszy. Wartość nominalna obligacji wynosi 850 000 tys. euro a ich termin zapadalności to 3 lipca 2019 roku. Maksymalna wartość gwarancji nie została określona. Gwarancja wygasa wraz z wygaśnięciem roszczeń obligatariuszy wobec PZU Finance AB (publ).

12.4 Zobowiązania wobec instytucji kredytowych

Zarówno na 31 grudnia 2017 roku jak i na 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły zobowiązania wobec instytucji kredytowych.

12.5 Inne zobowiązania

Inne zobowiązania	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) zobowiązania wobec budżetu	110 011	232 498
podatek CIT	79 638	208 292
zobowiązania z tytułu podatku, o którym mowa w ustawie z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych (t.j.: Dz.U. poz. 1410 z 2017 roku, „Podatek od niektórych instytucji finansowych”)	15 273	13 514
podatek dochodowy od osób fizycznych	11 365	8 514
podatek VAT	3 500	1 893
pozostałe	235	285
b) pozostałe zobowiązania	823 861	462 361
zobowiązania z tytułu nierozliczonych transakcji lokacyjnych i depozytów zabezpieczających	456 455	46 310
wycena instrumentów pochodnych - zobowiązania przeznaczone do obrotu	161 630	223 905
oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	72 056	66 555
zobowiązania z tytułu darowizn	28 326	34 121
zatrzymane kaucje gwarancyjne	22 083	9 046
zobowiązanie wobec Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego	15 011	14 929
rozrachunki tytułu likwidacji bezpośredniej	14 112	13 078
składki i świadczenia ZUS	11 792	11 868
zobowiązania z tyt. rozliczeń Podatkowej Grupy Kapitałowej	5 535	2 634
zobowiązania z tytułu budowy Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPiK)	3 855	3 965
zobowiązania z tytułu zastępstwa procesowego	2 975	1 555
rozrachunki z akcjonariuszami z tyt. dywidendy	2 667	2 667
pozostałe	27 364	31 728
Inne zobowiązania, razem	933 872	694 859

Inne zobowiązania	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) jednostek zależnych	13 086	10 715
b) jednostek współzależnych	-	-
c) jednostek stowarzyszonych	-	-
d) znaczącego inwestora	-	-
e) wspólnika jednostki współzależnej	-	-
f) jednostki dominującej	-	-
g) pozostałych	920 786	684 144
Inne zobowiązania, razem	933 872	694 859

Inne zobowiązania - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) do 3 miesięcy	933 872	694 859
b) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-
c) powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
d) powyżej 5 lat	-	-
Inne zobowiązania, razem	933 872	694 859

Wszystkie instrumenty pochodne posiadane przez PZU są kwalifikowane jako zobowiązania przeznaczone do obrotu i prezentowane w pozycji inne zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty do 3 miesięcy.

Inne zobowiązania (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	721 596	486 398
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	212 276	208 461
b1. tys. BRL	65 675	22 716
tys. PLN	69 024	29 163
b2. tys. USD	15 550	20 907
tys. PLN	54 133	87 376
b3. tys. EUR	9 056	6 219
tys. PLN	37 772	27 514
b4. tys. HUF	1 761 692	1 597 089
tys. PLN	23 693	22 717
b5. tys. ZAR	62 398	7 249
tys. PLN	17 671	2 200
b6. tys. MXN	55 255	138 417
tys. PLN	9 769	27 891
b7. tys. CZK	-	64 197
tys. PLN	-	10 509
b9. pozostałe waluty tys. PLN	214	1 091
Inne zobowiązania, razem	933 872	694 859

12.6 Pozostałe informacje dotyczące zobowiązań

12.6.1. Zobowiązania zabezpieczone na majątku emitenta oraz jednostek powiązanych

Na 31 grudnia 2017 roku i na 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły zobowiązania zabezpieczone na majątku emitenta.

12.6.2. Informacje o zobowiązaniach przeterminowanych

Na 31 grudnia 2017 roku i na 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły zobowiązania przeterminowane.

12.6.3. Zobowiązania wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli

Na 31 grudnia 2017 roku i na 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły zobowiązania wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli.

12.7 Fundusze specjalne

Fundusze specjalne	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) Fundusz Prewencyjny	34 273	34 429
b) Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	82 314	82 585
Fundusze specjalne, razem	116 587	117 014

13. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	882 458	904 276
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe (wg tytułów):	882 458	904 276
- zarachowane dochody i koszty reasekuracji	461 237	510 178
- zarachowane koszty prowizji z ubezpieczeń bezpośrednich	269 705	251 742
- zarachowane koszty wynagrodzeń pracowników	91 375	95 318
- zarachowane nagrody dla pracowników	34 979	24 241
- pozostałe zarachowania	25 162	22 797
b) ujemna wartość firmy	-	-
c) rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	46 977	38 510
- odroczone prowizje reasekuracyjne	42 393	30 165
- przychody z inwestycji	3 407	6 770
- otrzymane nieodpłatnie prawo wieczystego użytkowania gruntów	396	471
- pozostałe	781	1 104
Rozliczenia międzyokresowe, razem	929 435	942 786

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Stan na początek okresu (wg tytułów)	942 786	856 403
rozliczenia międzyokresowe kosztów	904 276	821 516
rozliczenia międzyokresowe przychodów	38 510	34 887
a) zwiększenia (z tytułu)	3 927 074	2 548 491
rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 510 967	2 221 805
rozliczenia międzyokresowe przychodów	416 107	326 686
b) zmniejszenia (z tytułu)	3 940 425	2 462 108
rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 532 785	2 139 045
rozliczenia międzyokresowe przychodów	407 640	323 063
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	929 435	942 786
rozliczenia międzyokresowe kosztów	882 458	904 276
rozliczenia międzyokresowe przychodów	46 977	38 510

14. Wypłacalność zakładu ubezpieczeń

Na podstawie art. 284 ust. 1 oraz art. 488. ust. 3 pkt. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej PZU zobowiązany jest sporządzać i publikować roczne sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej, sporządzone zgodnie z zasadami Wypłacalność II. Dla sprawozdania za rok 2017 termin publikacji przypada nie później niż 18 tygodni od końca roku, tj. do dnia 6 maja 2018 roku. Zgodnie z art. 290 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń podlega badaniu przez firmę audytorską.

15. Pozycje pozabilansowe

15.1 Należności warunkowe

Należności warunkowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) otrzymanych gwarancji i poręczeń, w tym:	2 225	1 957
- od jednostek zależnych	65	-
b) pozostałe (wg rodzaju):	4 613 497	4 355 187
- weksle z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych	3 541 050	2 957 446
- pozostałe weksle, w tym:	117 513	136 962
- od jednostek zależnych	100 788	12 517
- inne należności warunkowe ¹⁾	954 934	1 260 779
Należności warunkowe, razem	4 615 722	4 357 144

¹⁾ Pozycja obejmuje głównie zabezpieczenia otrzymane w formie hipoteki na majątku dłużnika, inne należności warunkowe itp.

Należności warunkowe (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) otrzymanych gwarancji i poręczeń:	2 225	1 957
- w walucie polskiej	2 225	1 957
- w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
b) pozostałe (wg rodzaju):	4 613 497	4 355 187
- w walucie polskiej	4 506 895	4 047 670
- w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	106 602	307 517
b1. tys. EUR	25 559	69 404
tys. PLN	106 602	307 042
b2. tys. NOK	-	976
tys. PLN	-	475
Należności warunkowe, razem	4 615 722	4 357 144

15.1.1. Otrzymane gwarancje

W tabeli poniżej zaprezentowano otrzymane gwarancje wadialne i należytego wykonania umowy (wymaganych głównie w postępowaniach przetargowych na usługi ubezpieczeniowe) otrzymane w ramach linii gwarancyjnych.

Bank	Data umowy o linię gwarancyjną	Wysokość linii gwarancyjnej	Odnawialność linii	Kwota czynnych gwarancji na 31 grudnia 2017	Kwota czynnych gwarancji na 31 grudnia 2016
Bank Millennium SA	7 września 2013	15 000	Tak	5 324	2 671
Alior Bank	12 lutego 2016	15 000	Tak	146	2 043
Razem				5 470	4 714

15.2 Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe, z tytułu	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym:	3 574 120	3 790 755
- od jednostek zależnych	146	2 043
b) weksli akceptowanych i indosowanych	-	-
c) aktywów z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-
d) inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	-
e) pozostałe (wg rodzaju):	970 623	899 322
- roszczenia sporne, nieuznane przez ubezpieczyciela skierowane przez wierzycieli na drogę postępowania sądowego	880 876	592 513
- zobowiązania warunkowe wynikające z umów subemisji	-	-
- inne zobowiązania warunkowe ¹⁾	89 747	306 809
Zobowiązania warunkowe, razem	4 544 743	4 690 077

¹⁾ Na 31 grudnia 2017 roku w pozycji „inne zobowiązania warunkowe” wykazano głównie zobowiązania z tytułu niewypłaconych transz pożyczek na łączną kwotę 88 745 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 221 022 tys. zł).

Zobowiązania warunkowe (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) udzielonych gwarancji i poręczeń ¹⁾ :	3 574 120	3 790 755
- w walucie polskiej	4 682	4 715
- w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	3 569 438	3 786 040
a1. tys. EUR	855 796	855 796
tys. PLN	3 569 438	3 786 040
b) weksli akceptowanych i indosowanych	-	-
c) aktywów z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-
d) inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach (wg rodzaju)	-	-
e) pozostałe, (wg rodzaju):	970 623	899 322
roszczenia sporne, nieznanne przez ubezpieczyciela skierowane przez wierzycieli na drogę postępowania sądowego:	880 876	592 513
- w walucie polskiej	880 876	592 513
- w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
inne zobowiązania warunkowe:	89 747	306 809
- w walucie polskiej	89 747	306 809
- w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Zobowiązania warunkowe, razem	4 544 743	4 690 077

¹⁾ W pozycji „udzielone gwarancje i poręczenia” wykazano między innymi gwarancję udzieloną PZU Finance AB (publ), opisaną w punkcie 12.3.1 Dodatkowych informacji i objaśnień.

15.3 Inne pozycje pozabilansowe

Inne pozycje pozabilansowe, z tytułu	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Inne pozycje pozabilansowe (wg rodzaju):	116 361	117 710
obce składniki aktywów nie ujęte w aktywach, w tym:	116 361	117 710
- wobec jednostek zależnych	12 997	13 541
Inne pozycje pozabilansowe, razem	116 361	117 710

Inne pozycje pozabilansowe (struktura walutowa)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
a) w walucie polskiej	116 361	117 710
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	-	-
Inne pozycje pozabilansowe, razem	116 361	117 710

16. Składki w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Składki przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) w ubezpieczeniach bezpośrednich, w tym:	11 390 912	9 836 663
- z umów zawartych poza granicami RP, w tym:	35 550	25 052
- z umów zawartych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej	13 443	12 660
b) w ubezpieczeniach pośrednich	1 042 304	845 351
Składki przypisane brutto, razem	12 433 216	10 682 014

16.1 Składki przypisane brutto w ubezpieczeniach bezpośrednich

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	388 700	403 852
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	4 558 747	3 607 198
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	3 114 070	2 747 504
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	39 542	47 164
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	2 097 038	1 856 497
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	666 153	692 219
g) kredyt i gwarancje grupy (14,15)	84 962	64 332
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	348 150	339 849
i) ochrona prawna (grupa 17)	9 400	7 159

j) pozostałe (grupa 16)	84 150	70 889
Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach (wg klas rachunkowych), razem	11 390 912	9 836 663

Składki przypisane otrzymane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych z obowiązkowych ubezpieczeń OC według grup ubezpieczeń	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Grupa 10	4 465 334	3 534 597
Grupa 11	2 373	5 297
Grupa 13	229 662	265 318
Składki przypisane otrzymane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych z obowiązkowych ubezpieczeń OC według grup ubezpieczeń, razem	4 697 369	3 805 212

16.2 Składki przypisane brutto w ubezpieczeniach pośrednich

Składki przypisane brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 grudnia 2017	1 stycznia - 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	192	26 202
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	711 059	465 184
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	25 837	12 439
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	5 909	6 615
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	291 044	190 387
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	61 528	2 055
g) kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	3 566	5 591
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	(13 124)	25 319
i) ochrona prawna (grupa 17)	-	-
j) pozostałe (grupa 16)	(43 707)	111 559
Składki przypisane brutto w pośrednich ubezpieczeniach (wg klas rachunkowych), razem	1 042 304	845 351

Składki przypisane otrzymane brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych z obowiązkowych ubezpieczeń OC według grup ubezpieczeń	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Grupa 10	711 028	462 023
Grupa 11	344	(1)
Grupa 13	28 785	(4 738)
Składki przypisane otrzymane brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych z obowiązkowych ubezpieczeń OC według grup ubezpieczeń, razem	740 157	457 284

17. Składki zarobione brutto

17.1 Składki zarobione brutto w ubezpieczeniach bezpośrednich

Składki zarobione brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	400 089	423 397
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	4 098 884	3 121 186
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	2 917 500	2 386 241
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	43 203	48 416
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	1 988 914	1 905 171
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	708 313	685 977
g) kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	72 115	63 769
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	349 651	308 652
i) ochrona prawna (grupa 17)	8 591	6 586
j) pozostałe (grupa 16)	74 210	83 379
Składki zarobione brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	10 661 470	9 032 774

Składki zarobione otrzymane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych z obowiązkowych ubezpieczeń OC według grup ubezpieczeń	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Grupa 10	4 014 779	3 057 351
Grupa 11	4 210	5 265
Grupa 13	261 845	281 913
Składki zarobione otrzymane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	4 280 834	3 344 529

17.2 Składki zarobione brutto w ubezpieczeniach pośrednich

Składki zarobione brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	13 206	15 121
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	618 446	316 712
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	19 176	11 105
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	4 802	5 884
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	238 560	121 406
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	26 667	11 233
g) kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	3 641	2 750
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	3 206	995
i) ochrona prawna (grupa 17)	-	-
j) pozostałe (grupa 16)	49 430	20 042
Składki zarobione brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	977 134	505 248

Składki zarobione otrzymane brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych z obowiązkowych ubezpieczeń OC według grup ubezpieczeń	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Grupa 10	616 566	313 424
Grupa 11	288	-
Grupa 13	7 455	1 822
Składki zarobione otrzymane brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	624 309	315 246

18. Rozliczenia z tytułu reasekuracji

Rozliczenia z tytułu reasekuracji	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) składki ubezpieczeniowe otrzymane z zagranicy	117 651	115 886
b) składki reasekuracyjne przekazane za granicę	262 082	203 577
c) saldo z tytułu rozliczeń reasekuracji biernej	(221 367)	(76 703)
d) saldo rozliczeń z tytułu reasekuracji czynnej	425 834	292 957
e) wartość należności i zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej, w tym:	(67 354)	(50 313)
- wartość należności od reasekuratorów zabezpieczonych gwarancjami instytucji finansowych	-	-
f) wartość należności i zobowiązań z tytułu reasekuracji czynnej, w tym:	98 339	62 916
- wartość zobowiązań wobec cedentów zabezpieczonych gwarancjami zakładu ubezpieczeń	-	-
- wartość zobowiązań wobec retrocedentów zabezpieczonych gwarancjami zakładu ubezpieczeń	-	-

19. Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto

Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) z ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	6 495 029	6 057 093
- koszty likwidacji szkód	690 957	622 776
b) z ubezpieczeń pośrednich, w tym:	447 261	335 952
- koszty likwidacji szkód	14 339	8 183
Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto, razem	6 942 290	6 393 045

19.1 Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto

Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	121 099	138 480
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	2 896 426	2 695 188
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	1 887 098	1 637 771
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	26 633	42 110
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	982 965	1 015 991
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	307 733	288 370
g) kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	37 269	26 136
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	213 643	192 385
i) ochrona prawna (grupa 17)	1 607	1 225
j) pozostałe (grupa 16)	20 556	19 437
Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w ubezpieczeniach bezpośrednich (wg klas rachunkowych), razem	6 495 029	6 057 093

Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	6 245	7 853
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	219 438	102 256
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	8 245	4 695
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	1 200	1 763
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	99 098	72 376
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	4 468	3 334
g) kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	218	20
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	1 082	6
i) ochrona prawna (grupa 17)	-	-
j) pozostałe (grupa 16)	107 267	143 649
Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w ubezpieczeniach pośrednich (wg klas rachunkowych), razem	447 261	335 952

19.2 Koszty likwidacji szkód

Koszty likwidacji szkód w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	21 691	39 388
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	338 991	301 523
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	118 921	114 962
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	2 675	658
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	99 372	91 088
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	59 322	48 956
g) kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	3 082	407
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	45 459	24 799
i) ochrona prawna (grupa 17)	955	668
j) pozostałe (grupa 16)	489	327
Koszty likwidacji szkód w ubezpieczeniach bezpośrednich (wg klas rachunkowych), razem	690 957	622 776

Koszty likwidacji szkód w pośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	837	1 674
b) komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	10 939	3 928
c) komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	254	145
d) morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	8	14
e) od ognia i innych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9)	550	1 771
f) odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	618	527
g) kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	-	-
h) świadczenie pomocy (grupa 18)	233	-
i) ochrona prawna (grupa 17)	-	-
j) pozostałe (grupa 16)	900	124
Koszty likwidacji szkód w ubezpieczeniach pośrednich (wg klas rachunkowych), razem	14 339	8 183

20. Dane uzupełniające do technicznego rachunku ubezpieczeń

20.1 Dane uzupełniające do technicznego rachunku ubezpieczeń za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

Ubezpieczenia bezpośrednie i pośrednie razem za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Składki przypisane brutto	Składki zarobione brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto (wyплаты)	Koszty likwidacji szkód	Regresy, odzyski i dotacje	Saldo rozliczeń netto z tytułu reasekuracji	Koszty działalności (akwizycji i administracyjne)
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	388 892	413 295	104 925	22 528	109	(7 440)	128 022
OC komunikacyjne (gr. 10)	5 269 806	4 717 330	2 791 497	349 930	25 563	303 225	912 155
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	3 139 907	2 936 676	1 818 248	119 175	42 080	(14 060)	737 345
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	45 451	48 005	25 317	2 683	167	(2 748)	11 147
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	2 388 082	2 227 474	1 001 549	99 922	19 408	(73 801)	629 785
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	727 681	734 980	252 789	59 940	528	16 819	214 458
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	88 528	75 756	57 242	3 082	22 837	18 482	14 985
Świadczenie pomocy (gr. 18)	335 026	352 857	169 861	45 692	828	(14 330)	105 387
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	9 400	8 591	653	955	1	-	4 235
Pozostałe (gr. 16)	40 443	123 640	126 515	1 389	81	(21 680)	73 275
Ubezpieczenia bezpośrednie i pośrednie razem	12 433 216	11 638 604	6 348 596	705 296	111 602	204 467	2 830 794

Ubezpieczenia bezpośrednie za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Składki przypisane brutto	Składki zarobione brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto (wyплаты)	Koszty likwidacji szkód	Regresy, odzyski i dotacje	Saldo rozliczeń netto z tytułu reasekuracji	Koszty działalności (akwizycji i administracyjne)
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	388 700	400 089	99 517	21 691	109	(381)	125 882
OC komunikacyjne (gr. 10)	4 558 747	4 098 884	2 582 998	338 991	25 563	(8 749)	754 908
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	3 114 070	2 917 500	1 810 257	118 921	42 080	(20 433)	724 666
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	39 542	43 203	24 125	2 675	167	(6 841)	10 613
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	2 097 038	1 988 914	903 001	99 372	19 408	(240 068)	615 932
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	666 153	708 313	248 939	59 322	528	(30 657)	211 471
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	84 962	72 115	57 024	3 082	22 837	16 496	13 973
Świadczenie pomocy (gr. 18)	348 150	349 651	169 012	45 459	828	(2 707)	103 746
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	9 400	8 591	653	955	1	-	4 235
Pozostałe (gr. 16)	84 150	74 210	20 148	489	81	71 973	45 845
Ubezpieczenia bezpośrednie razem	11 390 912	10 661 470	5 915 674	690 957	111 602	(221 367)	2 611 271

Ubezpieczenia pośrednie za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Składki przypisane brutto	Składki zarobione brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto (wyłaty)	Koszty likwidacji szkód	Regresy, odzyski i dotacje	Saldo rozliczeń netto z tytułu reasekuracji	Koszty działalności (akwizycji i administracyjne)
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	192	13 206	5 408	837	-	(7 059)	2 140
OC komunikacyjne (gr. 10)	711 059	618 446	208 499	10 939	-	311 974	157 247
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	25 837	19 176	7 991	254	-	6 373	12 679
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	5 909	4 802	1 192	8	-	4 093	534
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	291 044	238 560	98 548	550	-	166 267	13 853
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	61 528	26 667	3 850	618	-	47 476	2 987
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	3 566	3 641	218	-	-	1 986	1 012
Świadczenie pomocy (gr. 18)	(13 124)	3 206	849	233	-	(11 623)	1 641
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe (gr. 16)	(43 707)	49 430	106 367	900	-	(93 653)	27 430
Ubezpieczenia pośrednie razem	1 042 304	977 134	432 922	14 339	-	425 834	219 523

20.2 Dane uzupełniające do technicznego rachunku ubezpieczeń za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Ubezpieczenia bezpośrednie i pośrednie razem za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Składki przypisane brutto	Składki zarobione brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto (wyłaty)	Koszty likwidacji szkód	Regresy, odzyski i dotacje	Saldo rozliczeń netto z tytułu reasekuracji	Koszty działalności (akwizycji i administracyjne)
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	430 054	438 518	105 915	41 062	644	11 574	142 176
OC komunikacyjne (gr. 10)	4 072 382	3 437 898	2 517 141	305 451	25 148	253 488	723 502
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	2 759 943	2 397 346	1 572 833	115 107	45 474	(36 572)	672 936
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	53 779	54 300	44 593	672	1 392	4 230	13 111
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	2 046 884	2 026 577	1 011 923	92 859	16 415	8 290	632 672
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	694 274	697 210	243 875	49 483	1 654	(19 359)	202 524
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	69 923	66 519	32 685	407	6 936	(4 520)	24 766
Świadczenie pomocy (gr. 18)	365 168	309 647	168 365	24 799	773	19 907	103 955
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	7 159	6 586	558	668	1	-	2 801
Pozostałe (gr. 16)	182 448	103 421	162 695	451	60	(20 784)	60 566
Ubezpieczenia bezpośrednie i pośrednie razem	10 682 014	9 538 022	5 860 583	630 959	98 497	216 254	2 579 009

Ubezpieczenia bezpośrednie za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Składki przypisane brutto	Składki zarobione brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto (wyплаты)	Koszty likwidacji szkód	Regresy, odzyski i dotacje	Saldo rozliczeń netto z tytułu reasekuracji	Koszty działalności (akwizycji i administracyjne)
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	403 852	423 397	99 736	39 388	644	(243)	136 214
OC komunikacyjne (gr. 10)	3 607 198	3 121 186	2 418 813	301 523	25 148	-	635 828
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	2 747 504	2 386 241	1 568 283	114 962	45 474	(40 368)	666 631
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	47 164	48 416	42 844	658	1 392	3 322	12 177
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	1 856 497	1 905 171	941 318	91 088	16 415	(109 967)	622 931
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	692 219	685 977	241 068	48 956	1 654	(18 434)	200 968
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	64 332	63 769	32 665	407	6 936	(7 983)	23 107
Świadczenie pomocy (gr. 18)	339 849	308 652	168 359	24 799	773	(444)	103 016
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	7 159	6 586	558	668	1	-	2 801
Pozostałe (gr. 16)	70 889	83 379	19 170	327	60	97 414	46 025
Ubezpieczenia bezpośrednie razem	9 836 663	9 032 774	5 532 814	622 776	98 497	(76 703)	2 449 698

Ubezpieczenia pośrednie za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Składki przypisane brutto	Składki zarobione brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto (wyплаты)	Koszty likwidacji szkód	Regresy, odzyski i dotacje	Saldo rozliczeń netto z tytułu reasekuracji	Koszty działalności (akwizycji i administracyjne)
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	26 202	15 121	6 179	1 674	-	11 817	5 962
OC komunikacyjne (gr. 10)	465 184	316 712	98 328	3 928	-	253 488	87 674
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	12 439	11 105	4 550	145	-	3 796	6 305
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	6 615	5 884	1 749	14	-	908	934
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	190 387	121 406	70 605	1 771	-	118 257	9 741
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	2 055	11 233	2 807	527	-	(925)	1 556
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	5 591	2 750	20	-	-	3 463	1 659
Świadczenie pomocy (gr. 18)	25 319	995	6	-	-	20 351	939
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe (gr. 16)	111 559	20 042	143 525	124	-	(118 198)	14 541
Ubezpieczenia pośrednie razem	845 351	505 248	327 769	8 183	-	292 957	129 311

21. Informacje o przebiegu procesów likwidacji szkód

Informacje o przebiegu procesów likwidacji szkód za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku (dane dla ubezpieczeń bezpośrednich)	Średni czas likwidacji szkody w dniach	Wielkość szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym z tytułu umów ubezpieczenia zawartych w tym okresie, w tym:	
		Odszkodowania i świadczenia wypłacone z tytułu tych szkód	Rezerwa utworzona na koniec roku obrotowego na niewypłacone odszkodowania i świadczenia
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	12,03	26 359	31 763
OC komunikacyjne (gr. 10)	22,44	569 849	670 406
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	17,30	662 487	277 393
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	57,87	4 390	12 019
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	14,32	549 457	139 060
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	24,26	50 754	136 234
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	59,96	450	1 987
Świadczenie pomocy (gr. 18)	19,37	70 814	23 142
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	23,92	92	1 114
Pozostałe (gr. 16)	23,96	1 898	3 303
Razem (średnia)	17,74	1 936 550	1 296 421

Informacje o przebiegu procesów likwidacji szkód za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku (dane dla ubezpieczeń bezpośrednich)	Średni czas likwidacji szkody w dniach	Wielkość szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym z tytułu umów ubezpieczenia zawartych w tym okresie, w tym:	
		Odszkodowania i świadczenia wypłacone z tytułu tych szkód	Rezerwa utworzona na koniec roku obrotowego na niewypłacone odszkodowania i świadczenia
Następstwa wypadków i choroba (gr. 1, 2)	9,37	22 789	28 850
OC komunikacyjne (gr. 10)	23,30	538 012	620 358
Pozostałe komunikacyjne (gr. 3)	17,42	609 463	256 731
Morskie, lotnicze i transportowe (gr. 4, 5, 6, 7)	43,52	4 498	9 440
Od ognia i innych szkód majątkowych (gr. 8, 9)	16,03	337 131	103 402
Odpowiedzialność cywilna (gr. 11, 12, 13)	25,30	41 961	132 516
Kredyt i gwarancje (gr. 14, 15)	166,76	420	1 333
Świadczenie pomocy (gr. 18)	29,93	83 575	26 518
Ubezpieczenie ochrony prawnej (gr. 17)	16,98	120	647
Pozostałe (gr. 16)	28,15	567	2 717
Razem (średnia)	17,76	1 638 536	1 182 512

22. Koszty działalności ubezpieczeniowej

Koszty działalności ubezpieczeniowej na udziale własnym	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) ubezpieczeń bezpośrednich	2 606 189	2 449 602
b) ubezpieczeń pośrednich	206 606	123 829
Koszty działalności ubezpieczeniowej na udziale własnym, razem	2 812 795	2 573 431

Koszty działalności ubezpieczeniowej (wg rodzajów)	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
I. Koszty administracyjne	692 879	723 941
1. wewnętrzne:	421 526	457 639
a) zużycie materiałów i energii	16 982	17 698
b) wynagrodzenia oraz ubezpieczenia i inne świadczenia	346 046	380 961
c) amortyzacja	55 763	54 900
d) inne koszty administracyjne	2 735	4 080
2. zewnętrzne:	271 353	266 302
a) usługi obce	138 616	138 710
b) prowizje za inkaso składki	85 743	75 337
c) reklama	31 439	36 256
d) inne koszty	15 555	15 999
II. Koszty akwizycji	2 137 915	1 855 068
1. wewnętrzne:	363 335	348 460
a) zużycie materiałów i energii	15 932	16 207
b) wynagrodzenia oraz ubezpieczenia i inne świadczenia zaliczane do kosztów akwizycji	306 183	291 753
c) prowizje z działalności bezpośredniej	-	-
d) amortyzacja	41 220	40 500
e) inne koszty akwizycji	-	-
2. zewnętrzne:	1 851 791	1 758 055
a) wynagrodzenia oraz ubezpieczenia i inne świadczenia zaliczane do kosztów akwizycji	-	-
b) prowizje z działalności bezpośredniej, w tym:	1 563 858	1 407 759
- prowizje z tytułu akwizycji	667 987	633 480
- prowizje z tytułu odnawiania polis	843 302	731 506
- prowizje za obsługę umów ubezpieczenia i umów reasekuracji	52 569	42 773
c) prowizje z działalności pośredniej	164 710	216 222
d) usługi obce	79 778	75 759
e) reklama	25 961	42 646
f) inne koszty	17 484	15 669
3. zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(77 211)	(251 447)
III. Koszty likwidacji szkód i windykacji regresów	705 296	630 959
1. wewnętrzne:	290 808	257 300
a) zużycie materiałów i energii	10 245	9 093
b) wynagrodzenia rzeczoznawców i likwidatorów szkód i inne wynagrodzenia związane z likwidacją szkód i windykacją regresów	248 978	221 829
c) amortyzacja	31 585	26 378
2. zewnętrzne:	414 488	373 659
a) usługi obce	196 290	170 530
b) inne koszty	218 198	203 129
IV. Koszty działalności lokacyjnej	512 696	604 627
1. wewnętrzne:	9 274	11 495
a) zużycie materiałów i energii	1 275	1 560
b) wynagrodzenia oraz ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	6 498	8 342
c) amortyzacja	1 501	1 593
2. zewnętrzne:	503 422	593 132
a) usługi obce	6 077	5 671
b) inne koszty ¹⁾	497 345	587 461

¹⁾ W pozycji „inne koszty” wykazany jest między innymi wynik ujemny z realizacji i rewaloryzacji lokat.

22.1 Koszty akwizycji

Koszty akwizycji	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) poniesione w okresie sprawozdawczym, w tym:	2 215 126	2 106 515
- wartość prowizji akwizycyjnych z ubezpieczeń bezpośrednich	1 563 858	1 407 759
b) przeniesione na przyszłe okresy sprawozdawcze	1 285 837	1 208 626

22.2 Koszty administracyjne

Koszty administracyjne	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) zużycie materiałów i energii	16 982	17 698
b) usługi obce	138 616	138 710
c) podatki i opłaty	10 231	12 109
d) wynagrodzenia	275 447	297 892
e) ubezpieczenia i inne świadczenia	70 599	83 069
f) amortyzacja	55 763	54 900
g) inne, w tym:	125 241	119 563
prowizje za inkaso składki	85 743	75 337
reklama	31 439	36 256
podróże służbowe	2 735	4 080
ubezpieczenie majątku	616	705
Koszty administracyjne, razem	692 879	723 941

23. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) przychody finansowe ¹⁾	219 932	1 288
b) przychody z tytułu pełnienia czynności komisarza awaryjnego	8 747	7 151
c) przychody z tytułu wykonywania bezpośredniej likwidacji szkód	204 375	209 534
d) inne przychody operacyjne, w tym:	89 137	96 514
dodatnie różnice kursowe	76 885	83 674
otrzymane odszkodowania	4 325	4 475
refaktury kosztów	2 361	2 653
przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących i rezerw na przyszłe koszty	1 186	642
pozostałe	4 380	5 070
Razem	522 191	314 487

¹⁾ Pozycja „przychody finansowe” zawiera przychody z różnic kursowych od otrzymanych pożyczek PZU Finance AB (publ.) w kwocie 217 344 tys. zł (w 2016 roku wystąpiły ujemne różnice kursowe zaprezentowane w pozycji „koszty finansowe”).

24. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) koszty finansowe ¹⁾	121 883	206 459
b) koszty związane z pełnieniem czynności komisarza awaryjnego	1 346	507
c) koszty z tytułu wykonywania bezpośredniej likwidacji szkód	215 664	218 041
d) podatek od niektórych instytucji finansowych	177 637	147 668
e) inne koszty operacyjne, w tym:	223 125	103 551
ujemne różnice kursowe	152 257	46 861
koszty utworzenia rezerwy z tytułu restrukturyzacji	41 558	-
darowizny	8 090	44 782
koszty restrukturyzacji zatrudnienia	6 477	-
pozostałe	14 743	11 908
Razem	739 655	676 226

¹⁾ Pozycja „koszty finansowe” zawiera koszty odsetek i różnic kursowych od otrzymanych pożyczek PZU Finance AB (publ.) w kwocie 61 356 tys. zł (w 2016 roku 202 108 tys. zł).

25. Przychody i koszty odsetkowe

W obu poniższych notach zaprezentowano odsetki określone dla okresu sprawozdawczego zgodnie z zasadą memoriału.

25.1 Przychody z odsetek wyliczone za pomocą stóp procentowych wynikających z zawartych kontraktów

Przychody z odsetek wyliczone za pomocą stóp procentowych wynikających z zawartych kontraktów w 2017 roku	Odsetki naliczone i zrealizowane w roku 2017	Odsetki naliczone i niezrealizowane w roku 2017 (wg zapadalności od dnia bilansowego)		
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
a) Lokaty w jednostkach podporządkowanych	2 968	5	1 280	-
b) Inne lokaty finansowe, w tym:	281 984	(40 943)	93 516	-
- dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	293 376	(25 949)	81 866	-
- udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-
- pożyczki zabezpieczone hipotecznie	-	-	12 289	-
- pozostałe pożyczki	(3 000)	(14 954)	(639)	-
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	(8 392)	(40)	-	-
- pozostałe lokaty	-	-	-	-
c) Należności	-	-	-	-
Przychody odsetkowe, razem	284 952	(40 938)	94 796	-

W powyższej tabeli ujemne wartości wynikają z niezrealizowanych i zrealizowanych ujemnych różnic kursowych dotyczących przychodów.

Przychody z odsetek wyliczone za pomocą stóp procentowych wynikających z zawartych kontraktów w 2016 roku	Odsetki naliczone i zrealizowane w roku 2016	Odsetki naliczone i niezrealizowane w roku 2016 (wg zapadalności od dnia bilansowego)		
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
a) Lokaty w jednostkach podporządkowanych	1 274	-	5 465	-
b) Inne lokaty finansowe, w tym:	194 025	29 198	152 792	-
- dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	176 007	22 694	115 570	-
- udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	-	-
- pożyczki zabezpieczone hipotecznie	-	-	33 915	-
- pozostałe pożyczki	8 741	4 274	3 307	-
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	9 277	2 230	-	-
- pozostałe lokaty	-	-	-	-
c) Należności	-	-	-	-
Przychody odsetkowe, razem	195 299	29 198	158 257	-

25.2 Koszty z odsetek wyliczone za pomocą stóp procentowych wynikających z zawartych kontraktów

Koszty odsetkowe wyliczone za pomocą stóp procentowych wynikających z zawartych kontraktów w 2017 roku	Odsetki naliczone i zrealizowane w roku 2017	Odsetki naliczone i niezrealizowane w roku 2017 (wg zapadalności od dnia bilansowego)		
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
a) Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-	-
b) Pozostałe zobowiązania, w tym:	31 687	-	77 695	-
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	-	-	-	-
- zobowiązania z tytułu reasekuracji	-	-	-	-
- zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	24 878	-	77 695	-
- zobowiązania wobec instytucji kredytowych	6 809	-	-	-
- inne zobowiązania	-	-	-	-
Koszty odsetkowe w 2017 roku, razem, w tym:	31 687	-	77 695	-
- zobowiązania przeznaczone do obrotu	-	-	-	-
- zobowiązania krótkoterminowe	6 809	-	-	-
- zobowiązania długoterminowe	24 878	-	77 695	-

Koszty odsetkowe wyliczone za pomocą stóp procentowych wynikających z zawartych kontraktów w 2016 roku	Odsetki naliczone i zrealizowane w roku 2016	Odsetki naliczone i niezrealizowane w roku 2016 (wg zapadalności od dnia bilansowego)		
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
a) Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-	-
b) Pozostałe zobowiązania, w tym:	30 068	-	174 602 ¹⁾	-
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	-	-	-	-
- zobowiązania z tytułu reasekuracji	-	-	-	-
- zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	27 506	-	174 602	-
- zobowiązania wobec instytucji kredytowych	2 562	-	-	-
- inne zobowiązania	-	-	-	-
Koszty odsetkowe w 2016 roku, razem, w tym:	30 068	-	174 602	-
- zobowiązania przeznaczone do obrotu	-	-	-	-
- zobowiązania krótkoterminowe	2 562	-	-	-
- zobowiązania długoterminowe	27 506	-	174 602	-

¹⁾ Pozycja zawiera koszty różnic kursowych od otrzymanych pożyczek od PZU Finance AB (publ.) w kwocie 138 383 tys. zł.

26. Podatek dochodowy

26.1 Podatkowa Grupa Kapitałowa

25 września 2014 roku pomiędzy spółkami Grupy PZU podpisano umowę Podatkowej Grupy Kapitałowej („PGK”) obejmującą 13 spółek: PZU, PZU Życie, Link4, PZU CO, PZU Pomoc SA, Ogrodowa-Inwestycje, PZU Zdrowie, PZU AM, TFI PZU, Ipsilon Sp. z o.o., PZU Finanse Sp. z o.o., PZU LAB SA (d. Omicron SA), Omicron BIS SA. PGK powołana została na okres 3 lat – od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2017 roku.

20 września 2017 roku pomiędzy spółkami Grupy PZU podpisano nową umowę PGK obejmującą 13 spółek: PZU SA, PZU Życie, Link4, PZU CO, PZU Pomoc SA, Ogrodowa-Inwestycje, PZU Zdrowie, Tulare Investments Sp. z o.o., Battersby Investments SA, Ipsilon Sp. z o.o., PZU Finanse Sp. z o.o., PZU LAB SA (d. Omicron SA), Omicron Bis SA. PGK powołana została na okres 3 lat – od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku, a Naczelnik Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie w dniu 21 listopada 2017 roku wydał decyzję o jej rejestracji.

W przypadku umowy PGK spółką dominującą i reprezentującą PGK jest PZU. Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o CIT, PGK rozlicza się z Urzędem Skarbowym w cyklach miesięcznych. PZU dokonuje wpłat zaliczek do US z tytułu podatku CIT należnych od wszystkich spółek, a one przekazują do PZU zaliczki na podatek CIT, dotyczące swojej działalności gospodarczej.

26.2 Podatek dochodowy bieżący

Podatek dochodowy bieżący	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
1.Zysk (strata) brutto	2 720 403	1 809 025
2.Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym (wg tytułów)	(1 376 139)	(941 439)
2a) Koszty i straty nie uznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodów	722 425	638 698
Zarachowane koszty reasekuracji biernej	(46 288)	30 659
Zarachowane straty z lokat	189 080	367 351
Zarachowane premie i odpisy na nagrody oraz rezerwy na świadczenia pracownicze	21 184	(11 578)
Zarachowane i odroczone koszty akwizycji	174 305	(106 785)
Odpisy aktualizujące wartość należności ubezpieczeniowych, reasekuracyjnych i regresowych	123 888	67 781
Darowizny	8 090	44 782
Spisanie należności	27 293	12 542
Podatek od niektórych instytucji finansowych	177 636	147 668
Odpis z tytułu utraty wartości nieruchomości	247	54 658
Pozostałe	46 990	31 620
2b) Przychody, nie zaliczane do podstawy opodatkowania	2 081 190	1 668 566
Zarachowane zyski z lokat	430 942	408 257
Dywidendy	1 452 270	844 150
Pozostałe przychody techniczne – rozwiązanie odpisów aktualizujących i inne	99 763	87 609
Zarachowane przychody reasekuracji czynnej i biernej	(107 165)	172 003
Zarachowane przychody z tytułu likwidacji bezpośredniej	11 065	7 081
Przychody z tytułu składek z umów dotyczących lat poprzednich	194 315	149 466
2c) Inne zmiany podstawy opodatkowania	(17 374)	88 429
Realizacja zarachowanych zysków z lokat z lat ubiegłych	16 698	79 918
Wpłaty należne osobom fizycznym z tytułu um. zlecenia i premii zarachow. w roku ubiegłym	(3 954)	(987)
Zarachowane, alokowane do bieżącego roku koszty akwizycji	(69 040)	(56 218)
Zwiększenia przychodów podatkowych z tytułu niewyjaśnionych wpłat	65 459	74 807
Realizacja pozostałych kosztów/przychodów	(13 294)	395
Odliczenia od dochodu	(13 243)	(9 486)
3.Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	1 344 264	867 586
4.Podatek dochodowy według stawki 19%	255 410	164 841
5.Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	(12 303)	6 362
6.Podatek dochodowy bieżący ujęty (wykazany) w deklaracji podatkowej okresu, w tym:	243 107	171 203
- wykazany w rachunku zysków i strat	243 107	171 203
- dotyczący pozycji, które zmniejszyły lub zwiększyły kapitał własny	-	-
- dotyczący pozycji, które zmniejszyły lub zwiększyły wartość firmy lub ujemną wartość firmy	-	-
Podatek dochodowy według rodzaju działalności	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym	(1 376 139)	(941 439)
- z tytułu działalności technicznej	50 346	(405 915)
- z tytułu zysków i strat nadzwyczajnych	-	-
- pozostałe	(1 426 485)	(535 524)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	1 344 264	867 586

Przepisy dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, podatku od towarów i usług czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają stosunkowo częstym zmianom. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar, a

ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest wyższe niż istniejące w niektórych krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organa skarbowe.

26.3 Podatek dochodowy odroczony

Podatek dochodowy odroczony wykazany w rachunku zysków i strat	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	43 422	64 553
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu zmiany stawek podatkowych	-	-
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu z poprzednio nieujętej straty podatkowej, ulgi podatkowej lub różnicy przejściowej poprzedniego okresu	-	-
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu odpisania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub braku możliwości wykorzystania rezerwy na odroczony podatek dochodowy	-	-
- inne składniki podatku odroczonego (wg tytułów)	-	-
Podatek dochodowy odroczony, razem	43 422	64 553

W roku 2017 i w roku 2016 nie wystąpił podatek dochodowy dotyczący działalności zaniechanej lub wyniku na operacjach nadzwyczajnych.

Podatek dochodowy odroczony wykazany poza rachunkiem zysków i strat	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Łączna kwota podatku odroczonego:	242 412	220 171
- ujęta w kapitale własnym	242 412	220 171
- ujęta w wartości firmy lub ujemnej wartości firmy	-	-

27. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności

Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporz. wycenianych metodą praw własności, w tym:	9 914	(67 308)
- odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych	(60 304)	(16 680)
- odpis ujemnej wartości firmy jednostek podporządkowanych	-	-
- odpis różnicy w wycenie aktywów netto	70 218	(50 628)

28. Informacja dodatkowa do rachunku przepływów pieniężnych

W pozycji pozostałe wpływy z pozostałej działalności operacyjnej znajdują się następujące pozycje:

Pozostałe wpływy operacyjne – wybrane dane	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Wpływy z tyt. zwrotu zaliczek na CIT - uczestnictwo w PGK	320 172	260 873
Wpływy na rachunek ZFŚS i FP	4 928	5 544
Pozostałe wpływy	164 006	128 708
Razem pozostałe wpływy operacyjne	489 106	395 125

W pozycji pozostałe wydatki operacyjne z pozostałej działalności operacyjnej znajdują się następujące pozycje:

Pozostałe wydatki operacyjne – wybrane dane	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
Podatek CIT	357 140	26 246
Wydatki z tytułu zaliczek na CIT - uczestnictwo w PGK	313 869	258 471
Podatek od niektórych instytucji finansowych	175 879	134 179
Wydatki z rachunku ZFŚS i FP	50 361	75 384
Darowizny	13 200	17 918

Wydatki z tytułu podatku VAT	11 651	8 015
Pozostałe wydatki	235 957	220 178
Razem pozostałe wydatki operacyjne	1 158 057	740 391

28.1 Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania

W rachunku przepływów pieniężnych wykazano środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczące środków Funduszu Prewencyjnego oraz Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Na gruncie przepisów polskich i opartych na nich wewnętrznych regulacjach PZU, środki te mogą być wydatkowane tylko w ściśle określonych celach w ramach odpowiednio działalności prewencyjnej lub socjalnej, przy zachowaniu pełnej kontroli nad tymi środkami.

29. Pozostałe informacje i objaśnienia

29.1 Restrukturyzacja zatrudnienia w PZU

9 marca 2017 roku Zarząd PZU podjął decyzję o kontynuacji procesu restrukturyzacji zatrudnienia w PZU. 22 marca 2017 roku zawarto ze związkami zawodowymi działającymi w PZU porozumienie dotyczące zakresu i zasad przeprowadzenia restrukturyzacji zatrudnienia w PZU. Plan zakładał, że proces zwolnień grupowych odbędzie się w terminie od 24 marca do 18 grudnia 2017 roku, restrukturyzacja obejmie 1 217 osób, w tym redukcja zatrudnienia dotyczyć będzie nie więcej niż 859 pracowników z różnych grup zawodowych.

Ostatecznie restrukturyzacja objęła 403 osoby, a liczba pracowników, którzy w ramach restrukturyzacji otrzymali wypowiedzenia umów o pracę lub porozumienia rozwiązujące (bez wcześniejszego złożenia propozycji nowych warunków zatrudnienia) wyniosła 257.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku koszty związane z wypłatą świadczeń na rzecz zwalnianych pracowników wyniosły 29 353 tys. zł. Pozostała rezerwa restrukturyzacyjna na 31 grudnia 2017 roku wynosi 18 936 tys. zł (na wypłatę odpraw odroczonej w czasie).

29.2 Sytuacja na Ukrainie

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Ukraina odnotowała zauważalne oznaki poprawy sytuacji gospodarczej. Do głównych sukcesów należy zaliczyć przedłużenie współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, wprowadzenie reformy emerytalnej, wzrost minimalnej płacy, wprowadzenie możliwości bezwizowego przekroczenia granicy z Unią Europejską. Podsumowaniem wysiłków rządowych stała między innymi zmiana pozycji kraju w ratingu Doing Business (ze 153 na 76 miejsce), wzrost rezerw walutowych Narodowego Banku (o 21% w stosunku do 2016 roku) i wzrost obrotów handlu detalicznego (o 8,8% w porównaniu do 2016 roku). Do czynników, które spowalniały wzrost gospodarczy i negatywnie wpływały na stabilizację kraju należy zaliczyć przedłużający się konflikt wojenny na wschodzie kraju (blokada ekonomiczna wschodnich obszarów wg ocen ekspertów krajowych zmniejszyła wzrost PKB o co najmniej 1%) i zbyt powolne przeprowadzenie pozostałych reform (prywatyzacyjnej, obrotu gruntami, ustawy o sędziach antykorupcyjnym). Na wzrost i równowagę gospodarczą kraju negatywnie wpływa także rosnące zadłużenie Ukrainy (wg stanu na 31 grudnia 2017 roku - 76,31 mld dolarów), z którego największa suma do spłacenia przypada na lata 2018-2020.

Rynek ubezpieczeń działał w warunkach wysokiego poziomu kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych, wzrostu inflacji (do 13,7% w 2017 roku w porównaniu do 12,4% w 2016 roku), niestabilności kursu walutowego i dalszych zmian na rynku bankowym (w ciągu całego 2017 roku na rynku przestało działać 9 banków uznanych za niewypłacalne. Po nacjonalizacji największego banku komercyjnego (Privatbank) Skarb Państwa Ukrainy kontroluje 51,3% sektora bankowego. Powyższe czynniki skutkowały umiarkowanym poziomem zaufania do sektora finansowo – ubezpieczeniowego ze strony osób fizycznych i korporacji. Dodatkowym wyzwaniem dla tego sektora gospodarki stał się cyberatak wirusa komputerowego pod nazwą „Pety.A”, który w czerwcu 2017 roku dotknął wiele instytucji państwowych i firm prywatnych.

Niezależnie od tych uwarunkowań, PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie, dzięki dywersyfikacji portfeli i kanałów sprzedaży, były elastyczne na zmiany rynku, a realizacja wyznaczonych planów sprzedażowych wyniosła odpowiednio 98,4% i 122,8% (dynamika w stosunku do roku poprzedniego wyniosła odpowiednio 115% i 122%).

Zarząd PZU we współpracy z zarządami PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie prowadzi stały monitoring ryzyk zewnętrznych oraz zmian w ukraińskich regulacjach prawnych. Przygotowano scenariusze reagowania na zmiany rynkowe i mechanizmy kontrolne. PZU nie zamierza wycofywać się z rynku ukraińskiego. Na dzień podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego Zarząd PZU zakłada, że dalsza działalność PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie będzie kontynuowana zgodnie z przyjętymi założeniami, jednakże niestabilność gospodarcza na Ukrainie, związana z konfliktem wojennym i wyborami prezydenckimi i parlamentarnymi w 2019 roku może w przyszłości wpłynąć negatywnie na sytuację finansową i wyniki finansowe PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie w sposób, który w chwili obecnej nie może być wiarygodnie przewidziany. Jednostkowe sprawozdanie finansowe odzwierciedla bieżącą ocenę Zarządu PZU w tym zakresie.

29.3 Poniesione i planowane nakłady inwestycyjne w okresie najbliższych 12 miesięcy od dnia bilansowego

Poniesione nakłady inwestycyjne za rok obrotowy	2017	2016
Poniesione nakłady inwestycyjne, w tym:	88 375	132 920
- nakłady na niefinansowe aktywa trwałe	33 875	28 043

Planowane nakłady inwestycyjne w okresie najbliższych 12 miesięcy od dnia bilansowego¹⁾	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Planowane nakłady inwestycyjne w okresie najbliższych 12 miesięcy od dnia bilansowego, w tym:	111 673	110 948
- nakłady na niefinansowe aktywa trwałe	111 673	110 948

¹⁾ Dane nie podlegały badaniu przez biegłego rewidenta.

30. Sprawy sporne

PZU bierze udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których bierze udział PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których bierze udział PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla PZU.

Dodatkowo PZU jest stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK.

PZU uwzględnia roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia.

W 2017 roku i do dnia podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego w PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU, których jednostkowa wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

Na 31 grudnia 2017 roku wartość przedmiotu sporu wszystkich 145 931 spraw (na 31 grudnia 2016 roku: 102 455 spraw) toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w PZU wynosiła łącznie 3 473 748 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku: 3 249 557 tys. zł). W kwocie tej 3 070 828 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku: 2 968 004 tys. zł) dotyczy zobowiązań, a 402 920 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku: 281 553 tys. zł) wierzytelności PZU, co stanowiło odpowiednio 22,61% i 2,97% (na 31 grudnia 2016 roku odpowiednio: 24,49% i 2,32%) kapitałów własnych PZU wg PSR.

30.1 Uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z 30 lipca 2007 roku wszczęto postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation („MSC”) z siedzibą w Nowym Jorku przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3 280 883 tys. zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3 260 883 tys. zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20 000 tys. zł.

Wyrokiem z 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. PZU wykorzystał wszystkie środki odwoławcze, w tym skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który 27 marca 2013 roku oddalił tę skargę kasacyjną. Wyrok ten jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego uchwałę nr 8/2007, 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu uchyloną uchwałą nr 8/2007. Sprzeciw do uchwały z 30 maja 2012 roku zgłosił MSC i został on zaprotokołowany.

20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez MSC do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domagała się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy 2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5 054 tys. zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości.

17 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od PZU na rzecz MSC koszty procesu. 4 marca 2014 roku PZU złożył apelację od ww. wyroku, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 11 lutego 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2013 roku, oddalił powództwo MSC i obciążył MSC kosztami procesu. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. MSC zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną z 9 czerwca 2015 roku. PZU złożył odpowiedź na skargę kasacyjną.

Postanowieniem z 19 kwietnia 2016 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej MSC do rozpoznania. Postanowienie jest prawomocne, nie podlega dalszemu zaskarżeniu na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i kończy postępowanie w sprawie.

W międzyczasie 16 grudnia 2014 roku MSC wezwał pismem PZU do zapłaty 264 865 tys. zł z tytułu odszkodowania w związku z uchyleniem uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

23 września 2015 roku PZU doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami, w sprawie wszczętej przez MSC przeciwko PZU o zapłatę 169 328 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty. Powództwo obejmuje żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu pozbawienia MSC oraz J.P. Morgan (MSC nabył roszczenie od J.P. Morgan), jako mniejszościowych akcjonariuszy PZU, udziału w zysku za rok obrotowy 2006, w związku z podjęciem 30 czerwca 2007 roku przez ZWZ PZU uchwały nr 8/2007. Sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Warszawie. 18 grudnia 2015 roku PZU złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. 1 kwietnia 2016 roku MSC złożył pismo procesowe, w którym odniósł się do twierdzeń, zarzutów i wniosków PZU oraz powołał nowe dowody w sprawie. 30 czerwca 2016 roku PZU złożył replikę na ostatnie pismo procesowe MSC wraz z wnioskami dowodowymi. Postanowieniem z 21 lipca 2016 roku Sąd skierował sprawę do mediacji, na którą PZU nie wyraził zgody. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

Zdaniem Zarządu PZU roszczenia MSC są bezzasadne. W konsekwencji, na 31 grudnia 2017 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchylenia uchwały 8/2007 ZWZ PZU o podziale zysku za rok obrotowy 2006, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, a także nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

30.1.1. Inne postępowania sądowe dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

W pismach z 17 grudnia 2014 roku Wspólna Reprezentacja SA wezwała PZU do zapłaty kwoty 56 281 tys. zł oraz kwoty 618 tys. zł tytułem roszczeń odszkodowawczych nabytych od akcjonariuszy wynikających z pozbawienia prawa do udziału w zysku PZU. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

Ponadto akcjonariusze, byli akcjonariusze lub ich następcy prawni przesłali do PZU wezwania do zapłaty oparte o okoliczności faktyczne jak przedstawione powyżej. Niektórzy z wzywających nie wskazywali konkretnych kwot, lecz liczbę akcji bądź ograniczali się tylko do żądania zapłaty. PZU udzielał odpowiedzi na piśmie stwierdzając, że roszczenia nie istnieją i nie zostaną uwzględnione.

30.2 Postępowanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”)

Prezes UOKiK decyzją z 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 56 605 tys. zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej praktyki.

Zarząd PZU nie zgadzał się z ustaleniami stanu faktycznego i argumentacją prawną zawartą w decyzji, ponieważ przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

18 stycznia 2012 roku PZU złożył odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;
- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z zakładami ubezpieczeń innymi niż PZU;
- PZU i Maximus Broker nie mogą i nie mogły prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

27 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. Wyrokiem z 6 grudnia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji Prezesa UOKiK, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. 31 lipca 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. Wyrok jest nieprawomocny, a 4 października 2017 roku Prezes UOKiK wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. 2 listopada 2017 roku PZU złożył odpowiedź na apelację Prezesa UOKiK.

PZU posiadał rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na 31 grudnia 2017 roku, jak i na 31 grudnia 2016 roku wynosiła 56 605 tys. zł.

30.3 Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU jest wierzycielem PBG SA („PBG”) oraz Hydrobudowy Polska SA („Hydrobudowa”) z tytułu wystawionych i zrealizowanych gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancji kontraktowych).

W 2012 roku wszczęto postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy. 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań zgłaszając swoje wierzytelności do mas upadłości tych spółek.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zgłoszono do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 100 996 tys. zł, w konsekwencji zgłoszono równocześnie do masy upadłości PBG.

8 października 2015 roku Sąd upadłościowy ogłosił postanowienie, w którym zatwierdził układ zawarty z wierzycielami PBG, a 20 lipca 2016 roku wydał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Postanowienie jest prawomocne.

W wyniku realizacji układu i dokonanej redukcji wierzytelności do poziomu 20,93% należności zgłoszonej, PZU otrzymał 206 139 obligacji PBG o wartości nominalnej 20 614 tys. zł oraz 24 241 560 akcji PBG o wartości nominalnej 24 242 tys. zł. Wartość bilansowa akcji PBG na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 3 879 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku: zero). Obligacje - zarówno na 31 grudnia 2017 roku, jak i 31 grudnia 2016 roku - były ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej a ich wartość została oceniona na zero.

Na pierwszej liście wierzytelności, przedstawionej przez syndyka Hydrobudowy sędziemu komisarzowi, została uwzględniona wierzytelność PZU SA w kwocie: 16 198 tys. zł. Lista wierzytelności do masy upadłości Hydrobudowy nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Postępowanie upadłościowe względem Hydrobudowy jest w toku, a ustalenie ostatecznej listy wierzytelności stanowi dopiero wstępny etap tego postępowania i poprzedza sporządzenie planu podziału (po przeprowadzeniu likwidacji masy upadłości).

30.4 Inne sprawy

30.4.1. Kontrole UKNF

W okresie od 14 kwietnia do 19 maja 2016 roku odbyła się kontrola działalności i stanu majątkowego w zakresie likwidacji szkód.

13 lipca 2016 roku PZU otrzymał protokół z kontroli, do którego 27 lipca 2016 roku przekazał wyjaśnienia. 18 listopada 2016 roku PZU otrzymał trzy zalecenia pokontrolne, które zostały wykonane do 31 stycznia 2017 roku.

W okresie od 7 sierpnia do 6 października 2017 roku odbyła się kolejna kontrola KNF dotycząca działalności i stanu majątkowego Spółki w zakresie likwidacji szkód. 13 grudnia 2017 roku Spółka złożyła wyjaśnienia do protokołu z kontroli KNF z dnia 30 listopada 2017 roku. KNF nie uwzględnił wyjaśnień Spółki.

Zdaniem Zarządu PZU wyniki ww. kontroli nie będą miały wpływu na jednostkowe sprawozdanie finansowe.

31. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie z podziałem na grupy zawodowe	1 stycznia - 31 grudnia 2017		1 stycznia - 31 grudnia 2016	
	Średnioroczne zatrudnienie (w etatach)	Średnioroczna liczba pracujących (w osobach)	Średnioroczne zatrudnienie (w etatach)	Średnioroczna liczba pracujących (w osobach)
a) Rada nadzorcza	8	8	9	9
b) Zarząd	5	5	6	6
c) Zatrudnienie ogółem, w tym:	7 360	8 921	7 720	9 643
- kadra kierownicza	349	552	373	608
- doradcy	2	3	2	4
- aktuariusze	3	3	3	3
- pozostali pracownicy	7 006	8 363	7 342	9 028
- w tym agenci na etatach	1	1	4	4
d) Liczba agentów nieetatowych w osobach	nd.	8 906	nd.	8 566

32. Umowy o badanie oraz przegląd sprawozdań finansowych

32.1 Wynagrodzenie firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdań finansowych

Wynagrodzenie firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdań finansowych	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego/skonsolidowanego sprawozdania finansowego	4 950	1 365
b) inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego/skonsolidowanego sprawozdania finansowego	1 793	1 350
c) usługi doradztwa podatkowego	-	-
d) pozostałe usługi	-	27
Razem	6 743	2 742

W tabeli powyżej zaprezentowano kwoty należne firmom audytorskim za badanie sprawozdań finansowych PZU wypłacone lub należne za dany okres, powiększone o podatek VAT, określone zgodnie z zasadą memoriału.

32.2 Daty zawarcia i czas obowiązywania umów zawartych z firmą audytorską przeprowadzającą badanie sprawozdań finansowych

18 lutego 2014 roku Rada Nadzorcza PZU dokonała wyboru firmy KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie, ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, wpisanej przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów na listę firm audytorskich pod numerem 3546, jako podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdań finansowych za lata 2014-2016, a 27 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza PZU skorzystała z możliwości przedłużenia współpracy na lata 2017-2018.

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

33.1 Transakcje z Członkami Zarządu PZU i Rady Nadzorczej PZU

W 2017 i w 2016 roku nie występowały transakcje pomiędzy PZU a Członkami Zarządu PZU, Członkami Rady Nadzorczej PZU oraz osobami pozostającymi z nimi we wspólnym pożyciu, małżonkami, krewnymi lub powinowatymi do drugiego stopnia, osobami przysposobionymi lub przysposabiającymi oraz osobami, nad którymi sprawowali oni opiekę lub kuratelę lub innymi osobami, z którymi Członkowie Zarządu PZU lub Rady Nadzorczej PZU są osobiście powiązani, inne niż wynikające z zawartych umów ubezpieczeń majątkowych i osobowych, zawieranych na warunkach rynkowych.

W 2016 i w 2015 roku nie występowały żadne istotne transakcje pomiędzy PZU a jednostkami, w których Członkowie Zarządu PZU lub Rady Nadzorczej PZU, osoby pozostające z nimi we wspólnym pożyciu, małżonkowie, krewni lub powinowaci do drugiego stopnia, osoby przysposobione lub przysposabiające oraz osoby, nad którymi sprawowali oni opiekę lub kuratelę posiadają bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20% głosów na walnym zgromadzeniu/zgromadzeniu wspólników, inne niż wynikające z zawartych umów ubezpieczeń majątkowych i osobowych, zawieranych na warunkach rynkowych.

33.1.1. Informacje o wartości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń, emerytur i świadczeń o podobnym charakterze lub innych umów zobowiązujących do świadczeń

W 2017 i w 2016 roku nie występowały niespłacone zaliczki, kredyty, pożyczki, gwarancje, poręczenia lub inne umowy zobowiązujące do świadczeń dotyczące Członków Zarządu PZU lub Członków Rady Nadzorczej PZU. Nie występowały też zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących ani zobowiązania zaciągnięte w związku z tymi emeryturami.

33.1.2. Wynagrodzenia Członków Zarządu PZU, Dyrektorów Grupy PZU i Członków Rady Nadzorczej PZU wypłacone, należne lub potencjalnie należne

Poniżej przedstawiono wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządu, osobom zarządzającym wyższego szczebla oraz członkom Rady Nadzorczej PZU, którzy pełnili swoje funkcje przez minimum jeden dzień w 2017 lub 2016 roku.

Wynagrodzenia i inne krótkoterminowe świadczenia pracownicze wypłacone przez PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2017 (w tys. zł)		1 stycznia – 31 grudnia 2016 (w tys. zł)	
		w tym premie i nagrody specjalne:		w tym premie i nagrody specjalne:
Zarząd, z czego:	6 870	2 042	6 680	-
Paweł Surówka	683	74	176	-
Rodger Hodgkiss	1 171	412	634	-
Tomasz Kulik	319	-	- ¹⁾	-
Maciej Rapkiewicz	1 152	379	581	-
Małgorzata Sadurska	421	-	nd.	nd.
Michał Krupiński	2 086 ²⁾	895	1 377	-
Andrzej Jaworski	945 ³⁾	282	434	-
Marcin Chłudziński	93	-	nd.	nd.
Beata Kozłowska-Chyła	nd.	nd.	634 ⁴⁾	-
Robert Pietryszyn	nd.	nd.	273	-
Sebastian Klimek	nd.	nd.	579 ⁵⁾	-
Przemysław Dąbrowski	nd.	nd.	683 ⁶⁾	-
Dariusz Krzewina	nd.	nd.	668 ⁷⁾	-
Tomasz Tarkowski	nd.	nd.	121	-
Rafał Grodzicki	nd.	nd.	520 ⁸⁾	-

Wynagrodzenia i inne krótkoterminowe świadczenia pracownicze wypłacone przez PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2017 (w tys. zł)		1 stycznia – 31 grudnia 2016 (w tys. zł)	
Osoby zarządzające wyższego szczebla (Dyrektorzy Grupy PZU), z czego:	5 138	1 381	4 503	199
Aleksandra Agatowska	854	254	505	-
Tomasz Karusewicz	1 031	356	611	-
Bartłomiej Litwińczuk	754	122	241	-
Sławomir Niemierka	751	199	862	199
Roman Pałac	986	378	581	-
Dorota Macieja	501	-	nd.	nd.
Paweł Surówka	261 ⁹⁾	72	455 ¹⁰⁾	-
Tobiasz Bury	nd.	nd.	706 ¹¹⁾	-
Przemysław Henschke	nd.	nd.	542 ¹²⁾	-
Rada Nadzorcza, z czego:	1 344	-	1 241	-
Paweł Górecki	131	-	nd.	nd.
Alojzy Nowak	154	-	120	-
Marcin Chłudziński	133	-	119	-
Agata Górnicka	133	-	nd.	nd.
Katarzyna Lewandowska	115	-	nd.	nd.
Robert Śnitko	105	-	nd.	nd.
Maciej Zaborowski	146	-	143	-
Bogusław Banaszak	142	-	nd.	nd.
Marcin Gargas	18	-	167	-
Aneta Fałek	114	-	nd.	nd.
Paweł Kaczmarek	48	-	191	-
Eligiusz Krześniak	13	-	119	-
Jerzy Paluchniak	39	-	118	-
Piotr Paszko	13	-	119	-
Radosław Potrzyszcz	13	-	119	-
Łukasz Świerżewski	27	-	nd.	nd.
Zbigniew Ćwiąkalski	nd.	nd.	3	-
Zbigniew Derdziuk	nd.	nd.	2	-
Dariusz Filar	nd.	nd.	2	-
Dariusz Kacprzyk	nd.	nd.	2	-
Jakub Karnowski	nd.	nd.	2	-
Aleksandra Magaczewska	nd.	nd.	2	-
Maciej Piotrowski	nd.	nd.	2	-
Piotr Walkowiak	nd.	nd.	11	-

¹⁾ w 2016 roku wynagrodzenie otrzymywane wyłącznie z PZU Życie, kwota zaprezentowana w następnym tabeli

²⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 600 tys. zł

³⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 276 tys. zł

⁴⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 55 tys. zł

⁵⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 111 tys. zł

⁶⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 332 tys. zł

⁷⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 55 tys. zł

⁸⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 312 tys. zł

⁹⁾ wynagrodzenie za okres pełnienia funkcji Dyrektora Grupy PZU do 12 kwietnia 2017 roku

¹⁰⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu Doradcy Zarządu PZU 345 tys. zł w okresie 24 kwietnia 2016 roku – 31 października 2016 roku

¹¹⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 371 tys. zł

¹²⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 312 tys. zł

Wynagrodzenia i inne krótkoterminowe świadczenia pracownicze wypłacone przez pozostałe podmioty z Grupy PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2017 (w tys. zł)		1 stycznia – 31 grudnia 2016 (w tys. zł)	
		w tym premie i nagrody specjalne:		w tym premie i nagrody specjalne:
Zarząd, z czego:	2 835	801	4 031	-
Paweł Surówka	499	214	329	-
Rodger Hodgkiss	491	214	599	-
Tomasz Kulik	840	103	206	-
Maciej Rapkiewicz	446	135	208	-
Michał Krupiński	67 ¹⁾	-	-	-
Andrzej Jaworski	492 ²⁾	135	208	-
Beata Kozłowska-Chyła	nd.	nd.	329 ³⁾	-
Robert Pietryszyn	nd.	nd.	135	-
Sebastian Klimek	nd.	nd.	208 ⁴⁾	-
Przemysław Dąbrowski	nd.	nd.	368 ⁵⁾	-
Dariusz Krzewina	nd.	nd.	360 ⁶⁾	-
Tomasz Tarkowski	nd.	nd.	801 ⁷⁾	-
Rafał Grodzicki	nd.	nd.	280 ⁸⁾	-
Osoby zarządzające wyższego szczebla (Dyrektorzy Grupy PZU), z czego:	3 030	706	2 332	107
Aleksandra Agatowska	509	137	272	-
Tomasz Karusewicz	604	192	329	-
Bartłomiej Litwińczuk	455	66	147	-
Sławomir Niemierka	539	107	599	107
Roman Pałac	604	204	313	-
Dorota Macieja	319	-	nd.	nd.
Tobiasz Bury	nd.	nd.	380 ⁹⁾	-
Przemysław Henschke	nd.	nd.	292 ¹⁰⁾	-
Rada Nadzorcza, z czego:	3	-	-	-
Ryszard Wawryniewicz	3	-	nd.	nd.

¹⁾ wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Alior Banku w okresie 1 stycznia 2017 roku – 14 czerwca 2017 roku

²⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 149 tys. zł (PZU Życie)

³⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 119 tys. zł (PZU Życie)

⁴⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 138 tys. zł (PZU Życie)

⁵⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 179 tys. zł (PZU Życie)

⁶⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 30 tys. zł (PZU Życie)

⁷⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 150 tys. zł (Link 4)

⁸⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 168 tys. zł (PZU Życie)

⁹⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 200 tys. zł (PZU Życie)

¹⁰⁾ w tym wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji 168 tys. zł (PZU Życie)

Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez PZU oraz podmioty zależne PZU	1 stycznia – 31 grudnia 2017 (w tys. zł)	1 stycznia – 31 grudnia 2016 (w tys. zł)
Zarząd, z czego:	701	962
Paweł Surówka	62	54
Rodger Hodgkiss	144	36
Tomasz Kulik	76	76
Maciej Rapkiewicz	107	101
Małgorzata Sadurska	15	nd.
Michał Krupiński	162	79
Andrzej Jaworski	135	77
Beata Kozłowska-Chyła	nd.	105
Robert Pietryszyn	nd.	51
Sebastian Klimek	nd.	66
Przemysław Dąbrowski	nd.	92
Dariusz Krzewina	nd.	126
Tomasz Tarkowski	nd.	48
Rafał Grodzicki	nd.	51
Osoby zarządzające wyższego szczebla (Dyrektorzy Grupy PZU), z czego:	924	605
Aleksandra Agatowska	201	97
Tomasz Karusewicz	138	51
Bartłomiej Litwińczuk	151	51
Sławomir Niemierka	147	171
Roman Pałac	168	93
Dorota Macieja	119	nd.
Tobiasz Bury	nd.	60
Przemysław Henschke	nd.	82

Wynagrodzenia Członków Zarządu PZU, Dyrektorów Grupy PZU i Członków Rady Nadzorczej PZU wypłacone, należne lub potencjalnie należne	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
a) Zaliczane w koszty	20 845	20 354
b) Wynikające z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale emitenta	-	-

33.2 Transakcje z podmiotami zależnymi

Transakcje z podmiotami zależnymi	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
1. Składka przypisana brutto z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej, w tym:	1 094 930	664 606
- od Link 4	690 790	432 352
- od TUW PZUW	337 766	110 466
- od PrJSC IC PZU Ukraine	19 379	77 896
- od Lietuvos Draudimas AB	24 033	17 430
- od Alior Banku	2 636	14 659
- od AAS Balta	8 326	9 648
- od PZU Zdrowie	1 967	-
- od Banku Pekao	8 726	-
2. Przychody z tytułu dywidend, w tym:	1 469 407	844 151
- od PZU Życie	1 429 346	825 000
- od TFI PZU	13 944	18 671
- od AAS Balta	8 485	-
- od Lietuvos Draudimas AB	17 136	-
- od Ogrodowa Inwestycje	496	-
3. Pozostałe przychody, w tym:	240 558	29 830
- różnice kursowe od pożyczki od PZU Finance AB	217 344	-

Transakcje z podmiotami zależnymi	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 grudnia 2016
- zwrot części opłaty za zarządzanie aktywami finansowymi od TFI PZU	10 748	16 708
- czynsze z budynków wynajętych spółkom z Grupy PZU	2 850	2 656
- różnice kursowe od pożyczek udzielonych podmiotom w Grupie PZU	2 841	2 332
- refakturowanie kosztów od spółek podporządkowanych	1 823	2 028
4. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto, w tym:	338 516	151 249
- dla Link4	209 518	98 226
- dla PZU Pomoc SA	26 268	21 737
- dla PrJSC IC PZU Ukraine	22 561	17 184
- dla AAS Balta	213	13 297
- dla Lietuvos Draudimas AB	55 204	-
- dla TUV PZUW	23 783	-
5. Pozostałe koszty, w tym:	307 033	345 589
- różnice kursowe od pożyczki od PZU Finance AB	2 196	137 832
- prowizje reasekuracyjne dla Link4	143 641	70 088
- koszty odsetek od pożyczki od PZU Finance AB	69 306	62 866
- usługi informatyczne świadczone przez PZU CO	37 424	35 023
- prowizje reasekuracyjne dla PrJSC IC PZU Ukraine	8 737	8 589
- wynajem pomieszczeń od Ogrodowa Inwestycje	5 216	5 268
- usługi masowych wydruków świadczone przez PZU CO	4 680	5 182
- udziały w zyskach dla PrJSC IC PZU Ukraine	1 039	4 418
- prowizje reasekuracyjne dla TUV PZUW	10 806	3 071

Transakcje z podmiotami zależnymi	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
1. Należności, w tym:	134 344	140 734
- należność z tytułu podatku CIT - PGK	10 893	63 436
- należności z tytułu reasekuracji czynnej - składki od TUV PZUW	100 917	62 458
- pozostałe należności od Link 4	3 821	9 335
- należności z tytułu składki ubezpieczeniowej od Alior Bank	2 484	2 797
- należności z tytułu reasekuracji czynnej - składki od PZU Ukraine	3 120	40
- należności z tytułu składki ubezpieczeniowej od Bank Pekao	7 750	-
2. Zobowiązania, w tym:	3 585 058	3 779 339
- zobowiązanie z tytułu pożyczki od PZU Finance AB (publ)	3 558 230	3 764 982
- pozostałe zobowiązania ubezpieczeniowe wobec Alior Bank	-	2 652
- zobowiązanie z tytułu podatku CIT - PGK	5 535	2 634
- zobowiązania z tytułu reasekuracji czynnej - wobec TUV PZUW	6 178	2 569
- zobowiązania z tytułu reasekuracji czynnej - wobec PZU Ukraine	3 534	206
- pozostałe zobowiązania wobec PZU CO	7 744	-
3. Należności warunkowe (pozabilansowe) z tytułu gwarancji od Alior Banku	100 000	-
4. Należności warunkowe (pozabilansowe) z tytułu weksli od PZU Pomoc	-	12 517
5. Zobowiązanie warunkowe (pozabilansowe) z tytułu udzielonej gwarancji dla Alior Bank	146	2 043

33.2.1. Pożyczki od PZU Życie

7 sierpnia 2013 roku pomiędzy PZU i PZU Życie podpisano umowę ramową w zakresie zawierania transakcji dotyczących pożyczek pieniężnych. Pożyczki pieniężne będą udzielane w polskich złotych, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 12 miesięcy. Wartość pożyczek udzielonych przez każdą ze stron nie może przekroczyć 1 mld złotych. Pożyczki udzielone prezentowane są w pozycji „Lokaty w jednostkach podporządkowanych” aktywów, a pożyczki otrzymane - w pozycji „Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek” pasywów.

W roku 2017 roku PZU Życie udzielił pożyczek w łącznej kwocie 500 000 tys. zł, a w 2016 roku 1 350 000 tys. zł.

Na 31 grudnia 2017 roku wszystkie pożyczki zostały spłacone.

33.2.2. Umowa zlecenia o okresowe udzielenie gwarancji ubezpieczeniowych dla Alior Bank

8 listopada 2017 roku PZU zawarł z Alior Bankiem umowę zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych stanowiących ochronę kredytową nieruchomości w rozumieniu rozporządzenia CRR („Umowa gwarancji”). Dodatkowo, PZU zawarł umowę ramową zlecenia o okresowe udzielanie kontrgwarancji zabezpieczających wykonanie zobowiązań PZU na rzecz Alior Banku.

Przedmiotem Umowy gwarancji jest określenie zasad udzielania przez PZU gwarancji w ramach przyznanego limitu zaangażowania, na zlecenie i na rzecz Alior Banku. Limit zaangażowania z tytułu gwarancji udzielanych na podstawie umowy wynosi maksymalnie 5 mld zł. Limit ma charakter odnawialny, co oznacza, że wygaśnięcie gwarancji udzielonych w ramach limitu odnawia go o „uwolnioną” kwotę pomniejszoną o kwoty ewentualnych wypłat z gwarancji. Maksymalny okres obowiązywania gwarancji udzielonej w ramach umowy wynosi 3 lata plus okres na zgłaszanie roszczeń. Udział własny Alior Banku w wymagalnych należnościach z tytułu wierzytelności kredytowych wynosi 10%.

Na wysokość wynagrodzenia za udzielenie gwarancji będzie miała wpływ między innymi wysokość sumy gwarancyjnej, jakość portfela zabezpieczonego gwarancją, amortyzacja portfela oraz premia za kontrgwarancję.

Umowa gwarancji przewiduje kary umowne, jakie mogą być należne PZU od Alior Banku w razie naruszenia określonych zobowiązań Alior Banku wynikających z Umowy gwarancji. Umowa gwarancji nie wyłącza możliwości dochodzenia odszkodowania przewyższającego sumę kar umownych.

Umowa ramowa zlecenia o okresowe udzielanie kontrgwarancji określa zasady udzielania na zlecenie PZU kontrgwarancji wystawianych na rzecz Alior Banku. Dostępny limit kontrgwarancji wynosi 2,6 mld zł. Dostępny limit będzie pomniejszany każdorazowo przy udzieleniu każdej kolejnej kontrgwarancji o sumę gwarancyjną wskazaną w tej kontrgwarancji, przy czym dostępny limit kontrgwarancji będzie miał charakter odnawialny, co oznacza, że wygaśnięcie kontrgwarancji spowoduje odnowienie limitu.

33.2.3. Pożyczki dla podmiotów podporządkowanych

Pożyczki dla jednostek podporządkowanych zostały opisane w punkcie 2.4.3.

33.3 Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi

W 2017 ani w 2016 roku PZU nie posiadał podmiotów stowarzyszonych.

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU SA:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
Paweł Surówka	Prezes Zarządu PZU	..... (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Roger Hodgkiss	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Katarzyna Łubkowska	Dyrektor Biura Rachunkowości	..... (podpis)
---------------------	---------------------------------	-------------------

Główny Aktuariusz PZU

Paweł Chadysz	Dyrektor ds. Ryzyka Ubezpieczeniowego	..... (podpis)
---------------	--	-------------------

Warszawa, 14 marca 2018 roku.